

občina krško

NAS' GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Slavna govornica na proslavi v nekdanjem zbirnem izgnanskem taborišču Rajhenburg je bila tovarišica VIDA TOMŠIČ

VIDA TOMŠIČ:

Živimo v času, ko se vse močneje pojavljajo neustreznosti in rastejo poskusi oživiljanja nacionalizmov, fundamentalizem in ekskluzivizem, ko smo priča izbruhom nasilja in rasizma, v času, ki vse preveč spominja na svetovno gospodarsko krizo in brezposelnost in na začetne pojave fašizma pred izbruhom druge svetovne vojne. Z rastočo oboroževalno tekmo reakcionarne sile skušajo pridobivati mladino za nove nacionalistične in rasistične pohode. Posebej nas vznemirja, da se fašistični elementi v Avstriji in Italiji še kar naprejskušajo krepiti pritiski na slovensko manjšino.

Spomin na strašne duševne in telesne stiske, v katere je fašizem pognal milijone ljudi, spomin na strahotne številke ubitih, mučenih, uničevanih na najgrozovitejše načine, spomin na trpljenje in muke mož, žena, mater, otrok in na načrtno uničevanje samih malih otrok terja, da moramo krepiti odpor človeštva proti vsem poskusom, da bi se vrnili ljudje in čas, ki so povzročili taka divjanja...

(Iz govora Vide Tomšič na proslavi 40-letnice osvoboditve ter vrnitve izgnancev, internirancev in političnih zapornikov — na brestanškem gradu 8. junija letos)

OB 4. JULIJU — DNEVU BORCA

Tudi izgnanstvo je del naše revolucionarne preteklosti in tudi to pozna svoje heroje, tragične žrtve in oblike odpora. Ti elementi se kot rdeča nit vlečejo skozi vsa leta narodnoosvobodilne borbe. Glede na to, da izhaja 8. številka Našega glasa neposredno pred 4. julijem — dnevom borca, smo bralcem tokrat namesto priložnostnega uvodnika namenili izbor iz govora, ki ga je tovarišica VIDA TOMŠIČ imela ob proslavi 40-letnice osvoboditve ter vrnitve izgnancev, internirancev in političnih zapornikov 8. junija na brestanškem gradu. Njegova sporočilna vrednost je vsekakor upoštevanja vredna: soborce bo spomnila nekdanjih dni, ko kljub vsem težavam in nevarnostim niso klonili, mladim pa naj bo v poduk in opomin!

3. JULIJ — PRAZNIK RUDARJEV!

Dan rudarjev — 3. julij je v rudarskem poklicu dan, ki nekako zaokrožuje enoletno delo in tako nudi priložnost, da pregledamo dosežene rezultate in se dogovorimo, kako naprej. Na ta svoj dan rudarji končno le za hip odložijo delo, ki sicer ne pozna ne sobot ne nedelj, ne dneva ne noči. Jama nikoli ne počiva, vedno se v njej nekaj dogaja. Zgarane, trde roke postanejo mehke in mrke, oznojeni obrazi jasni in veseli. Redkobesednosti ni več, nadomestijo jo veselje, smeha polni sproščeni pogovori, z veliko šalami in zbadljivkami predvsem na račun dogodivščin iz jame — tiste jame, ki knapa prav povsod

spremlja, tudi takrat, ko bi rad vsaj malo pozabil nanjo in se zares odpočil. Ni lepšega za rudarja kot občutek, da je pošteno opravil svoje delo, da je dal družbi, kar od nje pričakuje in da zato lahko odkrito in jasno pogleda vsakomur v oči, čeprav včasih na svojstven način, opozori na nepravilnosti in pomanjkljivosti v našem delu in življenju. Težko je včasih razumeti nagibanja knapa, vendar le tistim, ki ne poznajo dovolj tega poklica, predvsem pogojev, v katerih opravljajo svoje delo par sto metrov pod zemljo, kjer nenehno grozi voda, ogenj, prah, zruški, metan in drugo. V takih pogojih postane izrečena beseda zakon, saj bi vsako dvoumljenje lahko usodno vplivalo na varnost rudarjev. Zato so njihove besede jasne, odločne, brezkompromisne in trdne in tako jih postavljajo tudi na-

ZORAN ŠOLN, predsednik KPO senovskega premogovnika, po eni izmed prostovoljnih sobotnih delovnih akcij, potem ko je — ne prvič — okusil v potu svojega telesa, kako trd je rudarski kruh...

vzven do nepravilnosti v delu in življenju in razmerah v družbi.

V zadnjih letih mnogo govorimo o energetiki in premogovništvu kot delu te celote. Vseskozi poudarjamo pomen te panoge za družbeni razvoj, zlasti v pogojih gospodarjenja, kakršne poznamo danes. Skušamo spremeniti odnose v družbi do te panoge in odnose v panogi sami, da bi resnično dobila ustrezno mesto v gospodarstvu kot celoti. Morda je ravno rudarski praznik priložnost, da si skušamo odgovoriti na vprašanje, do kod smo v naših prizadevanjih prišli. V odgovoru na to vprašanje moramo nedvoumno izhajati iz dejstva, da celotno združeno delo veliko združuje za razvoj in sanacijo razmer v energetiki, zavedajoč se dejstva, da je ravno energetika tista osnova, na kateri lahko tudi druge panoge, predvsem industrijske, gradijo svoje rezultate, in pa dejstva, da v primerjavi z drugimi državami prav v tej panogi zelo zaostajamo. Ne glede na pripravljenost združenega dela, da pomaga pri sanaciji razmer, pa moramo vendarle ugotoviti, da je zastoj v razvoju, zlasti premogovništva, izredno velik in ga je nemogoče kar preko noči nadoknaditi. Sanacija teh razmer zahteva resnično koordinirano, jasno opredeljeno in hitro akcijo. Pa vendarle moramo priznati, da ni vedno tako. Vse preveč stopicamo na mestu, premalo smo odločni in dorečeni v smereh razvoja energetike kot celote in njenih sestavnih delov, predvsem premogovništva. »Kupčamo« z družbenimi sredstvi za razvoj energetike. Opredelimo se že za razvoj določenega rudnika, pa zopet pričnemo dvomiti v pravilnost odločitve itd... S takšnim obnašanjem ne bomo kmalu razrešili sedanjih neugodnih možnosti energetike za razvoj celotnega gospodarstva. S takšnim obnašanjem še naprej obsojamo rudarja na živo-

tarjenje in na neperspektivnost njegovega poklica. Ne rešujemo celovito njegovega statusa, ampak parcialno, po kapljicah. Z vso silo se zaženemo v reševanje določenega dela problema, n.p.r. odpiranje novega rudnika, ob tem pa pozabimo na kompleksnost take investicije — stanovanja za rudarje, ki bodo rudarili v tem rudniku, kadrovsko politiko in izobraževanje za ta poklic in še bi lahko naštevali. Na eni strani nudimo rudarjem povečano stopnjo benefika-cijske dobe, na drugi strani pa ob dejstvu, da rudarjev primanjkuje, zahtevamo večje količine nakopanega premoga, hkrati s tem pa zakonsko omejujemo možnosti nadurnega dela in ga dodatno obdavčujemo, kljub temu, da vemo, da ravno na dela proste dni rudarji prekoračujejo svoj plan proizvodnje. Veliko govorimo o novi samoupravni organiziranosti v energetiki, pa se tudi zaradi posamičnosti interesov stvari zelo počasi premikajo. Ne moremo in ne moremo urediti dohodkovnih odnosov v sami panogi, da ne govorimo o tem, da je nagrajevanje po delu izredno različno in nepravilno, kar je zelo daleč od zaželenega cilja samoupravne preobrazbe energetike po izenačevanju statusa delavcev v njej — seveda odvisno od rezultatov dela.

Pa tudi o veselih in spodbudnih stvareh razmišlja rudar ob svojem prazniku. Čuti, da se stvari vendarle premikajo. V povezavi s siceršnjim družbenim razvojem si z dneva v dan ustvarja boljše življenjske pogoje. Kljub zaostrenim gospodarskim in družbenim pogojem mu njegovo delo omogoča solidno življenje in standard. Počasi se le izboljšujejo pogoji dela, uvaja se mehanizacija, sodobnejše tehnične in tehnološke rešitve, ki napovedujejo boljši jutri. Stanovanjska izgradnja in družbeni standard napredujejo. Rudarski poklic znova pridobiva na veljavi. To potrjuje že dejstvo, da se tudi vedno več mladih odloča za ta poklic in da smo zaradi tega celovito v krškem šolskem centru uspeli organizirati rudarski oddelek, ki bo omogočil mladim hitreje strokovno napredovanje. Perspektiva razvoja rudarjenja v rudniku Senovo je več ali manj jasna. Z novimi investicijskimi vlaganji bomo življenjsko dobo rudnika, ki praznuje drugo leto častitljivo obletnico — 190 let — še podaljšali. Z odpiranjem novih rudnikov, katerih investitor je rudnik Senovo (Globoko, Krmelj), bo rudarska tradicija tega območja ostala.

Vse to knapa navdaja z optimizmom in voljo, da z vsemi svojimi moči prispeva k razreševanju problemov za boljši jutri. Zato dela tudi ob sobotah in nedeljah, udarniško. Hoče se pošteno oddolžiti družbi za skrb in vložena sredstva v premogovništvu. Jezi ga pa, da se včasih stvari premikajo prepočasi in premalo odločno.

Za dosežene delovne uspehe izrekamo družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in vodstvo rudnika delavcem rudnika Senovo ob rudarskem prazniku iskrene čestitke in želje za še boljše delovne uspehe. Z. ŠOLN

POTEK RAZISKOVALNO— ODPIRALNIH DEL V NAHAJALIŠČU LIGNITA GLOBOKO

Ležišče lignita pri Globokem naj bi se razprostiralo v smeri proti zahodu in jugu od opuščenega rudnika Globoko. Na tem delu Krško-Brežiškega polja so v obsežni sinklinali odloženi terciarni sedimenti, ki proti zahodu segajo vse do Otočca na Dolenjskem, proti vzhodu pa se terciarna sinklinala nadaljuje na sosednjo Hrvaško. V njej se poleg ležišča pri Globokem še na več mestih pojavlja lignit. Dosedanje geološke raziskave v okolici Globekega in širša prospekcijska terena nakazujejo možnost, da se na ozemlju obširne sinklinale lahko tudi dalje proti zahodu in jugu nahajajo ekonomsko pomembne količine lignita. Na podlagi zadnjih podatkov kontrolnega vrtnja pa se ne izključuje tudi možnost nadaljevanja pomembnih količin lignita proti vzhodu.

V letu 1981 so se pričela raziskovalna vrtnja, ki so se nadaljevala vse do danes. Skupno je bilo na območju zapadno in južno od opuščenega premogovnika izvrtanih 46 vrtn, s skupno dolžino 8034 m. Raziskovalno vrtnje je bilo financirano iz sredstev naftnega dinarja in sredstev republiške raziskovalne skupnosti. Raziskovalno vrtnje je bilo spremljano s proučevanjem geoloških značilnosti nahajališča.

Na osnovi rezultatov raziskovalnega vrtnja v letih 1981 in 1982 je bila ob koncu leta 1982 izdelana obsežna preliminarne študija o možnosti odkopavanja lignita v nahajališču Globoko. Študijo je izdelal Rudarski inštitut Ljubljana, nosilci naloge pa so bili ugledni univerzitetni strokovnjaki s sodelavci z

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE — Izdaja: INDOK center Krško — Naklada: 1300 izvodov — Odgovorni urednik Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, tel. 71-768 — Tisk Papirkonfekcija Krško — Glasilo je oproščeno temeljnega davka davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informiranje št. 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila ali pojasnila, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi teksti podpisani!

Geološkega zavoda Ljubljana. Ta študija je povzela podatke predhodnega vrtnja, na podlagi katerih je bilo izračunanih 11 milijonov ton geoloških zalog, od tega nekaj nad 7 milijonov eksploataibilnih. Že takrat je bilo v večini vrtin navrtanih več lignitnih slojev, debeline od nekaj dm do 3 m in kvalitete 9 do 11 MJ/kg.

Recenzijsko poročilo te študije v začetku leta 1983 je vplivalo na odločitev, da se je začelo z aktivnostmi za pričetek izvajanja tudi rudarskih raziskav tega nahajališča, zlasti z namenom neposrednega spoznanja montan-geoloških posebnosti lignitnih slojev in prihrbin, natančnejše strukturne obdelave, tektonike ipd. Ob tem je bilo prav tako dogovorjeno, da se rudarsko raziskovalni objekti locirajo in izdelajo tako, da bi lahko služili tudi kasnejši eksploataciji.

Skrbnišтво za izvajanje rudarskih raziskav je bilo dodeljeno Rudniku Senovo, ki je pravčasno pridobil vso potrebno dokumentacijo za pričetek del. Za pridobitev dovoljenja za izvajanje je bilo potrebno obdelati vso loka-cijsko problematiko, s številnimi soglasji, odkupom zemljišč, projektno dokumentacijo itd. Zaradi kasnitve operativnosti sredstev naftnega dinarja se je pričelo z izvajanjem t. i. I. dela — I. faze rudarskih raziskav šele v zadnjem kvartalu 1984. V sklopu I. faze rudarskih raziskav je že izdelan plato na koti 207, severno od vasi Dečno selo. Plato je s približno 300 m dolgo cesto povezan s cesto Brežice—Sromlje. Na platu je zgrajena RT postaja s 1000 KVA-20/6/0,5, ki je s 640 m dolgim kablovodom povezana s 20 KV omrežjem. Na platu je v glavnem zgrajena že vsa potrebna tehnična in druga infrastruktura, ki omogoča izvajanje rudarsko gradbenih del. S platu se izdelujeta dva paralelna vpadnika. Izvažalni vpadnik je trenutno izde-

lan v dolžini 110 m, zračilni pa 70 m. Podgrajevanje se izvaja z ločnim podporjem in litim oz. brizganim betonom. Dela nekoliko kasnijo, ker je bila izvajalcu šele v marcu dana možnost električnega napajanja, kljub temu da je bil transformator dobavljen pred pogodbenim rokom. Velike težave so povzročale neugodne vremenske razmere, posebno nizke temperature v januarju in februarju ter nenehne padavine. Številni problemi so nastali zaradi projektne slabo obdelanih zunanjih gradbenih del. Tako so se v prestrmi brežini useka platoja začeli pojavljati plazovi, ki že ovirajo normalno manipuliranje na platu. Naklon brežine bo potrebno zmanjšati, kar bo skupaj s preizkusom ocenjenim nasipnim koeficientom povzročilo bistveno povečanje nasipnega dela platoja. Nasip bo tako zaprl strugo potoka vzdolž platoja in bo potrebno potok kanalizirati, kar bo sedaj veliko težje izvedljivo, kot če bi bilo v projektu predvideno.

Izvajalci geoloških raziskav imajo velike težave s povezovanjem številnih premogovih slojev med posameznimi vrtinami. Zato so se odločili, da s kontrolnimi vrtinami preverijo pravilnosti ugotovljene strukture. Že prva kontrolna vrtina, izvrtana v začetku tega leta, je pokazala, da so bile nekatere vrtine iz preteklih let v področju južne meje nahajališča zanesljivo preplite. Naslednji dve vrtini sta to samo potrdili. Zadnja celo nakazuje možnost, da je sloj, ki je doslej veljal za glavnega, dejansko samo eden od debelejših krovninskih slojev. Če se bo ta predpostavka potrdila, bo slika strukture tega nahajališča bistveno drugačna. Zaloge bi se v tem primeru znatno povečale, le da bi nastopale v večjih globinah. Za potrditev te domneve pa bo potrebno izvrtati še vsaj eno dodatno vrtino.

MARTIN VIDMAR

DVOJE USPEHOV SENOVSKJE PIHALNE GODBE JE ŠE OLEPŠALO TRADICIONALNI RUDARSKI PRAZNIK

Prvo srečanje pihalnih godb in orkestrrov slovenskih rudarjev v Trbovljah — 13. 10. 1984

PIHALNI ORKESTER IN NJEGOVI NAJVEČJI USPEHI

— 5. skupno tekmovanje pihalnih orkestrrov Slovenije, 26. 6. 1977 v Rogški Slatini, III. težavnostna skupina, dosežena »srebrna plaketa«.

— 1. tekmovanje v korakanju pihalnih orkestrrov Slovenije, 17. 6. 1979 v Artičah, dosežena »zlata plaketa«.

— 6. skupno tekmovanje pihalnih orkestrrov Slovenije, 14. 6. 1981 na Bledu, II. težavnostna skupina, dosežena »zlata plaketa«.

— 2. tekmovanje v korakanju pihalnih orkestrrov Slovenije, 12. 6. 1983 v Slovenskih Konjicah, dosežena »zlata plaketa«.

— 8. tekmovanje pihalnih orkestrrov Slovenije, 26. 5. 1985 v Ljubljani v I. težavnostni skupini A (sami amaterji = A), dosežena »zlata plaketa«.

— 22. področno tekmovanje godb (Allgäu — Schwäbischer Musikbund Bezirk 12) v kraju Waldstetten ZR Nemčija, 16. 6. 1985 v visoki oziroma umetniški skupini in doseženo najvišje priznanje s posebno pohvalo.

Delavski pihalni orkester DKD SVOBODA Senovo je sicer zrasel pod okriljem Rudnika in postal varovaneec celotnega senovskega združenega dela, a navezanost godbenikov na rudniško tradicijo s tem nikakor ni usahnila. To je možno razbrati že po njihovih črnih uniformah z lesketajočim se okrasjem. Pa še po nečem!

Ob letošnjem tradicionalnem rudarskem prazniku (Barbara — 3. julija) so si člani kolektiva Rudnika Senovo zaželeli, da v Našem glasu temeljito predstavimo »njihovo« godbo. Zakaj? Zato, ker so fantje v knapovskih uniformah in v potu svojega obraza 26. maja 1985 »pripihali« ZLATO PLAKETO na tekmovanju najvišje težavnostne skupine, ki je bilo v Cankarjevem domu v Ljubljani. Uspehi je še toliko večji, če upoštevamo, da so vsi člani godbe amaterji.

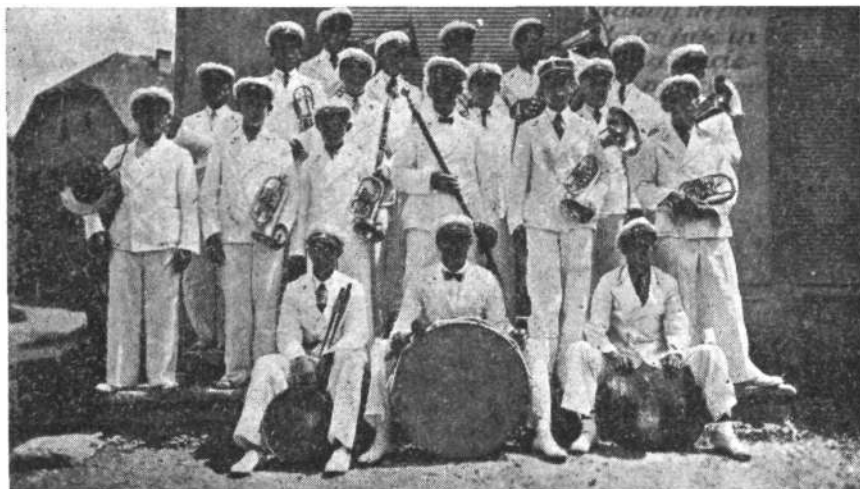
Navdušenje se še ni poleglo, ko so se godbeniki odpravili še na eno srečanje: na obisk h pobrateni godbi »rokavičarjev« (po tovarni rokavici, ki je nekoč tam stala), v zahodnonemško mesto BURGAU. Obisk ni bil kar tako. Tam jih je pričakalo 29 pihalnih godb in orkestrrov. V dvodnevem tekmovanju, ki je bilo posvečeno 130-letnici godbe iz Waldstetena, so Senovčani dosegli v visoki jakostni skupini NAJVIŠJE PRIZNANJE S POSEBNO POHVALO.

Tekmovanje, ki je (zaradi akustike) potekalo v cerkvi, je snemala radijska postaja in iz tehničnih vzrokov je bila zapovedana stroga tišina. Kljub temu so Senovčani (edini) podžgali s svojo glasbo publiko k burnemu aplavu, medtem ko si jih je žirija ob koncu tekmovanja izbrala kot najboljši orkester in jih prosila, naj zaigrajo še drugo prijatno skladbo.

ki je v tekmovalnem delu niso izžrebali. S tem pa se njihove obveznosti niso končale: še istega večera so nastopili s samostojnim koncertom v mestu Burgau, naslednjega dne pa so sodelovali na zaključnem delu praznovanja devetdesete obletnice delovanja Rdeče-

ga križa v mestu Günzburg.

Torej: dvoje vzrokov za veselje in za to, da tokratno pisanje ob knapovskem prazniku posvetimo senovski pihalni godbi ter združimo to čestitko rudarjem za njihov dan. SREČNO!

Člani delavske godbe Senovo leta 1935 pred Delavskim domom na Senovem v svojih prvih uniformah

DROBNI UTRINKI IZ VELIKE PRETEKLOSTI

PREGLED RAZVOJA IN RASTI DELAVSKEGA PIHALNEGA ORKESTRA DKD SVOBODA SENOVO

Začetki glasbene dejavnosti sedanjega delavskega pihalnega orkestra Svoboda Senovo segajo že daleč nazaj, saj so jo rudarji rajhenburškega Rudnika ustanovili že jeseni leta 1928. Mnogo prizadevnosti takratnih delavskih zaupnikov II. rudarske skupine in skupnih odrekanj je bilo potrebno, da se je obdržala rudarska godba. Leta 1930 se je pričela velika rudarska kriza, ki je trajala vse do l. 1933. Mnogi delavci in godbeniki so morali iskati delo drugod, med njimi tudi prvi kapelnik Alojz Kralj. Godbenike je njegov odhod najbolj prizadel že pomladi l. 1932. Do sprejema pravil delavske godbe na pihala v Senovem 10. 3. 1931 je vodila godbo strokovna organizacija Zveze rudarjev II. rudarske skupine.

Godba je imela svoje prostore v takratnem delavskem domu na Senovem, ki je bil zgrajen l. 1925.

Po letu 1932 so vodili godbo: Tone Kink, Drago Peternel, Josip Gorišek, ravnatelj meščanske šole na Senovem, in Martin Seher od leta 1935 do l. 1944. Prvo uniformo so godbeniki dobili leta 1935, bila je popolnoma bela.

Najtežjo preizkušnjo je doživela v času druge svetovne vojne, ko se je vključila v NOB. Delovala je v Kozjanskem odredu od 15. septembra 1944, v času borbe pa je zamenjala instrumente za orožje, instrumente pa je deponirala do osvoboditve. V NOB sta godbo vodila Franjo Zorko in Alojz Šabec.

Po osvoboditvi so se godbeniki začeli vračati domov z velikim veseljem, da se ponovno zbero v godbeni sekciji. Vendar se niso vsi vrnili. Šest mladih godbenikov, mladih junakov, mož in sinov, so zaman čakale žene z otroki, matere in očetje. Darovali so svojo mlada življenja za naš lepši današnji dan.

Življenje v zelenem maju je nenadoma dobilo nove cilje. Pod vodstvom kapelnika Ferda Karata je godba zaigrala že bolj samostojno. Prvi učenci so že pihali v instrumente. Kapelnik Karat je neutrudljivo učil mlade ljudi, jih vzpodbujal in na novo gradil godbo. Ko še niso bile pozabljene tegobe druge svetovne vojne in izgube godbenikov, je ponovno nastopil žalosten dan, ko je godba 21. 10. 1945 po povratku s komemoracije v Krmelju doživela nesrečo na prehodu čez žel-

ezniško progo, smer Blanca — Brestanica, ko je v kamion trčil brzi vlak. Razdejanje je bilo strahotno: ranjeni godbeniki, uničeni instrumenti, usihajoča volja. Umrla sta dva godbenika, Andro Seničar in Štefan Dolenc. Bodo zmogli spet na novo? In zopet, kot že tolikokrat, sta volja in moč premagala obup. Ponovno je zmagalo življenje nad smrtjo, čeprav je v duši zijala globoka rana, ki jo čas še danes ni zacelil.

Senovo je kljub žalosti ponovno zaživele. Zaživele so rudarji in rili kot krti pod zemljo, stisnjenih zob in prepotnih teles so kljubovali teži grude nad glavo. V prsih je vrelo, kipela je mladost, priganjalo je delo in vendar je bil še čas za vaje pri godbi. Kako prijetno je posedeti in igrati po utrujajočem delu! Godba na Senovem in v spodnjem Posavju postaja nepogrešljiva udeleženka praznovanja in žalosti. Povsod je zaželenja, nikomur ne odreče. Začeli so se festivali, praznovanja, kjer so aktivno sodelovali godbeniki z Senovega. Leta 1953 zapusti Senovo kapelnik Karat, taktirko pa prevzame v svoje roke godbenik Maks Umek, veteran in že prej učitelj mladih godbenikov. Številčnost godbe je iz leta v leto rasla in v letu 1956 so prvič dobili rudarske uniforme. Podmladek se je tako povečal, da je lahko samostojno nastopala mladinska godba. Godba se je po letu 1954 udeleževala vseh pomembnih srečanj v Sloveniji in se začela udeleževati tekmovanj. Leta 1955 so se prvič udeležili tekmovanja rudarskih godb v Velenju, na katerem niso dosegli zaželenih rezultatov, dosegli so samo 52,5 točk. Spoznanje, da je kvaliteta igranja pogoj za dobre uvrstitve na tekmovanjih, je vtilo v godbenike nove moči za še resnejše delo, za posamezno in skupinsko poučevanje. Trud ni bil zaman. Kvaliteta igranja se je stopnjevala iz leta v leto, kar je bil dokaz udeležba na različnih srečanjih.

Leto 1958 je bilo za godbo na Senovem izredno težko, ko je kapelnik Maks Umek zapustil Senovo in prevzel godbo Celuloze v Krškem. Vrzal za tem veliki človekom, ki je bil s srečem in dušo predan glasbi in godbi na Senovem, je bilo zelo težko zapolniti. Godbo

Tehnično slab, a pomemben posnetek: godbeniki v NOB med igranjem na Planini pri Sevnici oktobra 1944

je prevzel kapelnik Alojz Šabec iz Brestanice, ki je godbo vodil že pred drugo svetovno vojno in v NOB. Pomanjkanje časa in zavzetost v službi pa sta z dirigentskega odra potegnili tudi tovariša Šabca. Sledilo je obdobje skupnega dela dveh godb iz Krškega in Senovega pod taktirko veterana Maksa Umeka od leta 1960 dalje.

pisno bogat kapelnik Maks Umek. Odšel je tiho, brez slovesa, brez stiska rok. Ostala je globoka brazgotina brez dna in mora, ki je stiskala in dušila nema grla. Godba pa je morala nadaljevati svoje delo. Taktirko je prevzel Anton Žvegljč in jo vodil do februarja 1976. Sam si je mnogo prizadeval, da bi čim prej dobili novega dirigenta. Prizadevanjem vodstva

Druge note pisane za godbo borcev Kozlanskega oddelka, Senovega v NOB (original v arhivu DPO «Svoboda» Senovo — podaril Franc Kmetec)

Dolgoletno stalno delo, prežeto z žrtvami, je nujno postalo breme. To je bil trenutek v večrugi dolgih let, hip malodušja in resignacije: bomo še lahko? Saj ne moremo več! Stisnile so se pesti, dvignile glave. Pred seboj so gledali moža, ki je dvakrat tedensko prihajal na Senovo, v dežju in vročini, v megli in burji in se peš vračal do svojih v Krško. Ta nepremagljivi človek — invalid je zmogel vse. Minevali so meseci in leta. Iz glasbenesobe so odmevali nežni zvoki glasbe. Tiho so se vračali spomini na skupne žrtve, malodušno povčane glave so se spet dvignile, še bolj žive. Potem se je zgodilo. Sončen dan — kot praznik. Življenje je kipelovo povsod, v srh spokojnost. Eno življenje pa se tega sončnega 25. 2. 1975 pretrga. Tiho, kot odpade porjaveli list z veje, je odšel, skromen celo življenje, vendar nepo-

DKD Svoboda Senovo in kolektiv. Rudnika Senovo velja zahvala, da smo ustvarili osnovne pogoje, da je Janez Ceglar, profesor glasbe, lahko prevzel umetniško vodenje godbe od marca 1976 dalje. Prizadevanja dirigenta Janeza Ceglarja godbenikov so postala nepopisna. Njihova množičnost (56 članov) in kvaliteta izvajanja skladb je iz dneva v dan naraščala. Vključili so se v Združenje pihalnih orkestrrov Slovenije in se praktično udeleževali vseh razpisanih tekmovanj. Leta 1977 se je delavski pihalni orkester «SVOBODA» Senovo vključil v tekmovanje III. težavnostne kategorije in dosegel srebrno plaketo. V slabih desetih letih je toliko napredoval, da je dosegel štiri zlate plakete, dve v tekmovalnem korakanju, 1979 in 1983, v II. težavnostni skupini na Bledu 1. 1981 in v I.

težavnostni skupini «A» v Ljubljani maja 1985 ter na področnem tekmovanju godb v ZR Nemčiji v kraju Waldstetten 16. 6. 1985 v visoki skupini »najvišje priznanje s posebno pohvalo«.

Vsem članom DPO «SVOBODA» Senovo, dirigentu profesorju Janezu Ceglarju in odboru orkestra iskreno čestitam za dosežene uspehe z željo, da s sedanjim nivojem izvajanja glasbe nadaljujejo. Enako velja tudi zahvala vsem podpornim članom Rudnika, Metalne, Lisce in staršem oziroma družinam članov godbenikov ter ljubiteljem orkestra.

Zahvala velja tudi širši družbenopolitični skupnosti občine Krško za moralno in materialno pomoč z željo, da bi bila pomoč v bodoče z ozirom na dosežene rezultate še večja.

DKD «SVOBODA» SENOVO
PLETERSKI ANTON

VIDA TOMŠIČ:

«Načrt, sestavljen s pravo nemško pedantnostjo, je predvideval, da v tako imenovanem prvem valu izženejo vse slovensko izobraženstvo, v drugem valu so nameravali izgnati večino ljudi, ki so se preselili na Gorenjsko in na slovensko Štajersko po letu 1914 (torej predvsem primorske Slovence, ki so po prvi svetovni vojni kot zavedni Slovenci pribežali iz Italije), tretjo skupino izgnancev naj bi sestavljali prebivalci ob novi meji nemškega rajha z Italijo. Želeli so zgraditi kordon med nemškim rajhom in italijansko državo in ga naselili s čistokrvnimi Nemci. V zadnji skupini naj bi bili vsi tisti, ki ne bi pristali na raznarodovanje, na germanizacijo, v kolikor bi jih za tak postopek sploh sprejeli po njihovih resnih merilih.

Toda njihov natančen načrt je bil račun brez krčmarja. Napredne sile slovenskega naroda so se zgrnile v svojo Osvobodilno fronto. Boj za biti ali ne biti slovenskega naroda, za narodov obstoj, je potegnil slovenske delavske, kmečke, razumne ljudske množice v hrabra dejanja, s katerimi je slovenski narod — v neločljivi povezanosti z narodi in narodnostmi v Jugoslaviji — namesto v smrt stopil na prizorišče evropske in svetovne zgodovine...

V totalni vojni proti našemu narodu je moglo zmagovati le vsenarodno antifašistično ljudsko-frontno gibanje, narodnoosvobodilni boj pa je svojim osnovnim nosilcem — delavcem, kmetom, inteligenci, ženskam in mladini — zagotovaljal tudi socialistične družbene spremembe. Oblike boja za jasen program OF so bile različne, saj so jih razmeram primerno oblikovali ljudje sami, naslonjeni na povsod prisotno, za sovražnika nevidno, a čvrsto in odločno organizacijo Komunistične partije Jugoslavije in Slovenije, ki so jo komunisti daljnovidno ustvarjali že desetletja prej.

Prav to dejstvo je omogočilo uspešno povezanost vseh oblik oboroženega boja in političnega odpora, ki ga ni uspelo uničiti zverinsko mučenje in ubijanje, niti ječe ne taborišča, niti izgnanje in nasilno potujčevanje. Povsod — v mestih in vaseh, v gozdovih, jehah in taboriščih — je bila ustvarjena fronta boja, v kateri je pospešeno zorel slovenski narod iz naroda hlapcev v narod junakov, ki je ponovno dokazoval, da se veličina naroda ne meri z njegovo številnostjo...

(Iz govora Vide Tomšič na proslavi 40. obletnice osvoboditve ter vrnitve izgnancev, internirancev in političnih zapornikov — na brestaniškem gradu 8. junija letos)

Petdeseta obletnica senovske godbe 1978

Priznanja ob občinskem prazniku

Na slavnostni seji delegatov občinske skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij, ki je bila 7. junija v DD E. Kardelj, je zbranim spregovoril predsednik SO Krško Branko Pirc. Seja je bila v počastitev občinskega praznika in na njej so bila podeljena tudi priznanja zaslužnim občanom ter organizacijam.

Dobitnica »Velikega znaka občine Krško«: SKUPŠČINA OBČINE BAJINA BAŠTA

VELIKI ZNAK OBČINE KRŠKO je Skupščina občine Bajina Bašta prejela ob 10-letnici podpisa listine o pobratenu — za prispevek k utrjevanju bratstva in enotnosti ter medobčinskega in medrepubliškega sodelovanja.

»Na svečani seji delegatov vseh treh zborov je Skupščina občine Krško 7. junija 1975 slovesno podpisala listino o pobratenu z občino Bajina Bašta, na ta način sta obe družbenopolitični skupnosti dotedanje sodelovanje, ki sta ga pričeli v okviru Vlaka bratstva in enotnosti, postavili na nove, trdnjše in trajne temelje.

Danes lahko ugotavljamo, da se je sodelovanje med občinama in njunima skupščinama močno utrdilo in, kar je še posebej pomembno, razvejalo v vseh dogovorjenih smereh. Pogosti stiki med vodilnimi predstavniki družbenopolitičnih skupnosti so se z ravni občinskih skupščin ter občinskih družbenopolitičnih organizacij prenesli tudi v združeno delo in na druga področja ter se iz priložnostnih srečanj spremenili v oblike načrtovanih in trajnih aktivnosti, ki so poleg izmenjave mnenj in delovnih izkušenj prinesle povsem konkretne oblike sodelovanja, ki so prispe-

vale k družbenoekonomskemu razvoju obeh občin.

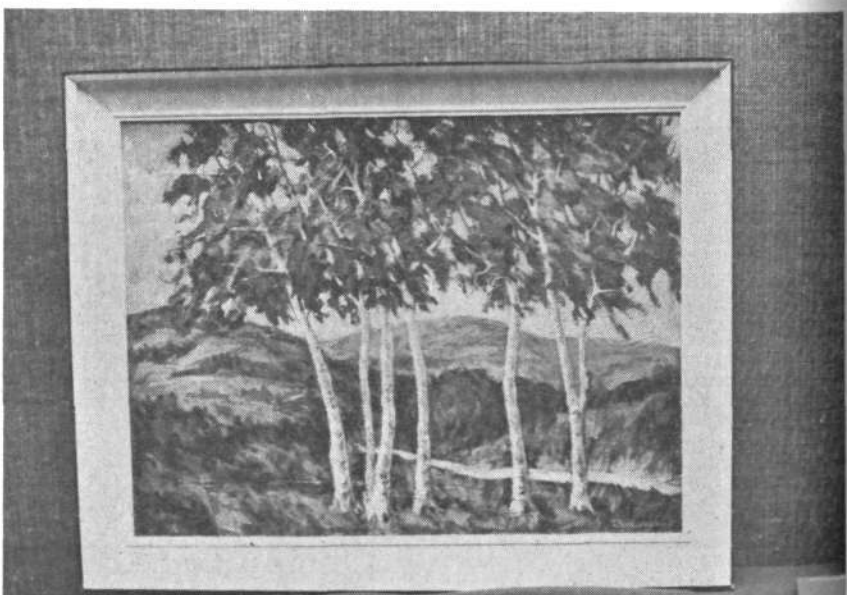
Z vsemi dosedanjimi oblikami sodelovanja in povezovanja sta pobrateni občini izpolnili želje in pričakovanja, ki sta jih izrekli ob

slovesnem podpisu listine, oziroma jih celo presegli in tako prispevali pomemben delež k negovanju bratstva in enotnosti ter širitvi medobčinskega in medrepubliškega sodelovanja.«

(Povzeto po gradivu za sejo zborov SO Krško)

V imenu Skupščine občine Bajina Bašta je Veliki znak občine Krško prevzel njen predsednik STOJAN TUTIČ, ki je ob tej priložnosti izročil predsedniku SO Krško BRANKU PIRCU za našo družbenopolitično skupnost spominsko darilo — olje B. Kovačevića »Breze na Kadinjači«.

»Na sliki je naš slikar upodobil kraje, kjer so se na Tari bile hude borbe. Nismo vam želeli podarjati slike s spominskimi obeležji, ki jih je tam precej, ampak le podobo teh slavnih krajev. Vabimo vas pa, da si spomenike pridete ogledat sami,« je svojo zahvalo za prejeto priznanje v imenu občine Bajina Bašta povedal njen predsednik tov. Stojan Tutič

Dobitnik »Velikega znaka občine Krško«: ING. VITAL KOVAČIČ

VELIKI ZNAK OBČINE KRŠKO je ing. Vital Kovačič prejel za pomemben strokovni in organizacijski prispevek k razvoju delovne organizacije SOP Krško.

»27-letna zgodovina krškega SOP — Specializiranega podjetja za industrijsko opremo je kolektiv, ki se je razvijal na obrtni tradiciji, uvrstila v njegovi panogi med proizvodno in

poslovno najbolj uspešne v naši republici. Nedvomno ima zasluge za to tudi ing. VITAL KOVAČIČ, ki se je s svojimi bogatimi strokovnimi in delovnimi izkušnjami vključil vanj 1. julija 1967 kot vodja tedaj ustanovljenega »Inženirskega biroja« v Ljubljani. V takratnih časih in gospodarskih razmerah je bila odločitev, da delovna organizacija, katere direktor je bil Branko Voglar, ustanovi strokovni tim izven kraja svoje dejavnosti, sicer neobičajna, a se je kmalu pokazala za pravilno in vzgledno. Krški SOP je namreč od tlej odločno uresničeval svojo usmeritev — proizvodnjo industrijske opreme, pri čemer je »Inženirski biro« prevzel načrtovanje in prodajo oz. raziskavo tržišča, pripravo pogodb, projektiranje, konstruiranje in predajo objektov kupcem.

Uspešno pot združitve strokovnega znanja in pridnih rok delavcev SOP so v naslednjih letih še utrjevali: z novimi proizvodnimi programi, širitvijo proizvodnih zmogljivosti in številu zaposlenih, z višjo delovno storilnostjo ter iz leta v leto večjim dohodkom in ostankom dohodka.

Upoštevaajoč izjemen delovni in strokovni prispevek ing. VITALA KOVAČIČA, ga je kolektiv leta 1977 izvolil za svojega generalnega direktorja, na zadolžitev, ki jo je uspešno opravljal vse do letos. Bilo je to obdobje, ko je SOP Krško samo še utrjeval sloves kakovosti svojih proizvodnih programov, ki hkrati pomenijo uspešno nadomeščanje uvoza in v katere so z lastnim znanjem vnašali tudi nove, boljše tehnološke rešitve.

(Povzeto po gradivu za sejo zborov SO Krško)

Dobitnik »Velikega znaka občine Krško«: MILAN ŠTAJNER

VELIKI ZNAK OBČINE KRŠKO je Milan Štajner prejel za življenjsko delo na področju razvoja delavskega turizma.

»Tovariš Milan Štajner, rojen 1. julija 1927 v Krškem, je večino svojega dela posvetil urejanju pomembne družbene naloge — skrbi za razvoj možnosti za oddih delovnega človeka in v tem okviru, s svojimi prizadevanji, dosegel izjemne uspehe. Z njegovim imenom in delom so povezani začetki delavskega turizma v naši občini, še posebej pa izreden razvoj te dejavnosti.

V letu 1961, ko je tedanji počitniški dom v Materadi pri Poreču postal s svojimi zmogljivostmi temelj Občinski počitniški skupnosti, je bilo vanjo vključenih 13 delovnih organizacij, ki so imele na voljo 63 ležišč. Do leta 1977 je skupnost narasla na 68 članic, število ležišč pa se je povečalo na 508. Ker je bila zaradi spremenjene politike občine Poreč v tem okviru vsaka širitev onemogočena, je bila prav zasluga MILANA ŠTAJNERJA, da ji je uspel zagotoviti nove, delavskemu turizmu in oddihu primerne površine pri Nerezinah na otoku Lošinju. Z njegovim vodstvom in delom, ki je po obsegu daleč presegalo običajne zahteve, je tam zrastle novo počitniško naselje, ki po obsegu, urejenosti ter

ugodju, ki ga nudi, nedvomno sodi v sam vrh jugoslovanskih dosežkov.

Krška Občinska počitniška skupnost je že od 1961 naprej delovala po delegatskem načelu in se je kasneje preoblikovala v Samoupravno interesno skupnost za oddih in rekreacijo, ki vključuje tudi članice izven krške občine. Samoupravno, organizacijsko-tehnično ter poslovno je bila skupnost vsa leta izredno uspešna.

(Povzeto po gradivu za sejo zborov SO Krško)

VIDA TOMŠIČ:

»Hrabrost ni rasla iz obupa. Koreninila je v globokem prepričanju v pravičnost in upravičenost oboroženega upora proti nasilju in izkoriščanju, rasla je iz jasne vizije, da osvoboditev pomeni: lastno, ljudsko oblast, poarditev narodove samobitnosti in možnost razvoja, v katerem bo omogočena neposredna udeležba in samoupravljanje vseh ljudi. Upravičeno poudarjamo, da je začetek našega socialističnega samoupravljanja prav v organiziranem narodnoosvobodilnem boju, ko so partizanski prostovoljci pokazali moč ustvarjalne borbenosti in organiziranosti. In pričevanja iz zaporov in taborišč govore enako o izjemni samoorganiziranosti in povezanosti ljudi med seboj v samopomoči...»

V tem je bila pomembna vloga Komunistične partije, ki je znala v usodnih trenutkih narodove zgodovine osmisliti na celotnem ozemlju, kjer so živeli Slovenci, in v Osvobodilno fronto življenjsko povezati interese delavskega razreda z resničnimi interesi naroda. To je omogočilo organsko povezanost osvoboditve z dokončnim obračunom z razredno oblastjo domače in tuje gospode, ki se je z narodnim izdajstvom in zapeljevanjem neukih ljudi v umazano službo okupatorju sama obsodila...»

»Deportacije prebivalstva in teror nad njim, ki naj bi zastrašil zaslužnjene narode in pri nas posebej uničil zaledje partizanskim enotam — vse to je le številčno in moralno krepilo naš upor. Odločnost in širina jugoslovanske narodnoosvobodilne borbe pa je dejansko preprečila okupatorju njegove zločinske načrte o uničenju slovenskega in drugih jugoslovanskih narodov.

Tudi v koncentracijskih taboriščih (Auschwitz, Dachau, Buchenwald, Mauthausen, Rawensbrück, Rižarna, Banjica, Jasenovac, Gradiška, Rab, Begunje in druga, katerih imena so postala pojem za nečloveške zločine) interniranci iz Jugoslavije niso umirali kot klavna žrtev, marveč kot borbeni odred. Internirani in zaporniki iz Jugoslavije so se vseh teh morišč čutili povezane s svojo domovino, s partizansko borbo, v skupni fronti.

Vseposod jih najdemo v organiziranih oblikah odpora. Iznanci se ob prvi priliki vključujejo v politično delo in v partizanske enote, bataljone in brigade, taboriščniki organizirajo samoobrambo in pripravljajo lastno osvoboditev. Iz tisočev preganjanih primorskih Slovencev ter zapornikov v Italiji nastajajo prekomorske brigade, ki dajo v zadnjem letu vojne ogromen prispevek k zmagi. In iz fašističnih italijanskih ječ osvobodjene zapornice postanejo jedro ženske čete v 1. prekomorski brigadi...»

(Iz govora Vide Tomšič na proslavi 40. obletnice osvoboditve ter vrnitve izgnancev, internirancev in političnih zapornikov — na brestaniškem gradu 8. junija letos)

**Dobitnica »Znaka
občine Krško«:
ING. ARH. ŠPELA
VALENTINČIČ — JURKOVIČ**

ZNAK OBČINE KRŠKO je ing. arh. Špela Valentinčič—Jurkovič prejela za izredne zasluge pri ohranjanju in obnavljanju kulturne in zgodovinske dediščine v krški občini.

»Ing. arh. Špela Valentinčič—Jurkovič iz Ljubljane je svoje življenjsko delo posvetila konservatorski dejavnosti in stroki in v tem okviru razvoju in napredku spomeniškovarstvene službe ter reševanju kulturne dediščine predvsem na območju krške občine. Čeprav je svoje veliko strokovno znanje nesebično in predano vlagala v različne naloge, so nedvomno najbolj vidni in pomembni dosežki njenega dela v Kostanjevici. Ing. arh. Špela Valentinčič — Jurkovič že skoraj 30 let skrbi za kostanjeviško opatijsko arhitekturo in prav njena zasluga je, da smo ta veličastni spomenik slovenske kulture ohranili in očuvali pred propadom. Enako uspešno se je posvetila reševanju romanske arhitekture v kostanjeviški cerkvi sv. Jakoba; v istem kraju pa je ob tem brezplačno načrtovala, vodila in nadzirala obnovo Lamutovega likovnega salona, danes enega najlepših slovenskih likovnih razstavišč.

Ob pomenu njenega strokovnega dela za našo občino ne smemo prezreti še druge plati njenih prizadevanj za ohranjanje naše kulturne dediščine — njenega vpliva na republiške in območne strokovne službe, saj lahko prav temu pripišemo njihovo večje razumevanje in s tem pomoč za tovrstne programe v naši občini.«

(Povzeto po gradivu za sejo zborov SO Krško)

**Dobitnik »Priznanja
občine Krško«:
PLAVALNI KLUB
CELULOZAR KRŠKO**

PRIZNANJE OBČINE KRŠKO je Plavalni klub Celulozar Krško prejel ob 30-letnici ustanovitve — za dosežene tekmovalne uspehe in vzgojo mladine.

Plavalni klub Celulozar Krško so ustanovili leta 1955 na pobudo delavcev Tovarne celu-

**Dobitnik »Znaka
občine Krško«:
FRANC ŽABKAR**

ZNAK OBČINE KRŠKO je Franc Žabkar prejel za ustvarjalni prispevek k razvoju obrti v krški občini.

»Tovariš Franc Žabkar, rojen 14. maja 1925, je večino svojega dela posvetil razvoju obrtništva. Bil je med ustanovitelji Republiškega sklada za vzajemno pomoč obrtnikov, ki je do uvedbe obveznega invalidskega in pokojninskega zavarovanja zagotavljal ostarelim obrtnikom socialno varnost v obliki pokojnine. Še posebej pomembno vlogo je imel pri organizaciji obrtništva v krški občini, saj je bil soustanovitelj občinskega Društva zasebnih obrtnikov in enakega društva za posavsko regijo. Ko se je občinsko društvo leta 1979 v skladu z zakonom o združenem delu preimenovalo v Obrtno združenje občine Krško, je tovariš Franc Žabkar postal njegov predsednik in ga uspešno vodil že drugi mandat, po njegovi zaslugi pa sodi prav naše združenje med najbolj delavne in uspešne v republiki. Tovariš Franc Žabkar je tudi član izvršilnega odbora Zveze obrtnih združenj Slovenije, kjer uspešno uveljavlja interese obrtnikov naše občine in posavske regije.«

(Povzeto po gradivu za sejo zborov SO Krško)

oze in papirja Djuro Salaj Krško, ki je njegovo dejavnost omogočila z izgradnjo 50-metrskega bazena in katere kolektiv je ves čas tudi njegov pokrovitelj.

V 30-letni dejavnosti je klub uresničeval dvoje poslanstev: z organizacijo plavalnih šol je odpravljal plavalno nepismenost, hkrati pa so mu bile osnova za uspešno tekmovalno dejavnost. Prav ta je postopno prinesla Krškemu sloves enega izmed pomembnejših plavalnih središč v SRS in SFRJ. Po doslej osvojenem številu medalj na republiških in državnih prvenstvih, po naslovih republiških in državnih prvakov in rekorderjev ter po številu reprezentantov ima prav Plavalni klub Celulozar posebno mesto v okviru jugoslovanskega plavalnega športa. Ob tej oceni nikakor ne smemo prezreti dejstva, da se njegova dejavnost odvijava v kraju, ki se po številu prebivalstva nikakor ne more primerjati z okolji, v katerih delujejo drugi plavalni klubi.

(Povzeto po gradivu za sejo zborov SO Krško)

Dobitnik »Priznanja

**občine Krško«:
IGMP SAVA
KRŠKO—TOZD
SAVAPROJEKT**

PRIZNANJE OBČINE KRŠKO je IGMP Sava Krško—tozd Savaprojekt prejel ob svoji desetletnici — za prispevek k družbenoekonomskemu razvoju občine.

IGM Sava je leta 1975, v okviru svoje dejavnosti, ustanovila Projektiivni biro. Kljub maloštevilni kadrovske sestavi je Projektiivni biro že na samem začetku, ob nalogah za lastno delovno organizacijo, prevzemal tudi dela za njene poslovne partnerje. S kadrovske in strokovno krepitvijo je Projektiivni biro kaj kmalu lahko prevzemal tudi zahtevnejše naloge in jih uspešno izpolnjeval. Prav zato je SO Krško s posebnim odlokom leta 1977 pooblastila IGM Sava z njenim projektiivnim birojem za opravljanje strokovnih zadev s področja urbanističnega planiranja. V okviru tega pooblastila in svoje dejavnosti nasploh je Projektiivni biro izdelavo številnih pomembnih projektov uspešno sodeloval pri razvoju krške občine. V svojem prvem obdobju je uspešno razrešil problematiko izdelovanja lokacij, kasneje pa je pomembno njegovo delo predvsem pri izdelavi občinskega prostorskega plana 1981-85, osnutka prostorskega dela plana 1986-90 ter dolgoročnega plana 1986-2000. Med njegove pomembnejše razvojne dokumente štejemo še izdelavo precejšnjega števila zazidalnih načrtov, ob tem pa se je Projektiivni biro uveljavil še z načrti za potrebe stanovanjske zidave, športa, kulture, izobraževanja pa tudi industrije.

Projektiivni biro IGM Sava se je 1. januarja 1984 organiziral kot tozd Savaprojekt in zaposluje danes že več kot 70 delavcev, med katerimi jih je že skoraj polovica z višjo in visoko šolsko izobrazbo.

(Povzeto po gradivu za sejo zborov SO Krško)

VIDA TOMŠIČ:

»Živa vez se je stakla takrat, v najtežjih dneh — to je, da bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti raste iz naše skupne usode in skupne bodočnosti. Takrat, pred 44 leti, ko so transporti slovenskih izgnancev prihajali v Srbijo, Hrvaško, Bosno, ko so vstopovod doživljali topel sprejem, ko so jim lajšali gorje in krepili zavest, da niso na tujem, ampak doma. Dejavno so doživljali pomen Titovega poziva k bratstvu in enotnosti narodov v jugoslovanski skupnosti...«

(Iz govora Vide Tomšič na proslavi 40. obletnice osvoboditve ter vrnitve izgnancev, internirancev in političnih zapornikov — na brestniškem gradu 8. junija letos)

NAS GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Povzetki delegatskih gradiv

KAJ STORITI!

ALI KAKO ZAGOTOVITI SKLEPČNOST DELEGATSKIH SKUPŠČIN SIS

»Očitno je, da pri izbiri delegata skupščin SIS za to mandatno obdobje ni bilo prave sreče, saj so prav delegacije krajevnih skupnosti na vseh sejah skupščin (ne samo izobraževalne skupnosti!) praviloma nesklepčne ali na robu sklepčnosti. Stanje je toliko bolj zaskrbljujoče, ker se delegati posameznih krajevnih skupnosti sej skupščin sploh ne udeležujejo. V nadaljevanju vam navajam seznam tistih skupnosti, katerih delegati se niso udeležili 12. seje skupščine OIS Krško Dolenja vas, Gora, Kostanjevica, Krško polje, Rožno-Prekladol, Senovo (2 delegata), Senuš, Veliki Podlog in Veliki Trn.«

Tudi odgovorni kadri v združenem delu so prejeli podobno pismo, v katerem med drugim piše:

»Delegatski sistem delovanja skupščin SIS, za katerega so se delovni ljudje samoupravno odločili, na ta način seveda ne more delovati. Razumemo vse objektivne okoliščine, v katerih se nahajamo, ob tem pa moramo takoj poudariti, da delegate obremenjujemo v najmanjši možni meri. Seje skupščin so praviloma vsake tri mesece, kar dejansko ne predstavlja nobenega izrednega napora niti vodjem niti članom delegacij. Zavedamo se, da ste z delom preobremenjeni, vendar vas kot vodjo delovne organizacije vseeno naprošamo, da skušate posredovati pri vodji delegacije, ugotoviti vzroke za odsotnost na sejah in predvsem doseči, da se bodo delegacije sestajale in zagotavljale delegate na sejo skupščine.«

Navajamo vam nosilce delegacij oziroma konference delegacij za skupščino OIS Krško, ki se niso udeležili 12. seje skupščine: TCP Djuro Salaj (ob 3 prisotnih enega ni bilo), Rudnik rjavega premoga Senovo, Metalna-tozd TGO Senovo, Elektrarna Brestanica, Konfekcija Lisca, SGP Pionir-tozd Gradbeni sektor in tozd Togrel, Kostak, Transport, Kovinarska (2 delegata), SOP, Zastava avto-tozd Servis, M-Hotel Srečni, TOK Agrokombinat, Obrtna zadruga in Obrtno združenje.«

Pismo, ki so ga iz skupnih strokovnih služb SIS poslali poslovnim organom oz. odgovornim funkcionarjem v krajevnih skupnostih, smo vzeli zgolj za primer. Tudi verjamemo, da je bolj slučaj, da je tokrat beseda o delegatih za občinsko izobraževalno skupnost.

Izkušnje povedo, da se podobni prizori kar redno vrstijo na sejah skoraj vseh skupščin SIS: delegati, ki so prišli, so kaznovani s čakanjem, organizatorji-sklicatelji so nervozni, pogledujejo na uro, telefonirajo (če jim je znano, kje so odsotni delegati) in, če gre vse

po sreči, se seja zbora lahko začne — včasih pač z zamudo, dolgo tudi po pol ali tričetrt ure. Zbori izvajalcev seveda praviloma bolj temeljito čutijo potrebo po svobodni menjavi dela kot pa uporabniki, zato je z njihovo sklepčnostjo običajno manj problemov. Žal pa so pri združevanju sredstev, v pluralizmu samoupravnih interesov, prebna še stališča in mnenja tudi delegatov-uporabnikov, ti pa očitno to potrebo po usklajevanju čutijo bolj kot breme, ki se ga je treba otresti.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja 17. ZBOR DELEGATOV KRŠKE ENOTE

Predsednik zbora delegatov Enot skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v občini Krško ADAM VAHČIČ je sklical 17. sejo tega organa za 24. junij (ob 12. uri v sejni dvorani B SO Krško) in zanj predložil v sklicnem vabilu naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika zadnje seje zbora in poročilo delegata o zasedanju skupščine SPIZ

2. Razporeditev sredstev za rekreativno dejavnost

3. Sklepanje o dodatni dotaciji za kredite upokojencem

4. Gradivo za 17. sejo skupščine SPIZ

5. Delegiranje delegata za sejo skupščine SPIZ

6. Vprašanja in predlogi delegatov

IZ ZAPISNIKA PREJŠNJE SEJE

Zbor je sprejel sklep, da podpira naznako rešitev za obnovo stanovanjskega objekta Titova 86 na Senovem za potrebe upokojencev, ki stanujejo sedaj v prevelikih, nefunkcionalnih in zato tudi dražjih stanovanjih. Pri sofinanciranju objekta naj bi sodelovala tudi stanovanjska skupnost Krško s sredstvi za revitalizacijo stanovanjskih hiš, katere naloga je pripraviti idejno rešitev in izračun, kjer bo razvidna struktura, število stanovanj ter deleži obeh financiranj, seveda s sodelovanjem stanovanjske komisije zbora delegatov krške enote SPIZ.

Zbor je podprl predlagani rebalans finančnega načrta SPIZ za leto 1985, ni pa soglašal s pobudami izven skupnosti, naj bi se celotna sredstva sklada prelila v us-

Pred nami je nov krog kandidacijskih postopkov za volitve, ki nam bodo dale spomladi 86 novo celotno zgradbo — od temeljnih delegacij do vstvenih individualnih ali kolektivnih organov. Praviloma naj bi neodgovorne delegate klicali na zagovor, zamenjavali z vestnejšimi že med samim njihovim mandatom, še zlasti pa ob novih volitvah. S tem bi se kadri izboljševali, problemov naj bi bilo (zaradi samega njihovega dela) čedalje manj. Izkušnje žal kažejo na obratno. Kako bomo zagotovili učinkovitost delovanja četrte generacije delegatov — o tem bi kazalo že sedaj začeti temeljito razmišljati in ne le razmišljati! Kaj storiti!?

Kladitev pokojnin. Enota je namreč že prevzela obveznosti za nakup stanovanj za upokojence v Kostanjevici, za kredite upokojencem in za dopolnjeni program obnove Doma oskrbovancev na Impoljci.

Namestnik predsednika zbora delegatov JOŽE RADEJ je opozoril na neudeležbo oz. slabo udeležbo delegatov iz nekaterih KS in OZD.

PREDLOG SKLEPA O RAZPOREDITVI SREDSTEV ZA REKREATIVNO DEJAVNOST ZA LETO 1985

V gradivu za sklic zbora delegatov smo prebrali, da je komisija za rekreativno dejavnost pripravila predlog, po katerem naj bi 75 odstotkov sredstev dodelili društvom upokojencev glede na število članov, ostala sredstva pa DU Krško in DU Senovo v enakih deležih, ker sta njuna programa kulturnih in športno-rekreativnih dejavnosti enakovredna. Sredstva naj bi razdelili takole: BRESTANICA (293 članov) — 45.800 dinarjev, KOSTANJEVICA (358 članov) — 56.000 dinarjev, KRŠKO (732 članov) — 171.910 dinarjev, RAKA (165 članov) — 25.800 dinarjev, SENOVO (657 članov) — 160.110 dinarjev.

DODATNA DOTACIJA ZA KREDITE UPOKOJENCEM?

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško je marca letos razpisala javni natečaj za individualno kreditiranje upokojencev in invalidov na osnovi sklepa zbora delegatov enote SPIZ Krško, da za ta namen odobri dotacijo 7 milijonov dinarjev.

Po opravljenih ogledih stanovanj vseh prosičev je bilo ugotovljeno, da bi bilo za zadovoljitev vseh potreb navedeno dotacijo povečati za 1.550.000 dinarjev, o čemer naj bi zbor delegatov krške enote SPIZ sprejel ustrezen sklep.

KAJ NAJ BI OBRAVNAVALI NA SEJI SKUPŠČINE SPIZ

Iz gradiva za sklic zbora delegatov krške enote SPIZ povzemamo nekatere skrajšane naslove tem, ki naj bi jih obravnavali na 17. seji skupščine SPIZ 27. junija v Ljubljani:

delovno gradivo za spremembe statuta SPIZ,

predlogi sklepov o zavarovalnih dobah, ki se štejejo s povečanjem, za dela v proizvodnji klorina in luga, v kovaški industriji in dimnikarstvu,

določitev kriterijev za višino sredstev, ki jih SPIZ namenja za prireditve prostorov in delovnih sredstev za prekvalifikacijo oz. dokvalifikacijo delovnih invalidov.

Občinska skupnost za zaposlovanje Krško TRINAJSTA SEJA SKUPŠČINE

Predsednik skupščine Občinske skupnosti za zaposlovanje Krško ANTON PLETERSKI je sklical za 26. junij ob 7. uri v sejni sobi BSO Krško 13. sejo skupščine te samoupravne interesne skupnosti in v vabilu predvidel naslednji dnevni red:

1. Ugotovitev sklepčnosti in izvolitev dveh overovalcev zapisnika
2. Pregled sklepov zadnje seje in potrditev zapisnika
3. Osnovne značilnosti zaposlovanja in gibanja brezposelnosti v obdobju januar-april 1985 v občini Krško

4. Pogodbena in nadurno delo v letu 1984 v občini Krško

5. Usklajenost povpraševanja po delu in ponudbe dela v letu 1985 v Posavju

6. Finančno poročilo Občinske skupnosti za zaposlovanje Krško ter finančno poročilo sklada za štipendiranje za 1. trimesečje leta 1985 ter obdobje od 1. 1. do 31. 5. 1985

7. Osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana Skupnosti za zaposlovanje občine Krško za obdobje 1986-1990

8. Obravnava gradiva za 14. sejo skupščine Zveze skupnosti za zaposlovanje SRS in izvolitev delegata

9. Vprašanja in predlogi delegatov

IZ DELEGATSKEGA BILTENA

Delegatom v pomoč: O KMETIJSKIH ZAKONIH

Sekretariat za informacije pri Skupščini SRS nam je poslal informacijo: Zbori Skupščine SR Slovenije bodo na sejah, ki so sklicane za 10. julij, obravnavali **osnutke štirih kmetijskih zakonov**, s katerimi se dopolnjuje zakonodaja na tem področju. Predloge za izdajo teh zakonov so zbori sprejeli na sejah 17. aprila, sprejeli pa so tudi usmeritve za opredelitev nekaterih predlaganih rešitev.

Osnutki zakonov so v celotnem besedilu objavljeni v skupščinskem POROČEVALCU, števil. 19/4. junija 1985.

V nadaljevanju vas opozarjamo le na nekatere predložene rešitve v osnutkih zakonov, na katere je bilo že v prejšnjih razpravah danih več pripomb in predlogov in ki jih je predlagatelj vključil v predložena zakonska besedila.

OSNUTEK ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH

— **status kmeta:** za kmeta naj bi se tudi v prihodnje štel občan, ki z osebnim delom obdeluje kmetijsko zemljišče, na katerem ima kdo lastninsko pravico, je za to dejavnost ustrezno usposobljen in mu kmetijska dejavnost pomeni glavno oziroma dopolnilno dejavnost. Zastruje pa se pogoji, kaj se šteje za glavno oziroma dopolnilno dejavnost; to bo tista dejavnost, ki daje tako vrednost proizvodnje, dosežene z osebnim obdelovanjem kmetijskih zemljišč, ki dosega najmanj 2/3 povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v občini ali pa tolikšna vlaganja v kmetijsko proizvodnjo, ki bodo omogočila doseganje take vrednosti proizvodnje.

Hkrati pa so opredeljeni tudi osnovni kriteriji oziroma pogoji (3) za ugotavljanje, kdaj se šteje, da je nekdo ustrezno usposobljen za opravljanje kmetijske dejavnosti.

— **varstvo kmetijskih zemljišč:** v skladu s predpisi o urejanju prostora so določena zemljišča, ki morajo biti trajno namenjena kmetijski proizvodnji, to so zemljišča I. in II. kategorije, zemljišča, ki jih je mogoče usposobiti z melioracijami za intenzivno kmetijsko proizvodnjo ter druga zemljišča, na katerih je mogoče oblikovati komplekse za družbeno in družbeno organizirano proizvodnjo ter ze-

mljišča za trajne nasade. Določena pa so tudi zemljišča in kriteriji za nekmetijsko rabo zemljišč, o katerih se porabniki usklajujejo v planskih aktih.

— **začasno upravljanje s kmetijskimi zemljišči:** zaradi zagotovitve kvalitetne obdelave kmetijskih zemljišč je predvideno skrajšanje časa trajanja začasnega upravljanja kmetijske zemljiške skupnosti s kmetijskimi zemljišči z 10 na 5 let. V tem času bi lahko lastnik zahteval vračilo zemljišča, vendar se mu bo le-to ob izpolnitvi določenih pogojev vrnilo šele po izteku petletnega roka.

OSNUTEK ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DEDOVANJU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN ZASEBNIH KMETIJSKIH GOSPODARSTEV (KMETIJ)

— **pogoji in kriteriji za določitev zaščitenih kmetij:** po osnutku zakona je zaščiten kmetija tista kmetijska in gozdnogospodarska enota, ki zagotavlja ali bi lahko zagotavljala lastniku s kmetijsko dejavnostjo primerno ekonomsko varnost; to pa je tista kmetija, ki dosega predpisano višino katastrskega dohodka. Predlaga se, da bi bila zaščiten kmetija tista, ki ima za leto 1984 izračunan katastrski dohodek najmanj 50.000 dinarjev.

— **dedovanje:** omogoča se dedovanje dedičev iz dednega reda, ki sicer ni pozvan k zakonitemu dedovanju, če je tak dedič posebej

izkazal namen obdelovati kmetijo s tem, da je na kmetiji delal oziroma se je usposobil za obdelovanje kmetijskih zemljišč. Razširja pa se tudi krog dedičev na podlagi oporoke na druge osebe in ne samo na zakonite dediče. Oporočitelj lahko z oporoko zapusti kmetijo kateri koli osebi, ki je na kmetiji delala, se usposobila za delo na kmetiji ali pa je vlagala sredstva v to kmetijo.

OSNUTEK ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRUŽEVANJU KMETOV

— **opredelitev pojma »član« in »kooperant«:** kmet postane združeni kmet, če sklene samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev in na tej podlagi pisno pogodbo, s katero se z organizacijo združenih kmetov dogovori za določeno skupno proizvodnjo. Član bi bil tisti združeni kmet, ki proizvodno sodeluje s kmetijsko zadruzo ali temeljno združeno organizacijo, kooperant pa tisti združeni kmet, ki sodeluje s temeljno oziroma delovno organizacijo kooperantov ali z drugo organizacijo združenega dela, ki ni organizacija združenih kmetov.

OSNUTEK ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREŽIVINSKEM VARSTVU KMETOV

Z zakonom naj bi zagotovili torej ostarelemu ali za delo nezmožnemu kmetu ekonomsko in socialno varnost na račun oddanih zemljišč. Pravica do preživnine se zagotovi v zameno za prostovoljno oddano kmetijsko zemljišče v družbeno lastnino; višina preživnine je odvisna od površine in kvalitete oddanega zemljišča; poleg načela samofinanciranja bi delno uveljavili tudi načelo vzajemnosti in solidarnosti med vezanci in uživalci pravic v SPIZ v SR Sloveniji.

Poglavitne spremembe in dopolnitve v osnutkih zakonov, pa tudi vsi predlogi, ki so se izoblikovali v dosedanjih razpravah, pa jih predlagatelj ni vključil v besedila osnutkov zakonov, so podrobno pojasnjeni v obrazložitvah.

Priznanja za krajevne praznike

DOBITNIKI PLAKET KS KRŠKO

Na svečani seji skupščine ter vodstev družbenopolitičnih organizacij KS Krško, ki je bila v petek, 14. junija 1985, v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja, so prejeli plakete s priznanjem KS Krško:

ZLATA PLAKETA
OBČINSKA GASILSKA ZVEZA,
KRŠKO,
SILVO GORENC,
MARIJA GRAŽIČ.

SREBRNA PLAKETA
TRANSPORT KRŠKO,
MARINKA PREŠKAR,
DUŠAN STUPAR.

BRONASTA PLAKETA
SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA
SKUPNOST KRŠKO,
GRADBENI ODBOR NARPELJ,
MARTIN RADEJ,
ERIKA LAPUHL,
VILI DIMC.

Eden najuspešnejših veslačev krškega Kajak kluba je mladi DUŠAN BEČEC. Po naporu veslanju je treba opremljeno tudi oskrbeti

Cilj veslaškega maratona (8. junija) od Radeč do Krškega, ki so ga tudi letos člani KKK Krško organizirali v počastitev krajevnega praznika, je bil, kot običajno, pod Jermanovo skalo. Ta tudi letos ni prizanesla s svojim valovjem in marsikateri veslač je ob rahlem dežju tistega dne okusil tudi naraslo reko Savo...

KS Krško DOBITNIKI BRONASTIH ZNAKOV OSVOBODILNE FRONTE

Letošnji dobitniki bronastih znakov Osvobodilne fronte v Krajevni skupnosti Krško so: SMUČARSKI KLUB KRŠKO, KEGLJAŠKI KLUB KRŠKO, KARATE KLUB NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO, MAKSIMILJAN BABIČ, FRANC BRAČUN, FRANC DROFENIK, LEOPOLD STANKO.

**OB 40-LETNICI SVOBODE
KRAJEVNI PRAZNIK LESKOVEC
2. JUNIJ 1985**

KS Leskovec DOBITNIKI PRIZNANJ

V nedeljo, 2. junija 1985, so prebivalci KS Leskovec svečano proslavili svoj praznik in podelili priznanja zaslužnim krajanom in družbenim dejavnikom.

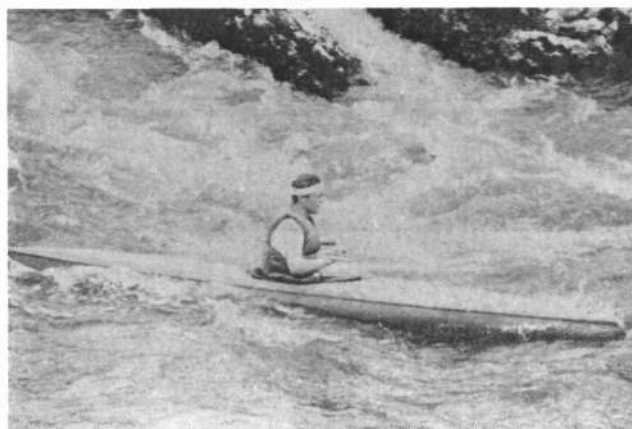
PLAKETO KS LESKOVEC so prejeli:

SLOVENSKI BATALJON PRVE
KRAJŠKE BRIGADE,
OSNOVNA ŠOLA HEROINE
MILKE KERIN LESKOVEC,
DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE
LESKOVEC,
GASILSKO DRUŠTVO LESKOVEC.

JOŽE ARH,
VINKO KRANJČEVIČ,
REZI PIRC,
LEOPOLD RIEDL,
FRANC VARDIJAN,
BRANKO VOGLAR.

BRONASTI ZNAK OSVOBODILNE FRONTE so dobili:

DUŠAN ARH,
FRANC ČUČEK,
TINE FRANKOVIČ,
MIRA RESNIK,
VERICA ŠVAB.

7. junij — praznik KS Brestanica DOBITNIKI BRONASTIH ZNAKOV OF

Na slavnostni seji skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij Krajevne skupnosti Brestanica so podelili bronaste znake Osvobodilne fronte. Dobili so jih:

DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE BRESTANICA,

Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj Krško — TOZD TES BRESTANICA,

OSNOVNA ORGANIZACIJA ZSMS BRESTANICA,

JOŽE MIRT z Armeškega,

JANEZ KAVČIČ,

ALOJZ ŠABEC,

IVAN ULČNIK,

OLGA BRAČUN,

VERA MASLOVARIČ,

ARMIN TOMAŠIČ,

vsi iz Brestanice.

KS Brestanica REFERENDUM USPEL

Volilna komisija krajevne skupnosti Brestanica (predsednik RAFKO OROŽEN, tajnica DARINKA HABINC, člana DAUGUL MARIJA in FRANC ŠERBEC) nam je posredovala poročilo o izidu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispeljka za solinanciranje dograditve šolskih prostorov (telovadnice), pokopališko dejavnost in ostale komunalne dejavnosti:

»Na podlagi sklepa o razpisu referenduma za uvedbo samoprispeljka v krajevni skupnosti Brestanica je bil 26. maja 1985 opravljen referendum. Volilna komisija je na podlagi glasovnih spisov preizkusila zakonitost referenduma in ugotovila, da je bil postopek za uvedbo referenduma in sam referendum izveden v skladu z zakonom in da ni bilo nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na izid glasovanja.

Vseh volilnih upravičencev je bilo 1.613.

Od navedenega števila volilnih upra-

vičencev je glasovalo 1.493 ali 92,56%.

»ZA« uvedbo samoprispeljka je glasovalo 900 ali 55,80%.

»PROTI« je glasovalo 506 ali 31,37%.

Neveljavnih glasovnic je bilo 90 ali 5,58%.

Opravičeno ali neopravičeno ni glasovalo 117 ali 7,25%.

Glede na število upravičencev (1.613) in glede na število veljavnih glasovnic »ZA« samoprispeljka, katerih je bilo 900, je »ZA« samoprispeljek glasovalo 55,80 odstotka vseh upravičencev.

Iz Podrobnega pregleda glasovanja po posameznih voliščih v KS Brestanica objavljamo le, koliko volilcev je bilo »ZA« uvedbo samoprispeljka: Brestanica I — 360 oz. 62,50%, Brestanica II — 96 oz. 42,29%, Armeško — 54 oz. 42,85%, Dolenji Leskovec (Košeni vrh) — 79 oz. 73,15%, Dolenji Leskovec — 65 oz. 63,11%, Anže — 52 oz. 52,53%, Gorica pri Raztezu — 21 oz. 38,89%, Raztez — 37 oz. 49,33%, Lokve — 37 oz. 67,27%, Stolovnik — 99 oz. 52,11%.

Na kratko iz NAŠEGA KRUHA

Junjska številka Našega kruha, glasila Aktivna kmečkih žena, ki deluje v okviru M-Agrokombinata Krško, TOK KTS, DE Kooperacija objavlja tokrat na uvodnem mestu članek »Vloga kmetov v razvoju kmetijstva in ohranjanju podeželja« pasledijo organizacijske vesti:

»Dovolj prijav za pohod na Triglav — Ugotovljamo velik interes članic za pohod na Triglav. Prijavilo se je kar 110 članic... Imele smo že prvo predavanje in takrat smo se dogovorile s članom planinskega društva za datum, 26. in 27. julij. Pred pohodom si bomo morale nabrati moči s hojo po nižjem hribovju...« (Bohor in Lisca naj bi bila že za njimi. Libna pa jih čaka 21. julija; op. ur.)

»Naša prireditve bo letos v Šedmu — nad Senovim pod naslovom ŽETEV — KMEČKE IGRE. Predvidena je 7. ali 14. julija, odvisno od vremena in zrelosti pšenice. V kmečkih igrah bodo sodelovale 4 ekipe, iz vsakega proizvodnega okoliša po ena. Sestavljena bo iz treh članic in treh moških. Ti naj bi kosili, želi, vezali snopje, likali itd.«

»Strokovna ekskurzija bo 15. avgusta v Slovenj Gradec...«

Glasilo, ki ga je uredila Marica Živič in je izšlo v 500 izvodih, objavlja še obvestilo o SREČANJU HARMONIKARJEV, ki ga je pripravil Vaški odbor Kostanjek pri Zdolah skupaj s članicami Aktivna kmečkih žena v nedeljo, 16. junija letos. Iz Dolenjskega lista smo izvedeli, da je na prireditvi zmagal 15-letni TONI SOTOŠEK iz Koprivnice ter da je izkupiček prireditve namenjen za zbiralnice mleka, vaški dom in asfaltiranje ceste od Raven do Kostanjka.

IZ M-AGROKOMBINATA KRŠKO

Iz M-Agrokombinata Krško smo po presledku, ki je trajal kar precej časa, ponovno prejeli »Poročevalce«, glasilo delavcev in združenih kmetov.

V uvodu prve izmed dveh poslanih števil »Informacij« je zapisano, da naj te služijo delavcem in združenim kmetom za boljše obveščenost in lažje vključevanje pri samoupravnem odločanju. Informacije so ponovno izšle na pobudo vodstva delovne organizacije in naj bi bile tedensko tiskane v 500 izvodih.

Ob problematiki, ki je pomembna predvsem za sam kolektiv, je njihov avtor Jože Černoša v prvih dveh številkah zbral tudi nekaj takih, ki bodo morda zanimala tudi vas:

26. maja je minilo 20 let od prve registracije delovne organizacije AGROKOMBINAT KRŠKO, PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE. Zato praznujemo letos dvajsetletnico naše delovne organizacije. Več in podrobno bomo o tem jubileju pisali v rednem poročevalcu, ko bomo skušali oceniti dosežke naših delavcev in združenih kmetov. Vsem delavcem in združenim kmetom iskreno čestitamo.

Koliko nas je?

TOZD	NK	PK	KV	VKV	S	VIŠ	VIS	SKUPAJ
TOZD Sadjarstvo	41	33	42	1	32	3	6	158
TOK KTS	12	1	132	24	23	5	3	200
TOZD Vinogradništvo-kleti	17	18	26	1	6		3	71
TOZD Poljedelstvo-meso	15	5	25	10	15		4	74
DSSS	2			1	1	31	7	47
DO	87	57	226	37	107	15	21	550

Na posestvu Žadovinec so letos v precej očezanih razmerah posejali 110 ha koruze. Pri bližnji polovici je namenjene siliranju in za krmo živini, druga polovica pa za zrnje. Moča in hladno vreme pri pripravi zemlje in setvi ter suša po setvi bodo zmanjšale pridelek.

Hladnilnica je prazna. Prodali smo vse sadje, tako da smo lahko veseli, da vsaj pri prodaji sadja ni bilo težav.

Na farmi za rejo prašičev na Pristavi je že skoraj 900 pujskov lastne vzreje, tako da lahko pričakujemo prve pitance (bekone) že v začetku novembra.

Ujme nam letos nočejo prizanesti. Pozimi je trajne nasade (sadojnake, vinograde, ribez) prizadela zimska pozeba, po tem še spomladanska pozeba in že zgodaj po cvetenju še toča. Pričakujemo, da nam bodo naravne nesreče zmanjšale prideleke med 60 in 80%.

Na osnovi priporočila republiškega izvršnega sveta je LB-Združena banka priporočila vsem temeljnim bankam, da izboljšajo pogoje kreditiranja kmetijske proizvodnje. Kratkoročne kredite naj bi po svojih zmožnostih spremenile v dolgoročne, nekaj investicijskih kreditov pa podaljšale. Če bo temu tako, lahko računamo na boljše plačilno zmožnost naših temeljnih organizacij.

Reja prašičev v kooperaciji ne more na zeleno vejo. Nesorazmerje cen že ogroža obstoj in razvoj te panoge, ki se je v zadnjih letih močno razmahnila. Bati se je, da bodo kmetje začeli opuščati rejo prašičev in se usmerili v druge dejavnosti.

BRIGADIRJI VETERANI V LESKOVCU....

Ljubljanska mladina je pred 40 leti pomagala pospravljati kmetijske pridelke

VETERANI NA POLJU MLADIH DNI

KRAJI SO SE SPREMENILI, LJUDJE PA SO OSTALI TAKŠNI, KOT SO BILI, KAR JE POKAZAL TUDI SPREJEM V LESKOVCU

Krško polje je bilo med vojno ena izmed pokrajin, kjer so Nemci najbolj dobesedno uresničevali Hitlerjeve besede: »Napravite mi to deželo nemško!«: kmete so z družinami vred izsiljevali na prisilno delo v Rajh, na Krško polje pa naseljevali kočevske Nemce. Ko so se ljudje s Krškega polja po vojni postopoma vračali iz izgnanstva ali partizanskih enot, so nepokošena žitna polja čakala

(foto Vlado PODGORŠEK)

IZVEDELI SMO

ZLATI JUBILEJ MATURANTOV

8. junija se je v gostilni „Murko“ v Krškem sestal razred, ki je pred 50. leti (11. – 15. junija 1935) opravil zaključni zrelostni izpit krške Meščanske šole. Razred je štel 29 dijakov – na letošnjem srečanju se jih je od 22 še živečih zbralo 16. Seveda tudi njihovih profesorjev ni več. Oni pa so prišli čili, veseli, – ponosni Za tak jubilej se že spleča objaviti fotografijo, ki so nam jo poslali.

Na njej so:

Cener Marica – Pompe, Cerjak Milka – Knez, Bizjak Ivanka – Rankel Tuma Milena – Turk, Zorko Stanko, Jeras Silva – Semelbaner, Pavlovič Ivanka – Zupan, Gomilšek Alojz, Pirc Milena – Dolničar, Simončič Nada Muhič, Dimnik Anica – Kužnik, Brinc Zdenka – Buchholz, Martinčič Marija – Klobasar, Škoda Poldi – Kravos, Zavrič Marija – Potočnik, Mavsar Marija – Gomilšek.

pridnih rok, nikogar ni bilo, da bi obral breskve.

Mestni komite mladine Ljubljane je tedaj organiziral mladinsko brigado, ki naj bi šla pomagat pobirat kmetijske pridelke na Krškem polju. Odzvalo se je okoli 650 ljubljanskih mladincev in mladink, starih od 15 do 18 let. 10. junija 1945 je na postaji Videm-Krško z vlaka stopila prva mladinska brigada Majde Šilc in pohitela na pomoč kmetom. Ta datum lahko torej upravičeno velja za začetek mladinskih delovnih akcij izven kraja njihovega bivanja.

Dušan Kračman se takole spominja tistih dni: »Ljubljanski mestni otroci seveda nismo poznali kmetških del, na primer, kako se poveže žitni snop. Kmetje so nam pokazali in kaj kmalu smo znali tudi mi povezovati snope. Rabutanje smo obvladovali že v Ljubljani, ko smo se sladkali s sosedovim sadjem, zato nam obiranje breskev ni delalo težav. Naučili smo se tudi pukati lan. Zdaj, ko sem po 40 letih spet tukaj, skoraj ne morem prepoznati kraja, kjer smo tedaj delali. Močno se je spremenil.

Jože Wagner, namestnik komandanta Stojana Potočnika, pravi: »Bil sem v več brigadah, toda takega sodelovanja s krajevnimi oblastmi, kot je bilo v Krškem, nisem doživel nikjer. Štab je bil v Leskovcu, bataljoni pa razstreseni v petih naseljih. Kmetje so nas s konjskimi vpregami prevžali od vasi do vasi. To sodelovanje mi je ostalo najbolj v spominu.«

Podobne občutke in spomine so imeli tudi drugi brigadirji veterani, ki so pred dnevi obiskali polje svojih mladih dni. Može in žene, mnogi sedaj že dedki in babice, so videli, kako so se spremenili kraji, ljudje pa so ostali takšni kot nekoč.

Sprejem v Leskovcu je bil več kot prirčen. V pozdravem govoru predsednice OK SZDL Krško, **Margarete Marjetič**, so brigadirji občutili prav takšno prirčno dobrodošlico, kakršne so bili deležni pred 40 leti. **Ivan Urbanč**, ki je pozdravil brigadirje veterane v imenu mladine občine Krško, pa je dejal, da

KRŠKI BRIGADIRJI V ŠABAC

Mladinska delovna brigada iz Krškega »Matija Gubec« se bo letos udeležila »ORA Podrinje-Kolubara«. Brigadirji bodo preživeli v MDA čas med 21. julijem in 17. avgustom, in sicer v naselju Šabac. Brigada naj bi štela 40 brigadirjev in med njimi smeta biti le 2 pionirja ter osem deklet. Vsi ostali morajo biti fantje — mladinci in za učinkovitost brigade je bolje, da so čim starejši in čim močnejši.

Doslej je prijavljenih 25 brigadirjev in fantom je kar malo nerodno, da njihovih prijav še ni, medtem ko se morajo mladink kar otepati.

Med prijavljenimi je večina mladincev, zaposlenih v različnih delovnih organizacijah, medtem ko (tako kot vedno) primanjkuje učencev in študentov. Vodstvo brigade pričakuje, da se bodo nekateri odločili še po zaključnem preverjanju znanja in ocenjevanja v šolah, ko bo čas pomisliti tudi na načrtovanje počitnic. Zato vsem sporoča, da lahko svoje prijave pošljejo kar Občinski konferenci ZSMS Krško, najkasneje do 15. julija. Pričakujejo tudi še ponudbe oz. vabila na lokalne delovne akcije. Zato naj zainteresirani (verjetno zlasti krajevne skupnosti) svoje želje ravno tako sporočijo OK ZSMS. Povedati jim ni treba

nastaja med Krškimi in Ljubljano nova povezava obujanja spominov in tradicij in da z veseljem sprejemajo pobudo, da bi na šoli narodne herojke Milke Kerin začeli zbirati gradivo o mladinskih delovnih brigadah.

(Nedeljski dnevnik, 9. junija 1985)

drugega kot čas in kraj lokalne delovne akcije in opisati delo, ki ga bodo brigadirji opravljali.

Na svoji prvi konferenci (22. junija 85) so člani MDB Matije Gubca izvolili v štab brigade:

Alojza Kranjca (Metalna TGO) za komandanta, Stanislava Kranjca (Pionir-Togrel) za traserja in Janka Kolarja (SŠ Brežice) za predsednika brigade.

Mladinci-brigadirji: vas zanima, kakšna dela vas čakajo v Šabcu? Urejanje okolice (najbolj oddaljeno delovišče je 12 km iz Šabca) ter kopanje jarkov za vodovod in telefon. Vas zanima, če je brigadirsko življenje res tako pestro in lepo, kot ga opisujejo. Prijavite se v MDB Matija Gubec in izvedeli boste vse, kar vas zanima — iz prve roke.

Foto: Miranda Bodor

Počitniška vest?! ŠTUDENSKI SERVIS IMA DELO ZA MLADE!

Od 17. junija letos deluje v Krškem podružnica Študentskega servisa iz Maribora. Njeni prostori so v Domu mladih, na Cesti 4. julija št. 38, za študente in dijake pa je odprta med 7.30 in 12. uro. Telefonska številka: 71977!

Možnost zaposlitve preko Študentskega servisa imajo vsi šolajoči se, starejši od 15 let. Pri včlanjanju morajo učenci prinesiti s seboj potrdilo o šolanju in fotografijo, študentje pa sveže frekventacijsko potrdilo, indeks in fotografijo. Mimogrede še tole: za svoje bodoče članke je servis izposloval v krškem Fotostudiju Bodor določen popust pri fotografiranju za članske izkaznice.

Sicer pa je pri posredovanju oz. prevzemanju del med strankami (Študentski servis — član servisa — delodajalec) veljavni dokument napotnica, ki jo skupno s člansko izkaznico bodoče delavec prinese v DO. Po opravljenem delu roma potrjena (žigosana) napotnica z obračunom v računalniško obdelavo v Maribor in v 12 dneh prejme učenec oz. študent svoj honorar skupno z novo hranilno knjižico Jugobanke po pošti domov.

Za opravljeno delo dobi OZD (plačnik) od Študentskega servisa ustrezen račun, izplačana sredstva pa si lahko vodi pod pos-

tavko »materialni stroški«, čimer si seveda ne obremenjuje mase osebnih dohodkov.

Osnovne značilnosti in obveznosti v odnosu Študentski servis — član servisa — OZD so še:

OZD mora prijaviti posamezna prosta dela in njihove značilnosti **PRED PRIČETKOM** njihovega izvajanja ustno ali pisno, pri čemer mora posebej navesti:

- ime naročnika — OZD,
- naslov naročnika — OZD,
- ime osebe, pri kateri se bodo dela opravljala,
- število prostih del in njihova vrsta,
- trajanje dela,
- posebne pogoje dela.

Višina urne nagrade mora biti usklajena ob naročilu s članom Študentskega servisa oz. predstavnikom ŠS v neto višini.

Ob prihodu na delo mora OZD preveriti identiteto člana Študentskega servisa s člansko izkaznico in napotnico.

Člani Študentskega servisa so upravičeni do nadomestil (nočno delo, potni stroški, delo preko polnega delovnega časa ipd.) po enakih merilih, kot veljajo za delavce v OZD naročnika.

OZD je dolžna **TAKOJ** po opravljenem delu obračunati celotno nagrado za člana Študentskega servisa, jo vpisati na napotnico, potrditi z žigom in podpisom ter zadnja dva izvoda — **POTRDILO** poslati na sedež Študentskega servisa v Maribor, Gosposvet-ska 87.

Študentski servis mora v zakonskih rokih opraviti vse naloge, povezane z izstavitvijo računa naročniku, in vse naloge, povezane z izplačilom članu Študentskega servisa.

Za pokritje administrativno-tehničnih in finančno-organizacijskih stroškov zaračuna DO Študentski servis 10% manipulativnih stroškov.

Pisne dogovore o poslovnem sodelovanju sklepa DO Študentski servis z naročnikom samo izjemoma, na željo naročnika.

V primerih slabega opravljanja naročenih del članov Študentskega servisa je OZD dolžna to sporočiti v Študentski servis, ki mora zagotoviti kvalitetnejše opravljanje del.

Člani Študentskega servisa so v času opravljanja del in nalog v OZD, poleg rednega zavarovanja, v celoti zavarovani tudi za primer nesreče pri delu, invalidnosti in telesne okvare, ki je posledica poškodbe pri delu, ali poklicne bolezni (Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, 16. člen, 6. točka, 1. odstavek, UL SRS št. 27/83).

Obveznosti za zavarovanje iz predhodne alineje prevzema v skladu z določili zakona (UL SRS št. 41/83) Študentski servis.

Honorarji so odmerjeni glede na zahtevnost del, ki jih je treba opraviti, in na znanje, ki je za uspešno opravljanje teh del potrebno. Najnižja neto urna postavka je 200 dinarjev.

Podrobneje o vrstah del in o honorarjih zanje pa v prihodnji številki Našega glasa, ko se bodo počitnice začele zares!

Kje je meja!?

Gostovanje slovenskih kulturnikov iz Nürnberga

Sredi junija (15. in 16.) se je v Krškem na (reklo bi se) delovnem in prijateljskem obisku mudila 58-članska delegacija Slovenskega športnega in kulturnega društva Simon Jenko iz Nürnberga. V skupini so bili predstavniki društva, ki pa jih ta zadolžitev niti v Nemčiji, še manj pa tu, ni ovirala, da po potrebi ne bi zapeli, zaplesali, se pomerili v športnem srečanju... Tako smo si v teh dneh v Krškem in na Senovem lahko ogledali njihove nastope folklorne skupine, pevskega zbora in dramske skupine, ki je tu imela svoj primeren nastop z odrskim delom KJE JE MEJA avtorjev J. Ogrinca in M. Beline. Upoštevati je treba, da je marsikateri izmed nastopajočih bil rojen v Nemčiji in da tega iz njihove lepe slovenščine sploh ni bilo mogoče opaziti. Tudi sicer je občinstvo njihove nastope ocenilo kot zelo uspešne in kakovostne.

Tudi športna srečanja moških in žensk — kegljačev ter moških skupin v namiznem te-

nisu na Senovem so prinesla polno mero uspeha. Razen zanimivih prijateljskih športnih borb se je namreč med tekmovalci (domačimi in gostujočimi) razvilo pristno in trajno prijateljstvo, kar je dejanski cilj vsake take akcije — da se ljudje med seboj spoznajo, zblížajo... Tako so se namiznotenisarji že dogovorili za nova srečanja in si izmenjali naslove.

V »svojem prostem času« so si gostujoči kulturniki ogledali filma GREMO V KRŠKO in VLAPANJE GORIVNIH ELEMENTOV V NEK ter stari del Krškega in knjižnico v samostanu.

Dež jim je preprečil udeležbo na pikniku, ki ga je načrtovala KS Krško ob svojem prazniku, zato so se udeležili zaključna tedna srbske kuhinje v hotelu Sremič. Tudi tu so gostom pokazali del svojega znanja — nastopila sta pevski zbor in folklorna skupina.

so si ogledali znamenitosti mesta in se popeljali na ekskurzijo, kjer so si ogledali rojstno hišo tov. Tita in se seznanili z njegovim življenjem in delom ter videli mnoge dokumente, ki pričajo o ljubezni našega naroda do domovine. Koristne trenutke so preživljali v popoldanskem času v krogu družin gostiteljev, ki so se v veliki meri trudili, da jim vsaj v začetku ni bilo preveč hudo po starših, saj so bili nekateri učenci prvič od doma. Spoznavali so življenje in delo doma drugače kot v času dopustov s starši ali pri dedkih in babicah. Nabrali so si koristnih izkušenj in popravili marsikatero napačno gledanje na domovino.

V tem tednu bivanja so se lepo živeli in bili enkratno sprejeti v razredne sredine, kjer so se prijetno počutili. Uporabljali so materin jezik in v večini pokazali napredek, ki ga pri pouku v Nemčiji dosegamo veliko bolj počasi. Po nekaj dneh je bilo presenetljivo, kako so se sprostili.

To bivanje v domovini pa ni dalo ogromno samo učencem, marveč tudi spremljevalcem. S tovarišico Mileno Pahič sva bili sprejeti odprtih rok. Celoten kolektiv šole nam je ponudil pogled v svoje delo. V času pouka sva hospitirali pri različnih predmetih in razredih. Seznanili sva se z delom interesnih dejavnosti in podaljšanega bivanja. Mnogo koristnega sva dobili tudi v šolski knjižnici, kjer sva spoznali mnogo nove literature, koristne za najino delo. Veliko so dali tudi pogovori v času odmorov.

To bivanje učencev v domovini lahko ocenim kot popolnoma uspešno. Vsem udeležencem je dalo ogromno novega.

Želim se zato zahvaliti prav vsem, ki so pripomogli, da je do njega prišlo, posebej pa še vsem delavcem osnovne šole Jurij Dalmatin, tovarišu ravnatelju in tovarišici namesnici ter vsem učencem in staršem, ki so sprejeli naše učence.

Prepričana sem, da se bodo ohranile trajne vezi in da bodo romala številna pisma v obe smeri. Veseli bomo, če bodo gostitelji in organizatorji držali besedo, dano ob slovesu, da lahko še pridemo.

MANICA ŠERBINEK, učiteljica slovenskega dopolnilnega pouka

PISALI SO NAM IZ ZAMEJSTVA

TEDEN DNI DOMOVINE

Poročilo o bivanju učencev slovenskega dopolnilnega pouka iz Nürnberga pri vrstnikih na osnovni šoli Jurij Dalmatin Krško

Na osnovi sodelovanja med SKŠD Simon Jenko iz Nürnberga in njegovim pokroviteljem OK SZDL Krško je bilo organizirano enotedensko bivanje naših učencev pri vrstnikih v domovini. Odzvali smo se vabilu, vendar z dokaj malim številom učencev. Prijavilo se jih je le osem. Vzroki za to so različni. Ne-

kateri si želijo poleti na letovanje na morju, tudi preko sodelovanja z občino, iz Erlangena so bili istočasno na letovanju v Selcah, gotovo pa smo pri zbiranju prijav naredili kakšno napako.

V obe smeri smo potovali z vlakom in že potovanje samo je zblížalo učence, ki se še niso poznali.

Na osnovni šoli Jurij Dalmatin so pripravili zanimiv program, ki ga prilagam poročilu in ki smo ga v celoti izpolnili. Učenci so se brez večjih težav enkratno živeli v nove družinske sredine. Skupno so prihajali k pouku, skupno

Učiteljici slovenskega dopolnilnega pouka MANICA ŠERBINEK in MILENA PAHIČ sta otroke spremljali na poti in med bivanjem v domovini

V KRŠKEM

En teden počitnic sem preživela v Krškem. Potovanje je trajalo celih dvanajst ur, vendar je bilo prijetno. Stanovala sem pri Sandri.

Vsak dan sem morala ob šestih iz postelje, saj sva morali biti ob sedmih že v šoli. Teden, ki sem ga preživela v domovini, mi je zelo hitro minil. Najbolj pa mi bo ostala v spominu sreda tega tedna. Bilo je tako:

S prijateljico Sandro in Klavdijo, ki je bila tudi na obisku iz Nemčije, smo hodile po češnje. Pravzaprav nas je tja zapeljal Sandrin oče. Lastnik češenj nam je dovolil, da smemo plezati na drevesa. Do sitega smo se najedle sladkih sadežev. Tudi naslednjega dne smo si zaželele češenj. Sandrin oče nas je spet odpeljal na hrib, kjer so bile češnje, vendar gospodarja tokrat ni bilo tam. Ograja je bila zaprta. Splezale smo čez njo. Mene je bilo nekoliko strah, pa mi je pomagal Sandrin oče, da nisem obvisela na plotu. Ko je bila moja vrečka do polovice napolnjena, je začelo nenadoma deževati. Sandra in Klavdija sta se skrili v največjo krošnjo drevesa, jaz pa sem skočila pod bližnjo streho. Klavdiji in Sandri je postalo kmalu na drevesu premokro, zato sta pritekli k meni. Ker pa so bila tla spolzka, je Klavdiji spodrsnilo in pristala je na svoji zadnji plati. Njene hlače so bile povsem umazane. Skoraj smo popokale od smeha. Dež je kmalu ponehal in nadaljevale smo z nabiranjem češenj. Ko smo se vračali domov, je bila tudi moja obleka podobna prijateljčinim hlačam.

V soboto, na dan slovesa, sta prišla po mene stric in teta. Moji prijatelji so se vrnili v Nemčijo, jaz pa sem še ostala šest dni pri sorodnikih na Raki.

**Milena Pestotnik, 6. razred,
slovenski dopolnilni pouk
Nürnberg**

POČITNICE V KRŠKEM

Po dolgi vožnji smo končno prispeli v Krško. Na postaji nas je pričakalo nekaj ljudi. Bili smo zelo razburjeni. Potem so nas spremlili v hotel, kjer so čakali na nas naši vrstniki in njihovi starši, pri katerih smo stanovali.

V hotelu smo odložili težke kovčke in posedli k mizi. Postregli so nam s sokom. Pozdravila sta nas neka tovarišica in tovariš ravnatelj. Potem so nas seznanili z našimi vrstniki. Podali smo si roke in spet posedli na svoja mesta. Na koncu sem se jaz v imenu vseh prispelih zahvalila za povabilo in lep sprejem. Nato smo se odpeljali na domove naših gostiteljev. Moji prijateljci je bilo ime Melanija.

Pri njej sem razpakirala svoj kovček in obesila obleko v omaro. Potem mi je predstavila njeno družino. Imela je še eno sestro. Naslednji dan sva šli skupaj v šolo. V istem razredu je bila še prijateljica Milena, prav tako iz Nemčije. Bili sva središče pozornosti. Kar naprej so naju gledali. Dečki so se takoj zaljubili v naju.

V Krškem mi je bilo zelo lepo. Spoznala sem veliko novih prijateljev in prijateljic.

**Klavdija Trkaj, 6. razred,
slovenski dopolnilni pouk
Nürnberg**

Še skupinski posnetek gostujočih otrok, članov Slovenskega športnega in kulturnega društva Simon Jenko iz Nürnberga in njihovih gostiteljev, učencev Osnovne šole Jurija Dalmatina Krško. Po tednu dni bivanja v Sloveniji in obiskovanja slovenskega pouka so se otroci navadili jezika in navezali trdne prijateljske vezi. Slovo je bilo težko, utrnila se je marsikaka solzica...

POČITNICE V DOMOVINI

Učenci iz Krškega so nas povabili k sebi v šolo. Tukaj v Nemčiji smo imeli počitnice. Potovali smo z vlakom. V Krškem nas je poleg drugih počakal moj stric. Tudi moja sestra je bila zraven. Stric nama je pomagal nesti težki torbi do hotela. Tam so nas že čakali naši gostitelji in njihovi starši. Tovariš ravnatelj je bral naša imena in imena učencev, pri katerih smo živeli tisti teden. Jaz sem prišla k Aleksandri. Jokala sem. Mislila sem, da bova s sestro skupaj. Pri Aleksandri je bilo zelo lepo. Imeli so lepo novo hišo.

Naslednje jutro sva šli v šolo. Prijateljčina mama naju je zapeljala z avtom. Pred šolo sem spoznala tovarišico. Z Aleksandro sva šli v razred. Imeli so telovadbo. Tovarišica je bila vesela, da me je spoznala. Tudi jaz sem popolnoma pozabil na solze. V Krškem je bilo zelo lepo.

**Anita Pestotnik, 4. razred,
slovenski dopolnilni pouk
Nürnberg**

TEDEN V SLOVENSKI ŠOLI

Učenci iz osnovne šole Jurij Dalmatin iz Krškega so nas povabili k sebi na obisk. Tako sem zadnji teden v mesecu maju preživela med vrstniki v domovini. Obiskovala sem pouk. Najbolj všeč mi je bilo pri matematiki. To, kar so se učili doma, sem se jaz v nemški šoli že naučila. En dopoldan smo si ogledali mesto, naslednji dan pa smo šli na izlet v Kumrovec in Podsredo. Ostali učenci so stanovali pri vrstnikih. Jaz pa imam v Krškem sestrično in sem stanovala pri njej. Tam je bila tudi stara mama. Ta teden mi je zelo hitro minil. Premalu se je bilo treba posloviti in se vrniti v Nemčijo.

Potovali smo z vlakom. V Nürnbergu so nas počakali naši starši.

**KORNELIJA JOŠT,
3. razred,
slovenski dopolnilni pouk
Erlangen**

Zdole

PRENOVA NEKDANJE ŠOLE SE JE PRIČELA

Sredi junija so krajani na Zdolah pričeli s prostovoljnimi delovnimi akcijami oz. pripravljalnimi deli za prenovno nekdanjega zdolskega hrama učenosti v večnamenski dom, ki bo nosil ime zdolskega rojaka BENA ZUPANČIČA, znanega družbenopolitičnega delavca in pisatelja. Krajani so se lotili pripravljalnih del za obnovo notranjosti stavbe, potem ko je projektantska organizacija Savaprojekt Krško izdelala prenovitveni projekt. Potek prostovoljnih akcij bodo Zdolani »spremljali« z objavami o udeležbi in rezultatih s svojim glasilom Zdolan.

Dom naj bi bil nared za svečano otvoritev 29. novembra letos, ko naj bi bila na Zdolah osrednja občinska proslava dneva Republike. Naj povemo še, da je član Predsedstva ZKJ ZKJ MITJA RIBIČIČ ob delovnem obisku v Krškem (29. marca letos) predstavnikom KS Zdole obljubil, da bo prišel na otvoritev tega za Zdolane tako pomembnega družbenega objekta — DOMA »BENA ZUPANČIČA«.

**SEZNAM IN KOLIČINE ŽIVIL
ZA NADOMESTNO DOPOLNILNO
1-TEDENSKO ZALOGO SUHE
HRANE ZA DOJENČKA ALI MALČKA**

Živilo	Starost dojenčka	Količina za 1 doj. ali 1 malčka	Vaše potrebe
BEBIRON 1	do 2 meseca	630 g	
BEBIRON 2	po 2. mesecu	630 g	
TRUFOOD BELJE			
Pasterizirana hrana, kuhana hrana v stekleničkah			
Spoonfoods (za mlajše dojenčke)			
Pretlačena mesno-zelenjavna jed	2 do 4 mesece	7 kozarcev	
Pretlačena sadna jed	2 do 4 mesece	7 kozarcev	
HUMANA kaše	3. in 4. mesec	35 g	
LAKTOVIT	po 6. mesecu	1225 g	
TRUFOOD BELJE			
Junior Foods (za starejše dojenčke in malčke)			
Pretlačena mesno zelenjavna jed	od 6. meseca do 3 let	7 kozarcev	
Pretlačena sadna jed	od 6. meseca do 3 let	7 kozarcev	
HUMANA kaše	od 5. do 8. meseca	70 g	
	od 8. meseca dalje	105 g	
TRUFOOD BELJE			
Junior Foods			
Pretlačena mesno-zelenjavna jed	po 8. mesecu	7 kozarcev	
Pretlačena sadna jed		7 kozarcev	
Sterilizirano homogenizirano mleko		4,5 l	
FRUCTOLINO		280 g	

**SEZNAM IN KOLIČINE ŽIVIL ZA NADOMESTNO
DOPOLNILNO 1-TEDENSKO ZALOGO SUHE HRANE
ZA BOLNE IN STARE**

Živilo	Količina za 1 osebo	Količina za vaše gospodinjstvo
TRUFOOD Junior Foods		
Pretlačena mesno-zelenjavna jed	21 kozarcev	
Pretlačena sadna jed	7 kozarcev	
ali:		
Dietne konzervirane gotove jedi (npr. DEDIS — Gavrilovič)	5—6 konzerv	

**SEZNAM IN KOLIČINE ŽIVIL ZA ZALOGO MOBILNE
HRANE ZA DVA DNI**

Živilo	Količina za 1 osebo	Količina za 4-člansko gospodinjstvo (3,5 potr. enot)	Količina za vaše gospodinjstvo
Konzervirane gotove mesne in ribje jedi	2—3 konzerve	6 konzerv	
Kondenzirano mleko	30 g	100 g	
Topljen sir	150 g	500 g	
Prepečenec	150 g	500 g	
Keksi, sladki	200 g	700 g	
Keksi, slani	250 g	900 g	
Jetrna pašteta	80 g	280 g	
Sladkor, kocke	70 g*	250 g*	
Sadni sok (koncentrat)	40 g	140 g	
Čokolada	100 g*	350 g*	
Orehi	50 g*	200 g*	
Sardine v olju	65 g	250 g	

Za dvodnevno mobilno hrano dokupimo le živila, označena z *, druga so že zajeta v seznamu dopolnilne 1-tedenske suhe hrane. Dvodnevna zaloga mobilne hrane je primerna tudi za celodnevne izlete v naravo.

PREGLEDNICA SKLADIŠČENJA IN EMBALIRANJA ŽIVIL ZA

Zivilo	Čas skladiščenja	Temperatura v °C pogoji skladiščenja
Meso, sveže	4 dni	od -2 do +5°C
Meso, prekajeno	14 dni	od +1 do +5°C
Ribe, sveže	1 dan	od -2 do +0,5°C
Mesne in ribje konzerve	2 leti	+12°C, suho, hladno, zračno
Koncentrirane juhe	1 leto	+12°C, suho, hladno, zračno
Mleko, sveže	1 dan	+5°C
Mleko, sterilizirano, homogenizirano	3 mesece	+12°C
Sladka smetana	2 dni	od 0 do +2°C
Kisla smetana, skuta, jogurt	2 do 3 dni	+2°C
Jajca	14 dni	od +1 do +8°C
Sir, trd	7 dni	+12°C
Sir v konzervi	1 leto	+12°C, suho, hladno, zračno
Maslo, margarina	7 dni	+4°C
Olje	1 leto	+12°C, suho, hladno, temno, zavarovano pred zrakom in svetlobo
Testenine, riž, ovseni kosmiči, ješprenj	¼ do 1 leto	+12°C, suho, hladno, zračno
Moka, zdrob, kaša	¼ leta	+12°C, suho, zračno, prepustno za zrak
Prepečenec, keksi, pudingi	1 leto	+12°C, suho, zračno
Sladkor	2 do 3 leta	+12°C, suho
Med	1 leto	+12°C, suho, hladno
Marmelada	1 leto	+12°C, suho, hladno, zračno
Kakao	¼ leta	+12°C suho
Cokolada	1 leto	+12°C, suho, hladno, zračno
Kondenzirano mleko in mleko v prahu	1 leto	+12°C, suho, zračno
Krompir-instant, polenta-instant	1 leto	+12°C, suho, zračno
Prehrana v kozarcih za otroke	¼ leta	+12°C, suho, hladno, zračno, ne prepustno za zrak in svetlobo
Zelenjavne in sadne konzerve	2 leti	+12°C, suho, hladno, zračno, neprepustno za zrak in svetlobo
Suho sadje, paradižnikov sok ali mezza, sadni sokovi v konzervah ali steklenicah	¼ leta	+12°C, v konzervah, suho, zračno, hladno; v steklenicah: dobro zaprto in na temnem
Sveže sadje	7 dni	od +4 do +12°C

Seznam in količine živil za dopolnilno 1-tedensko zalogo suhe hrane v gospodinjstvu

Živilo	Količina za 1 osebo
Konzervirane gotove mesne jedi (npr. ravioli, hamburška slanina z grahovim pirejem, kranjska klobasa s kislim zeljem, rižota s svinino, polnjena paprika, goveji vampi)	5–6 konzerv
Ribje konzerve	1 kos
Sterilizirano mleko (alpsko)	7 dl
Topljeni sir	200 g
Prepečenec	400 g
Keksi, sladki	700 g
Keksi, slani	600 g
Krompir, instant	100 g
Polenta, instant	150 g
Kompot, konzerva	450 g
Sadni sok	2 l
Zelenjava (vložena)	200 g
Kava, instant	13 g
Kakav, instant	40 g
Mineralna voda	1 l

NNNP – PRILOGA 10

NNNP – PRILOGA 15

VRSTE ZALOG V GOSPODINJSTVU

Vsak mesec sprti potrebujemo osnovno zalogo hrane, ki jo sestavljajo meso in mesni izdelki, mleko in mlečni izdelki, mast in olje, sladkor, žitni izdelki, zelenjava in sadje. Ta hrana mora zadovoljevati potrebe človeškega organizma po energetskih in gradbenih snoveh ter tistih, ki uravnavajo presnovo v organizmu.

Za primer elementarne nesreče ali vojne potrebujemo enotedensko zalogo hrane, ki mora prav tako zadovoljevati vse potrebe človeškega organizma.

Za primer evakuacije prebivalstva ali vojne moramo v gospodinjstvu predvideti dvodnevno zalogo prenosne hrane. Tudi ta hrana mora zadoščati vsem potrebam človeškega organizma, zlasti pa mora biti visoko kalorična in lahko prenosna.

Običajna javna preskrba z vodo lahko popolnoma odpove za daljši čas. Zaradi tega je izdatna zaloga pitne vode prav tako potrebna za življenje kakor zaloga živil. Določen del zaloge pitne vode lahko nadomestimo s sadnimi sokovi, predvsem pa z mineralno vodo, katero lahko v sili uporabimo tudi za kuhanje.

Seznam in količine živil za zalogo prenosne hrane:

Živilo	Količina za 1 osebo
Konzervirane gotove mesne in ribje jedi	2–3 konzerve
Kondenzirano mleko	30 g
Topljeni sir	150 g
Prepečenec	150 g
Keksi, sladki	200 g
Keksi, slani	250 g
Jetrna pasteta	80 g
Sladkor, kocke	70 g
Sadni sok (koncentrat)	40 g
Čokolada	100 g
Orehi	50 g
Sardine v olju	65 g

OSNOVNO IN DOPOLNILNO ZALOGO HRANE V GOSPODINJSTVU

Kraj skladiščenja	Vrsta embalaže
hladilnik, polica pod izparilnikom	zaprta plastična posoda
hladilnik, polica na vratih ali III. polica	celofan
hladilnik, polica pod izparilnikom	zaprta plastična posoda
klet, shrambna omara z zračenjem	originalne doze
shrambna omara z zračenjem	originalna embalaža
hladilnik, lateralna cona	originalna embalaža
klet, shrambna omara z zračenjem	originalna embalaža
hladilnik, II. polica	originalna embalaža
hladilnik, II. polica	originalna embalaža
hladilnik, predel za jajca na vratih	originalna embalaža
hladilnik, predel za sir na vratih	zaprta plastična posoda
klet, shrambna omara z zračenjem	originalna embalaža
hladilnik, predel za maslo na vratih	originalna embalaža
klet, shrambna omara z zračenjem	temne steklenice, kovinska ročka
shrambna omara	kozarec ali originalna embalaža
shrambna omara	originalna embalaža
shrambna omara	originalna embalaža
shrambna omara	kozarec ali originalna embalaža
klet, shrambna omara	dobro zaprto
klet, shrambna omara	originalna embalaža
shrambna omara	dobro zaprto
shrambna omara	originalna embalaža
shrambna omara z zračenjem	originalna embalaža
shrambna omara	originalna embalaža
klet, shrambna omara z zračenjem	originalna embalaža
klet, shrambna omara z zračenjem	originalna embalaža
klet, shrambna omara z zračenjem	originalna embalaža
hladilnik, predel za sadje in zelenjavo; shrambna omara z zračenjem	

Živilo	Čas skladiščenja	Temperatura v ° C pogoji skladiščenja
Kislo zelje in kumare v konzervah ali kozarcih	½ leta	+12° C, suho, hladno, zračno; v kozarcih zavarovano proti svetlobi in neprepustno
Krompir	6 do 9 mesecev	+6° C, suho, hladno, zračno
Jabolka	3 do 5 mesecev	od +3 do +5° C
Mineralna voda		hladno in zavarovano pred svetlobo
Pražena kava v vakuumskih zavitkih, kavni ekstrakt, kavni nadomestki	1 leto	+12° C, suho, zračno

SEZNAM IN KOLIČINE ŽIVIL ZA OSNOVNO 4-TEDENSKO

Živilo	Količina za 1 osebo	Količina za 4-člansko gospodinjstvo (3,5 potr. enot)	Količina za vaše gospodinjstvo
Meso in mesni izdelki			
Jetrna pašteta	130 g	450 g	
Sardine v olju	150 g	530 g	
Jušni koncentri	3 vrečke	8 vrečk	
Mlečni izdelki			
Mleko, alpsko	5,25 l	18,5 l	
Jajca	16 kosov (2 × po 8)	56 kosov (2 × po 28)	
Mast in olje			
Olje	1 l	3,5 l	
Zitarice in drugo			
Pšenični zdrob	250 g	1000 g	
Riž	500 g	1700 g	
Drobtinice	100 g	350 g	
Ovseni kosmiči	30 g	100 g	
Koruzni zdrob	160 g	600 g	
Ajdova moka	70 g	250 g	
Prepečenec	500 g	1750 g	
Bela moka	700 g	2500 g	
Ješprenj	85 g	300 g	

V seznamu so navedena osnovna živila, ki jih kupimo v začetku meseca. Sveže meso, sadje, zelenjavo kupimo enkrat tedensko in kruh dnevno.

lahko kruh krije 1890 kJ, riž 1357 kJ in testenine 1310 kJ. Sestava in energetska vrednost 100 g različnih živil sta razvidni iz tabel energetske in hranilne vrednosti živil na strani 76 tega učbenika. S pomočjo tabel ni težko določiti količine kruha, riža in testenin, ki dajo navedene vrednosti kilojoulov.

RAZDELITEV CELODNEVNEGA OBROKA

Navadili smo se, da med dnevom večkrat jemo. To ni samo navada, ampak tudi potreba organizma. Kaj bi se zgodilo, če bi vso hrano dnevnega obroka pojedli naenkrat?

V prvi vrsti bi preobremenili želodec. Prebava bi bila otežena in mnogo hranilnih snovi se ne bi izkoristilo. Dalj časa bi bili nesposobni za delo, ker bi bila vsa aktivnost organizma usmerjena v prebavo; druge funkcije v telesu bi bile nesorazmerne. Med obroki bi imeli obdobja lakote, kar bi negativno vplivalo na živčni sistem. Vse te nevšečnosti kažejo, da je treba celodnevni obrok razdeliti na več manjših obrokov. V koliko manjših obrokov bomo razdelili celodnevni obrok in kateri obrok bo glavni, je odvisno od potreb in navad ljudi.

Pri nekaterih narodih je zajtrk glavni obrok, pri nas je še vedno kosilo najbogatejše. To ni dobra navada, ker smo po kosilu nesposobni za intenzivno delo.

Dopoldanski obrok mora biti osnova za ves dan. Zato moramo v tem obroku dobiti čimveč živil iz posameznih skupin. Naš način življenja narekuje dopoldanski obrok, ki ga sestavljata zajtrk in dopoldanska malica. Sredi dneva imamo običajno kuhan obrok, to je kosilo, ki je ponavadi sestavljeno iz uvodne jedi (juha), glavne jedi (makaronovo meso) in poobedka (sadje).

Večerja ali večerni obrok je tretji večji dnevni obrok hrane. Po tem obroku naj otroci ne jedo ničesar več. Želodec potrebuje dolg, neprekinjen počitek. Če pa smo zvečer zelo lačni, lahko pojemo jabolko ali kako drugo sadje in popijemo skodelico mleka.

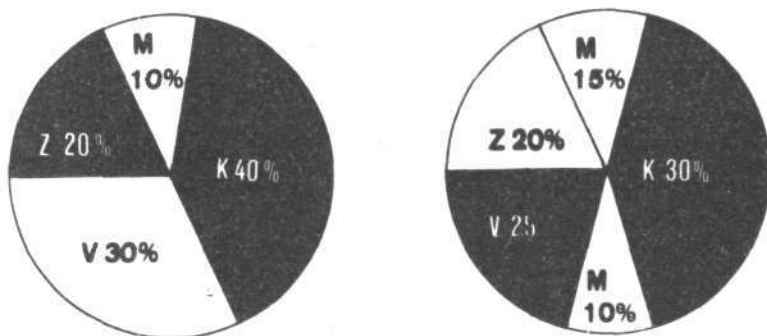
Končno pa moramo preveriti, če smo med dnevom zaužili primerne količine živil iz vseh živilskih skupin.

II. MOŽNOSTI PREHRANJEVANJA V POSEBNIH RAZMERAH

Živimo v času, ko se družbenoekonomski odnosi hitro spreminjajo ter povzročajo razna gibanja in nemire. Vsa ta gibanja in nemiri, kakor tudi morebitne naravne katastrofe (požari, poplave, pretresi) pa zahtevajo od nas, da se pripravimo in organiziramo vse potrebno za življenje v posebnih razmerah. V svojem gospodinjstvu si najosnovnejša sredstva za življenje lahko oskrbimo z ustrežno zalogo hrane, ki ima primerno kalorično biološko vrednost.

KOLIKŠNI NAJ BODO DNEVNI OBROKI

Krožna grafikona kažeta, kako lahko krijemo dnevne potrebe po hrani s štirimi ali petimi obroki. To priporočilo velja za vse starostne skupine in vse poklice. Za kateri razpored se bomo odločili, je odvisno, ali imamo pouk v dopoldanski izmeni ali pa imamo celodnevno šolo oziroma deljen delovni čas. Izbor jedi in količina obrokov se pa ravna po potrebah posameznika. Ljudje, ki opravljajo pretežno umsko delo, potrebujejo beljakovinsko bogatejšo in z maščobami skromnejšo hrano, pa tudi manj obilne obroke kot ljudje, ki opravljajo težko telesno delo.

Največ energije in hranilnih snovi rabimo v dobi rasti
Boljše je jesti pet manjših obrokov na dan kot tri velike

SESTAVLJANJE JEDILNIKOV

Obrok, v katerem je malo različnih živil, je znak neznanja in slabe skrbi za zdravje

Jedilnike za dnevne obroke sestavljamo tako, da izbiramo živila iz vseh šestih skupin. Količine živil pa določamo glede na človekove potrebe po energiji in hranilnih snoveh.

Dnevni obrok, v katerem je malo živil, ni znak revščine, temveč neznanje in slabe skrbi za zdravje. Zato ni važno samo napolniti želodec, da bi bili siti, ker lahko „stradamo“ tudi s polnim želodcem. Ko smo izbrali živila, ki jih želimo vključiti v sestavo dnevnega obroka, moramo določiti približno količino joulov, ki jih želimo kriti s posameznim živilom. Pri tem moramo paziti, da preveč ne presežemo skupne količine joulov, ki naj jo dajo vsa živila iste skupine. Če smo od žitnih izdelkov izbrali kruh, riž in testenine, ki morajo v navedenem primeru pokriti 4557 kJ, potem

Kraj skladiščenja	Vrsta embalaže
klet, shrambna omara z zračenjem	originalna embalaža
klet, shrambna omara z zračenjem	lesen letvast zaboj
klet, na policah v eni plasti	
klet, shrambna omara z zračenjem	originalna embalaža
shrambna omara z zračenjem	vakuumski zavitki, konzerve

ZALOGO V GOSPODINJSTVU

Zivilo	Količina za 1 osebo	Količina za 4-člansko gospodinjstvo (3,5 potr. enot)	Količina za vaše gospodinjstvo
Puding	1 zavitek	3 zavitki	
Sladkor	1000 g	3500 g	
Med	70 g	250 g	
Marmelada	170 g	600 g	
Kakao	50 g	175 g	
Zelenjava			
Krompir	5600 g	19 500 g	
Rdeča pesa (konz.)	180 g	600 g	
Stročji fižol (konz.)*	500 g	1500 g	
Grah (konzerva)*	400 g	1500 g	
Paprika v olju*	150 g	500 g	
Paradiž. mezga*	100 g	350 g	
Sadje			
Jabolka	2600 g	9000 g	
Orehi	60 g	200 g	
Suhe slive	200 g	700 g	
Sadni sok	2 l	6 l	
Kompot (konz.)	450 g	1500 g	
Rozine	30 g	100 g	
Sol	500 g	1750 g	

* Količine živil za 4-člansko gospodinjstvo (3,5 potr. enot) smo nekoliko zaokrožili glede na originalne embalaže.

**JEDILNIKI
ZA 1-TEDENSKO
PREHRANJEVANJE
S SUHO HRANO**

PONEDELJEK	Zajtrk:	bela kava, prepečenec, v trdo kuhano jajce
	Malica:	sadje, keksi
	Kosilo:	fižolova juha (koncentrat), kranjska klobasa s kislim zeljem (konzerva), krompirjev pire (instant), kompot
	Večerja:	tuna z zelenjavo (konzerva), polenta (instant), limonada
TOREK	Zajtrk:	čaj, slani keksi z jetrno pašteto
	Malica:	sadje, keksi
	Kosilo:	gobova juha (koncentrat), prepečenec, makaronovo meso (golaževa konzerva), cvetača v solati (vložena)
	Večerja:	zdrobov praženec, kompot (vloženo sadje)
SREDA	Zajtrk:	kakao, keksi, marmelada
	Malica:	topljeni sir, prepečenec
	Kosilo:	goveji vampi (konzerva), polenta (instant), puding (instant)
	Večerja:	fižol z govejim mesom (konzerva), keksi, limonada

POMEN HRANILNIH SNOVI

V človeškem organizmu nekatere hranilne snovi gradijo telo. Najpomembnejša gradbena hranila so: voda, beljakovine, rudninske snovi in nekatere vrste maščob.

Gradbene snovi so potrebne človeku ne samo v dobi rasti, temveč skozi vse življenje, ker se tkiva stalno obnavljajo.

Ogljikovi hidrati, maščobe in beljakovine lahko izgorevajo in se zato imenujejo energetske hranilne snovi. Energetske hranilne snovi izgorevajo v našem telesu in dajejo pri tem toploto in energijo za delo.

Pomen vitaminov ponazarja razpredelnica:

VITAMIN	NAHAJALIŠÇA	DOBRO ZA
A		
B		
C		
E		

NNNP – PRILOGA 6

NNNP – PRILOGA 19

Skupine živil

Skupina	Živila te skupine	Kaj vsebujejo	Pomen za organizem
I	Mleko, jogurt, skuta, siri	popolne beljakovine	gradbene snovi; snovi, ki uravnavajo presnovo
II	Meso, drobovina, jajca, ribe, mesni izdelki	popolne beljakovine	gradbene snovi
III	a) kruh in žitni izdelki b) krompir, suhe stročnice	ogljikove hidrate, nepopolne beljakovine	energetske snovi
IV	Olje, svinjska in rastlinska mast, surovo maslo, margarina	maščobe	energetske snovi in snovi, ki uravnavajo presnovo
V	Sadje	rudninske snovi, vitamine in celulozo	snovi, ki uravnavajo presnovo, in celuloza, ki pospešuje prebavo
VI	Zelenjava	rudninske snovi, vitamine in celulozo	snovi, ki uravnavajo presnovo, in celuloza, ki pospešuje prebavo
VII	Sladkor in ostali koncentri sladkorja	ogljikove hidrate	energetske snovi, ta skupina ni bistvena

ČETRTEK	Zajtrk:	sardine v olju, slani keksi, čaj
	Malica:	mleko, prepečenec
	Kosilo:	paradižnikova juha (koncentrat), džuveč z govejim mesom (konzerva), krompir v kosih, kompot
	Malica:	sadje, keksi
PETEK	Večerja:	ravioli, sadni sok, prepečenec
	Zajtrk:	bela kava, jetrna pašteta, slani keksi
	Malica:	sadje, prepečenec
	Kosilo:	goveja juha (instant) s krompirjevimi žličniki (instant), rižota s svinjskim mesom (konzerva), stročji fižol v solati (vložen), sadni sok
SOBOTA	Malica:	topljen sir, slani keksi, čaj
	Večerja:	palačinke z marmelado, kompot (konzerva)
	Zajtrk:	tuna z zelenjavo, čaj, keksi
	Malica:	sadni sok, keksi
NEDELJA	Kosilo:	kokošja juha (instant) s testeninami, polnjena paprika (konzerva), krompir, rdeča pesa v solati (vložena), sadni sok
	Malica:	sadje
	Večerja:	kranjska klobasa z zeljem (konzerva), krompir v kosih, kompot (konzerva)
	Zajtrk:	mleko, prepečenec, topljen sir
	Malica:	sadje, keksi
	Kosilo:	zelenjavna juha (koncentrat), hamburška slanina z grahovim pirejem (konzerva), cvetača (vložena)
	Malica:	čaj, prepečenec
	Večerja:	čufte v paradižnikovi omaki (konzerva), krompirjev pire (instant), puding (instant), kompot (konzerva).

PRIPRAVIMO SI DOMA SUHEGA SADJA

Koliko sadja še vedno danes propade na naših vrtovih, a nihče ne pomisli, da nas suho sadje kot hrana, še vedno bogata na vitaminih in sladkorju, reši najhujšega. Potrebujemo le material, čas in znanje. Sadje lahko sušimo na več načinov:

1. na soncu (navezano na vrstico),
2. v krušni peči ali na peči,
3. v pečici,
4. na radiatorju.

KAJ MORAMO UPOŠTEVATI PRI SUŠENJU SADJA?

Mnenje, da je za sušenje dobro tudi manjvredno sadje, to je nezrelo, črveno, nagnito, je napačno. Čim boljše kakovosti je sadje v svežem stanju, tem boljši bo shranek.

Sušimo pri višji temperaturi. Izjema je koščičasto sadje (n. pr. češplje), ki pri visoki začetni temperaturi rado popoka in tudi izceja sok. Zato je na začetku temperatura nižja (40 — 50°C) in na koncu višja (65 — 75°C).

Za sušenje so najboljše lese. Manj trpežne so lese z napeto redko tkanino.

KAKO SHRANIMO SUHO SADJE?

Shramba mora biti suha in zračna, prav tako embalaža. Priporočljive so bombažne vrečice ali vrečice iz debelega papirja, lesene skrinje oz. zaboji. Do posušenega sadja ne sme priti prah, zaščititi ga moramo pred insekti in mišmi.

POMEN V PREHRANI

Suho sadje uživamo suho surovo ali kuhano. Pred uživanjem ga operemo. Iz suhega sadja — v kombinaciji z drugimi živili — pripravimo zelo okusno jed, ki so jo naši stari starši dobro poznali. Žvečenje suhega sadja pa pomaga tudi proti zaprtju.

1. Sušenje na soncu in zraku:

Sadje operemo, narežemo na krlje, izpeščičimo ter nanizamo na vrstico ali močnejši sukanec. (Postopek priprave je za vse načine sušenja enak.)

Ljudje že pri ustvarjanju novega življenja često ne mislijo na dragoceno pravilo, da je pogoj za zdrav, čvrst in dobro vzgojen rod njihova lastna telesna in osebnostna zrelost, dobro zdravje in ustrezna ekonomska osnova.

Rešitev obstoja za tiste, ki se pravočasno odločijo za napredno naravno življenje. Ljudem v civilizaciji je namreč po statističnih računih pri rojstvu določena povprečna življenjska doba 70 let, kar seveda zahteva čvrste rezerve zdravja, če hočemo, da bo življenje tudi v poznih letih še vedno življenja vredno.

KAKO SI ZAGOTOVITI PRAVILNO PREHRANO?

Odločitev za pravilni način prehrane ne more biti težavna. Anatomija uči, da se je človekov žvekalno-prebavni organ razvijal tako, da ustreza povprečju med rastlinami in mesojedci. Zato nam vsaka enostranost škoduje. Človeku najbolj ustreza mešani način prehrane, v kateri umno kombinira oba izvora živil.

Danes, ob koncu 20. stoletja, zahtevamo od pravilne prehrane, da je kalorično, hranilno in biološko polnovredna ali uravnotežena, pravilno razdeljena čez dan, da ima primerno nasitno vrednost, zadostno količino balastnih snovi, da ustreza našim prehranskim navadam oz. nam daje občutek zadovoljstva in dobrega počutja ob jedi in po njej.

Uravnotežena prehrana ne sme vsebovati nobenih škodljivih snovi, ali vsaj ne toliko, da bi bile škodljive. Potrebam vsakega človeka je mogoča zadostiti z neštetimi možnimi kombinacijami živil, ki jih lahko dopolnimo tudi z določenimi neizogibnimi hranljivimi snovmi. Človeške energetske in hranilne potrebe se ravna po naravnih bioloških zakonih. Da bi se izognili napakam, govorimo raje o povprečnih energetskih in priporočenih hranilnih potrebah.

Odrasel človek se zadovoljivo uravnoteženo hrani, če vsak dan zaužije 3 do 5 enakomerno porazdeljenih obrokov in živila iz vseh štirih skupin. Če na dan zaužijemo 1 do 2 obroka beljakovinskih živil, 1 do 2 obroka mlečnih živil in po štiri obroke živil iz žitaric ter sadja in zelenjave, je naša prehrana tudi glede vitaminov in mineralov skoraj zanesljivo ustrezna.

SISTEMATIČNI PREGLED ŽIVIL

Živila združujemo v skupine tudi glede na snovi, ki jih vsebujejo, in glede na njihove skupne lastnosti. Delitev živil po hranilni vrednosti nam da razmeroma dober in pregleden vpogled v hranilno sestavo posameznih skupin živil. V svetu uporabljajo razne delitve živil po hranilni vrednosti. Najbolj natančna je delitev živil v deset skupin. Pri nas je pa najbolj v rabi delitev živil v sedem skupin. Skupine živil nam pomagajo pri pravilnem sestavljanju jedilnikov za posamezne obroke hrane, bodisi da uživamo hrano, ki je pripravljena doma ali v samopostrežni restavraciji.

NAČELA ZDRAVE PREHRANE

Ko se radujemo nad zdravjem, velja misliti tudi na bolezni!

Zdravje — največje bogastvo vsakega posameznika, družine in družbe omogoča dolgo, produktivno in srečno življenje, vsestranski napredek in obrambno sposobnost.

Vidimo pa, da ljudje pogosto slabo skrbijo za zdravje, to naj bi bila šele stvar bolnika. Zanašajo se tudi na magično moč moderne medicine in farmacije, ki — žal — odpovedujeta prav tedaj, ko bi ju najbolj potrebovali. Vemo tudi, da so še vedno bolj-manj ogrožena vsa življenjska obdobja.

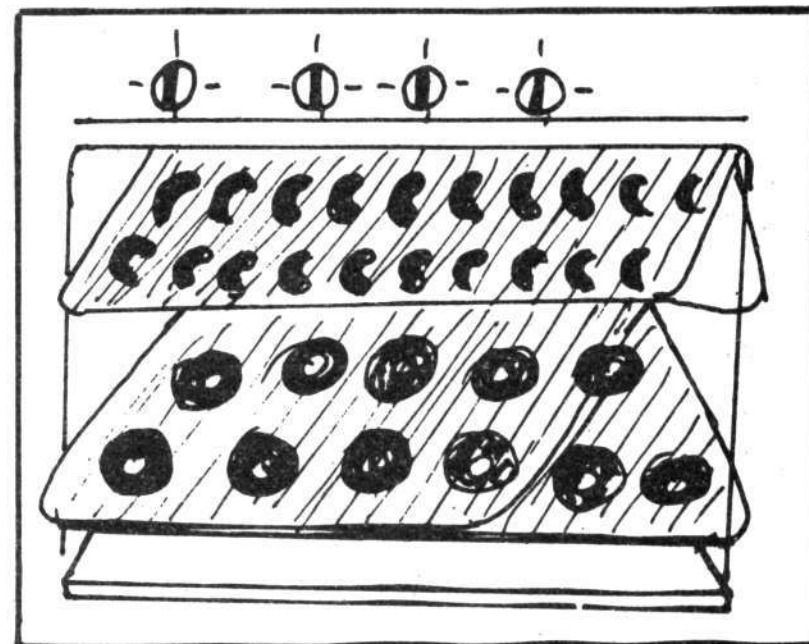
Resen opomin so številne razvojne slabosti, prirojene telesne napake in rahitis novorojenčkov. Otroško obdobje ogrožajo mnoge infektivne

bolezni. So tudi razne telesne deformacije, zlasti krivina hrbtenice na stran (skalioza) in ploska stopala višje stopnje. Zlasti pa nas vznemirjajo pogoste anemije, vnetja dihal in bolezni prebavil. Imamo tudi epidemije zobne gnilobe in parodontoze (kronično obolenje obzobja z majavostjo zob), motnje v obnašanju, otroške nervoze ter številne nezgode — te so najpogostejši vzrok smrti že v otroškem obdobju! Tako že zgodaj nastajajo zametki kroničnih degenerativnih bolezni z viškom v zrelem in starejšem obdobju. Produktivnost in življenje ljudi vse bolj ogrožajo: debelost, arterioskleroza, zvišani krvni pritisk, napadi srčnega krča, srčna oz. možganska kap. Vedno huje preživijo na ljudi rakave bolezni, diabetes (že pri otrocih), pa nesrečni alkoholizem, revmatične in spolne bolezni, razjede in druga obolenja prebavil, pri ženskah še obolenje venoznega ožilja nog — krtice, vnetja in razjede ter splavi. Vse hude bolezni in poškodbe povzročajo prizadetim in njihovim družinam hude stiske, trpljenje in dodatne stroške. Pri tem navadno prav nič ne pomislimo na prizadetost družbene skupnosti, ki komaj še prispeva denar za zdravstveno varstvo in druge pravice iz zdravstvenega zavarovanja.

Zato je skrajni čas, da se začnemo resno zavedati tudi svoje odgovornosti do zdravja in s tem do enotnih ekonomskih interesov s skupnostjo. Že stare izkušnje učijo, da si človek navadno kar sam uničuje lastno zdravje in pogosto še zdravje tistih, za katere je odgovoren. Dejstvo je, da se med vsemi živimi bitji nobeno ne igra tako malomarno z zdravjem kot najbolj razumna bitja — ljudje!

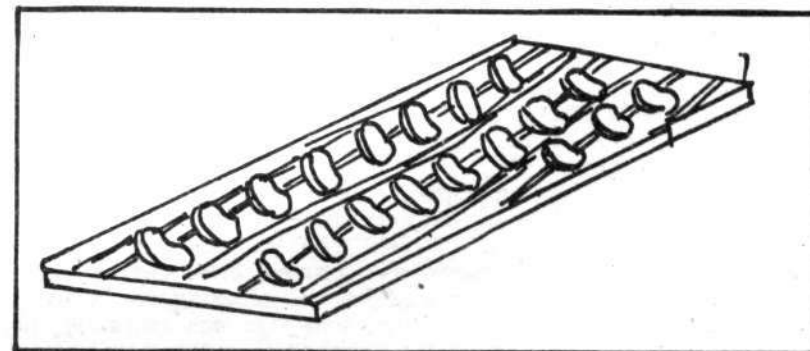
KAKO USMERITI PRIZADEVANJA ZA ZDRAVJE IN ODBRANITI OVIRE?

Kdor hoče ohranjati zdravje sebi in drugim, mora delati strokovno in načrtno. Med vsemi stvarmi na svetu je najbolj kompliciran človeški organizem, zlasti pa skupek človekovih psihičnih in socialnih lastnosti, kar predstavlja človekovo osebnost. Kdor torej hoče ohranjati zdravje sebi in drugim, mora vsaj v glavnem poznati ustroj in delovanje telesa, vedeti nekaj o važnih boleznih, zlasti pa poznati ugodne in neugodne vplive na človekovo zdravje.

2. Sušenje na lesah (krušna peč):

3. Sušenje v pečici:

NAJNUJNEJŠA OPREMA VSAKE DRUŽINE, KI NAJ BO VEDNO PRI ROKI

Človek je edino živo bitje, ki je oblečeno in obuto. Dandanes se obdamo s tisočnimi rečmi, ki opravljajo naloge pomožnih organov. To so čevlji, ura, avtomobil, svinčnik in drugi predmeti, za katere se nam zdi samo po sebi umevno, da jih vsak dan uporabljamo.

Kaj bi bilo, če bi nas nekaj nenadoma iztrgalo iz tega okolja in bi ostali brez vsega? Žal tako vprašanje ni samo teoretično in gotovo je manj pomislil že vsak, ko je zvedel za hude tragedije ob naravnih katastrofah ali med vojno. Dandanes je možnosti za kaj takšnega več kot kdajkoli poprej. Saj nas lahko spravi v takšen položaj ne le prirodno dogajanje, ampak tudi človek sam. Ni nujno, da si pri tem zamislimo življenje Robinzona, saj je tudi v moderni dobi nič koliko možnosti, da se znajdemo v situaciji, ko lahko ostanemo brez nekaterih važnih potrebščin ali pa celo brez vsega.

Če nas potres preseneti med spanjem, je majhna verjetnost, da bomo imeli kaj več kot pižamo, v kateri smo spali.

Človek bi ne bil to, če se ne bi učil iz izkušenj. Čimvečkrat se mu zgodi ista neprijetnost, tem bolj izdelana bo njegova reakcija oziroma obramba.

Vsaka družina bi morala imeti nahrbtnik ali vrečo iz blaga z vsebino, pripravljeno na takšnem mestu, da jo lahko vzamemo v trenutku in se umaknemo z nevarnega področja — iz stanovanja. Če bi imeli pripravljeno opremo, bi v slučaju potresov ali v drugih nenormalnih situacijah izgledalo stanje oskrbljenosti prebivalstva z obleko in minimalno hrano manj problematično.

KAJ BI MORAL VSEBOVATI NAŠ NAHRBTNIK?:

1. oblačila (hlače, srajca ali trenirka),
2. topla jopa ali pulover,
3. spodnje perilo (majica, spodnje hlače),
4. tople nogavice,
5. čevlji hodilni ali športni copati,
6. kos polivinila (2x2 m; namesto dežnika oz. za zasilno streho),
7. vrv (3 m), nož, baterija ali sveča, vžigalice, piščalka, pribor za lovljenje rib in drugih malih živali, porcija s steklenico, odeja,
8. od živil pa: sol (zavita v nepremočljivo embalažo), sladkor v kockah, vitaminski bomboni, ruski čaj (filter), suhe fige, suhe slive, napitki (koncentrat), prepečenec in plastična embalaža za vodo.

NNNP po naše!

Kako živimo in kaj jemo?! Kaj v teženih pogojih in z obtesanim standardom smemo opustiti iz jedilnika in česar nikakor ne smemo. Zdrava prehrana namreč pomeni zdravo telo, to pa pomeni tudi manj stroškov za družbo. Še posebej je pomembna pravilna prehrana in sposobnost, da si jo zagotovimo v minimalnih možnih pogojih takrat, ko se znajdemo v t. i. izrednih razmerah.

Ali bi se znali preživeti in sploh obvarovati, če bi nenadoma ostali brez strehe nad glavo, če bi se morali zateči v naravo? Ali bi znali v naglici pobrati prave stvari od doma? Kaj bi z njimi počeli v naravi? Ali celo: kaj lahko z njimi počnemo doma? Ali vemo, kaj sodi v družinsko lekarno?

Gotovo je med temi in podobnimi vprašanji veliko takih, na katere ne vemo odgovora. Zato je Naš glas v dogovoru z odgovornimi tovariši iz naše občine sklenil organizirati neke vrste interno akcijo NNNP. K sodelovanju smo povabili ljudi, ki na zgoraj zastavljena vprašanja poznajo tudi odgovore. Za vas pa bomo te odgovore natisnili v obliki posebnih prilog skozi nekaj števil Našega glasa. Zaradi relativno skromne naklade glasila ga sicer ne bo moglo doseči veliko občanov, a zavedamo se, da itak nihče ne razmišlja rad o pečeni kači in mletju žita v kavnem mlinčku takrat, ko mu je na dosego zrezek in kruh v prodajalni.

Želimo pa, da bi v napovedanih prilogah zbrali tisto osnovno znanje, ki bo potem v primeru potrebe lažje dosegljivo vsem.

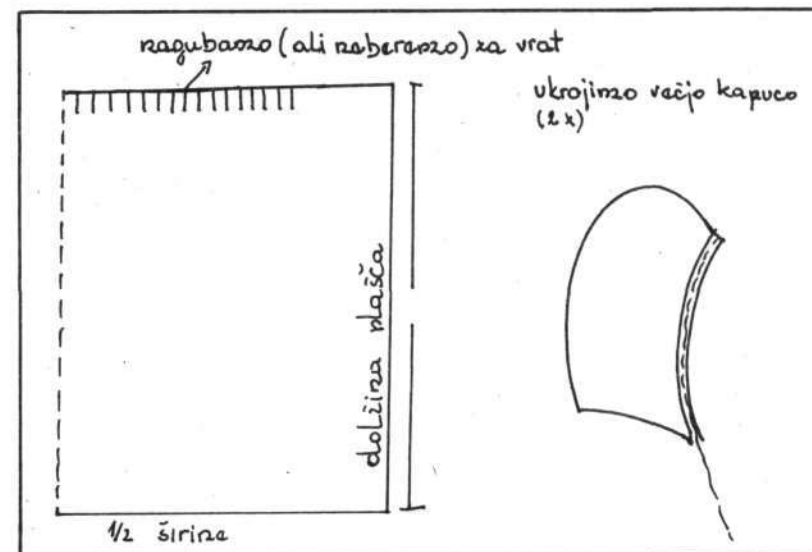
NNNP – PRILOGA 23

Živila, ki smo jih izbrali, imajo daljši rok trajanja in jih lahko občasno zamenjamo s svežimi zavitki.

Takšno vsebino imata v nahrbtniku skupaj po dva člana družine — starši skupaj in manjši člani skupaj.

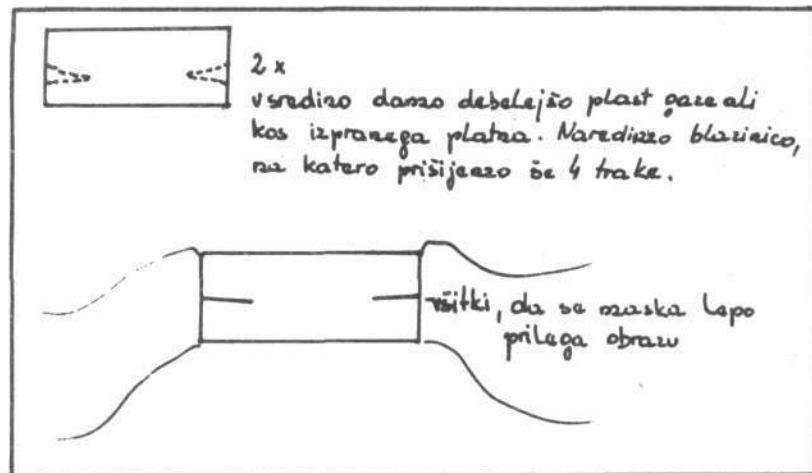
Poleg tega potrebujemo še ZASČITNI KOMPLET, katerega nekateri dobro poznajo. Za otroke, pa tudi za odrasle, lahko zaščitni komplet nadomestimo z doma narejenim. Potrebujemo le material, čas in malo spretnosti.

V trgovini si kupimo PVC mehko folijo, iz katere ukrojujemo plašč in kapuco. Za dolžino pelerine izmerimo osebo, kateri bo namenjena.

Spodnji del plašča in kapuco sešijemo skupaj ter prišijemo dva traka za vezanje. Zunanji rob kapuce obšijemo s trakom, v katerega uvedemo vrvico, da si s kapuco pokrijemo večji del obraza.

Za zaščito ust in nosu pa naredimo podloženo bolničarsko masko.

Poleg tega pa ne gre brez osnovne prve pomoči. Tudi to je stvar vsake družine. Oprema za prvo pomoč naj bo tudi vedno pri roki in v nahrbtniku.

Potrebe:

OBVEZILA:

- 2 vrečki obliža s sterilno gazo, v sterilni vrečki iz plastične snovi (Tosaplast) — za manjše rane,
- 4 mali povoji (za prstno obvezo) tip I,
- 3 prvi povoji srednje velikosti tip II,
- 2 prva povoja tip III (za velike rane),
- 1 zavitek sterilne gaze (1 m) (za opekline),
- 2 zavitka sterilne vate po 25 gr (za opornice),
- 2 raztegljiva povoja (za povijanje zvina in pritrdjevanje opornice),
- 4 trikotne rute (za imobilizacijo roke in pritrdjevanje opornice),

ZDRAVILA:

- 1 stekleniška 20% vodne raztopine desola (za razkuševanje kože, prask, odrgnin in majhnih ranic),

- 1 tuba sterilnega borvazelina (20 gr),

OSTALO:

- 1 škarje s topimi konicami,
- 12 varnostnih zaponk (nerjavečih).

Vse to shranimo v nepremočljivo škatlo ali PVC vrečico ali vrečico iz gumiranega platna.

občina krško

NAS GLAS
SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

NNNP PRILOGA NNNP PRILOGA NNNP PRILOGA NNNP PRILOGA NN

Rezi Pirc – dobitnica PRIZNANJA ZVEZNE KONFERENCE SZDL

Rezi Pirc iz Leskovca je letos med dobitniki visokega priznanja Zvezne konference SZDL, ki jih je 27. junija v Ljubljani podelil predsednik Republiške konference SZDL Franc Šetinc. Rekel je med drugim:

„Niso vse krajevne skupnosti, organizacije združenega dela in posamezniki takšni kot ti, ki danes

prejemajo priznanje. Mnogo je tudi takih okolij, ki spijo spanje pravičnega. Toda današnje zahtevne gospodarske razmere niso čas za spanje. So čas, ko je treba poiskati, znati zbuditi vso ustvarjalno energijo v ljudeh, ki lahko učinkovito spremenijo sedanje razmere in ki je sposobna še bolj kot do sedaj spodbuditi razvoj socialistične samoupravne demokracije.“

Rezi Pirc je priznanje prejela v okviru tekmovanja PROGRAM AKCIJ KRAJEVNIH SKUPNOSTI 1981 – 1985. Čestitamo!

ZADNJI NOVCI:

TRIUMF KRŠKIH KOVINARJEV

Republiškega tekmovanja kovinarjev za memorial Franca Leskoška - Luke (27., 28. junija v Titovem Velenju) se je udeležilo iz krške občine 13 tekmovalcev. Zadnji hip smo izvedeli za njihove odlične uvrstitve. Vas zanima jo?!

Kovinostrugarji:

1. Karel Gabrič, Metalna TOZD TGO
2. Janko Bizjak, TCP Krško

Konstruktivski ključavničarji:

1. Rado Klenovšek, TCP Krško
2. Mirko Trata, Kovinarska

Varilci - plamenski:

2. Ivan Zakšek, SOP
7. Martin Pirc, Kovinarska

Varilci - REO:

1. Ivan Zabusu, Kovinarska

Varilci MAG:

1. Franc Pleterski, SOP

Varilci - TIG:

6. Ivan Fridl, Kovinarska

Avtomehaniki - Diesel:

10. Drago Jazbec, Transport
16. Ivan Zupančič, Transport

Avtomehaniki - Otto:

3. Slavko Milar, Metalna TOZD TGO
11. Jože Lajkovič, Transport

Tekmovanja se je udeležilo 300 najboljših slovenskih kovinarjev. Tudi iz gigantov z metalurško tradicijo kot so Metalna, Litostroj, STT Trbovlje, Železarna Jesenice, Ravne, TAM Maribor, itd.

DELO

1. JULIJA 1985

SPEEDWAY

V Osijeku Krešo Omerzel

OSIJEK – Zmagovalec 3. dirke za državno prvenstvo v speedwayu je član AMO Krško Krešo Omerzel. Krčan je zmagal v vseh petih voznjah in zbral maksimalno število točk – 15. Drugi je bil njegov klubski tovariš Jože Žibert s 13 točkami, 3. mesto pa je zasedel slovenski prvak Franc Žagar iz Ljubljane.

Rezultati: 1. Omerzel 15, 2. Žibert (oba Krško) 13, 3. Žagar (Ljubljana) 12, 4. Horvat (Lendava) in Gerjevič (Krško), 6. Kocmut (Gornja Radgona) in Z. Pavlic (Prelog) itd.

Po treh dirkah je vrstni red najboljših takle: Omerzel 42, Žibert 39, Pavlic 36 itd., do konca prvenstva pa bo še pet dirk.

Ob 20. juniju — dnevu civilne zaščite DOBITNIKI ZLATE ZNAČKE CZ

Občinski štab civilne zaščite v občini Krško je letos sklenil podeliti ZLATO ZNAČKO CIVILNE ZAŠČITE četverici zaslužnih posameznikov v občini Krško na tem pomembnem področju družbenega udejstvovanja. Ob zaključku občinskega tekmovanja ekip CZ prve medicinske pomoči v Osnovni šoli Jožeta Gorjupa v Kostanjevici na Krki 22. junija so navedeno odličje dobili:

ing. JANEZ KALAN, poveljnik OŠCZ, za uspešno delo in aktivno vodenje akcij civilne zaščite v občini Krško,

dr. MILAN MLAKAR, za učinkovito strokovno angažiranje na številnih področjih delovanja civilne zaščite v občini Krško,

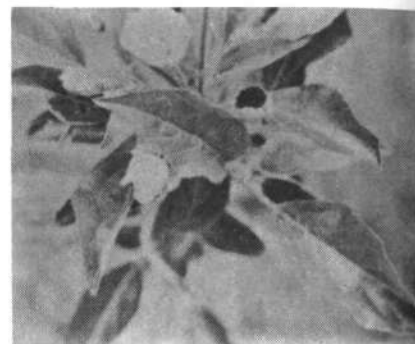
ing. DARKO KOLŠEK, poveljnik ŠCZ v Tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj Krško, za uspešno vodenje civilne zaščite v tej DO ter za aktivno vključevanje v akcije civilne zaščite v občinskem merilu,

DRAGOLJUB KUPIROVIČ, član OŠCZ, za svoj prispevek h krepitvi in razvoju civilne zaščite v občini Krško.

tniške stvaritve v knjižni izdaji, a mu razmere niso naklonjene...

»Ne upa več na knjižno izdajo, čeprav so enkrat to poskusili s posameznimi listi Prešernovega Krsta pri Savici...

Valentin Scagnetti čaka in prisluškuje morebitnim spremembam na boljše in koristnim pobudam med neprestanim delom. Slednje resda postaja že bolj njegova zasebna zagnanost in ljubezen, med svojimi »iluminiranimi« rokopisi zagotovo najde smisel življenja in vse tisto zadoščenje, katerega mu tudi morebitna slava ne bi mogla nadomestiti....»

Galerija Krško

VALENTIN SCAGNETTI IN HUIQUIN WANG

28. junija je bila v krški Galeriji odprta razstava kaligrafskih in slikarskih umetnin krškega rojaka dipl. ing. arh. VALENTINA SCAGNETTIJA in kitajske akademske slikarke HUIQUIN WANG. Otvoritevno svečanost sta obogatila basist Ladko Korošec in harmonikar Milan Stante.

OBIŠČITE GALERIJO KRŠKO, V KATERI RAZSTAVLJATA VALENTIN SCAGNETTI IN HUIQUIN WANG!

Razstavljena dela si lahko ogledate vsak dan do 12. julija, od 9. do 12. ure, od 15. do 18. ure, v soboto od 14. do 18. ure, v nedeljo pa od 9. do 12. ure.

VALENTIN SCAGNETTI razstavlja umetnine, sestavljene iz pisav in risb. O tem krškem rojaku (rojen v Krškem 1909), ki živi v Ljubljani, je likovni kritik Janez Mesesnel med drugim zapisal:

»Začelo se je v dijaških letih, ko je moral svojemu profesorju, ki je poznal njegovo upodobljajočo nadarjenost, prepisati naslovno stran Dalmatinovega Svetega pisma, natanko posneti črke in likovno okrasje, pa tudi značilnosti črte in celo — papir! Slednjega je zbiral povsod, kjer je naletel na stare zaloge, neredko že popisanega na eni strani, a zlahkega, kakor je lahko v naših očeh zlahkega samo ročni izdelek, ki še diha osebnost mojstra. Ko je študiral na Dunaju, se je sicer redno posvečal arhitekturi, ki je z vso njegovo osebno odgovornostjo zavzela prvo mesto v njegovem življenju in prizadevanju. Toda hkrati je študiral in vadil risanje po anatomiji, zbiral papirje, kupoval gosja peresa in vadil pisavo z njimi. Odkrival je stare pisave, uncialo, gotico, papeške in renesančne pisave pa bohoričico in navsezadnje izdelal svojevrstno starinsko lastno pisavo, ki diha zgodovinsko, a je izvirna...«

Valentin Scagnetti je začel s Shakespearovimi soneti.

»Soneti so postajali vse bolj izvirne, samostojne likovne umetnine, domiselni in domišljijiski skupki, stikani iz pisave in spremljajočih risb, pretežno človeških likov, neredko sestavljeni v fantazijske vzorce, ki od daleč spominjajo na poznogotske in renesančne arhitekturne okraske...

Shakespeareove sonete, vseh 154, je prepisal doslej že dvajsetkrat, kar je po mednarodnih uzancah pogoj za zaščito avtorstva in za razpečevanje v samozaložbi...

Odtlej se v svoji skoraj meniški osamljenosti in zamaknjenosti posveča umetnik branju in razmišljanju, pisanju in upodabljanju pesmi, ne misli in pesniških svetov še mnogih drugih in zlasti domačih pesnikov: Goetheja, Heineja, Villona, Krleža, Prežerna, Gradnika, Gregorčiča...

Valentin Scagnetti bi želel videti svoje ume-

Nuška Kukovičič je o kitajski slikarki Huiquin Wang v katalogu za razstavo v Galeriji Krško zapisala:

Akademska slikarka HUIQUIN WANG je bila leta 1955 v mestu Nantang blizu Šanghaja. Po srednji šoli je nekaj časa poučevala kaligrafijo in umetnost na višji šoli v Nanjingu, po kulturni revoluciji je diplomirala na Fakulteti za likovno umetnost smer olje. Kitajsko je zapustila 1983. leta, ko je z možem — Slovencem — pripotovala v Ljubljano. Zdaj specializira grafiko pri prof. Apoloniju Zvestu na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost.

Tokrat se predstavlja s kaligrafijo in slikarstvom. Sama poudarja, da je tema dvema zvrstema še posebej naklonjena, saj obe zvrsti, združeni na sliki, stopnjujeta likovni izraz in širita svobodo ustvarjanja.

Slikarstvo HUIQUIN WANG črpa iz bogate kitajske tradicije. V njem skuša s čopičem, tušem in vodo izraziti razpoloženje, ki ga v njej vzbudi narava...

Z OTVORITVE LIKOVNE RAZSTAVE V KRŠKI GALERiji — 6. junija zvečer je bila v tem razstavnem prostoru slovesna otvoritev razstave olj akademskega slikarja JOŽETA MARINČA, likovnega pedagoga na kostanjeviški osemletki. Po otvoritveni besedi upravnice Valvasorjeve knjižnice in čitalnice Ljudmile Šribar, je likovni svet slikarja predstavil umetnostni zgodovinar Luka Matijević. V glasbenem delu programa so nastopili citraš Miran Kozole, ob spremljavi (na orglice) Danila Siterja, in kantavtor Bojan Rabzelj, o katerem smo ob tej priložnosti izvedeli, da je nedavno pred tem osvojil zmagovalno nagrado na glasbenem festivalu v Skopju. Duhovite aforizme Črta Črta sta udeležencem slovesnosti prebrala člana Literarnega kluba Beno Zupančič Krško Vida Kuselj in Ivan Mirt.

UMETNIKOV PRAZNIK

26. junija je akademski kipar in medaljer **VLADIMIR ŠTOVIČEK** slavlil svoj 89. rojstni dan. Skoraj sedemdeset let ustvarjalne umetniške poti je izpolnjeno z bogato bero skulptur, plaket in medalj, ki predstavljajo bogastvo, na katerega smo lahko ponosni ne samo kot ljudje, sredi katerih živi in ustvarja mojster Štoviček, temveč predvsem zato, ker je ta zaklad prispeval umetnik v zakladnico slovenske, jugoslovanske in svetovne kulture.

Mojstru Štovičku želimo ob obletnici predvsem zdravja, ustvarjalnega nemira pa je bil tako vse svoje življenje poln. Če bo zdravje, ga bo pot še večkrat popeljala v atelje, pa bo nepregledni množici svojih umetnin pridružil še kakšno. Ob jubileju — iskrene čestitke!

HURA, POČITNICE SO TU!

Otroci, preberite in razložite svojim staršem! Mogoče boste s tem prihranili veliko skrbi in solza! Počitnice so tu, z njimi pa tudi nevarnosti, na katere morda niste pomislili. Med počitnicami imate več časa, zato ste pogostejše na cesti. Cesta ni samo za vas! Uporabljajo jo tudi drugi, ki so močnejši!

Otrok — pešec:

- Uporabljal pločnik!
- Če ni pločnika, hodi po levi strani ceste, da vidiš vozila, ki prihajajo naproti!
- Med hojo se ne prerivaj! Ne hodi v skupini!
- Hodi po skrajnem levem robu cestišča!

Otrok — kolesar:

- Preglej, če je kolo pravilno opremljeno in ima dobre zavore!
- Na cesto smeš sam le, če imaš kolesarski izpit!
- Vozi po desni strani ceste (največ 1 m od roba)!
- Krnilo drži z obema rokama! Ne vozi drug poleg drugega!
- Vozi se sam, brez akrobatskih sopotnikov!
- Ne vozi prtljage, ki te lahko ovira!
- V mraku ali megli prižgi luč, da te drugi lahko pravočasno opazijo!
- Posebej pazi:
 - pri zavijanju na levo,
 - pri prihodu na cesto,
 - pri obračanju!
- Ne divjaj, zlasti po klancu navzdol!

Memorial Petra Mavsarja ŽE DRUGIČ GARNIZIJA CERKLJE

TVD Partizan Zdole je 8. in 9. junija organiziral že četrty turnir v malem nogometu, posvečen spominu na Petra Mavsarja, prerano umrlega športnika in športnega organizatorja.

Kljub neugodnemu vremenu se je IV. MEMORIALA PETRA MAVSARJA udeležilo 10 ekip. Vrstni red po nedeljskih finalnih igrah je bil:

1. GARNIZIJA CERKLJE,
2. PTUJSKA iz Ljubljane,
3. TVD PARTIZAN ZDOLE,
4. ARTIČE.

Prve tri ekipe so prejele pokale, vsi udeleženci nedeljskega finala pa posebna priznanja za sodelovanje. Pokal najboljšega strelca je osvojil Franc Hribar, iz ekipe Ptujška.

Ekipa cerkljanske garnizije je tokrat zmagala že drugič in ima tako največ možnosti, da s še eno zmago osvoji veliki memorialni pokal v trajno last.

Tretje mesto domačinov je doslej njihov največji uspeh na tem turnirju.

Poročilo o akciji »Brezhibno vozilo je varno vozilo«.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri SO Krško je organiziral v sodelovanju s PM Krško, Zastavo avtom Krško, M. Agrokombinom Krško, AMD Krško in ZSAM Krško preventivno akcijo »Brezhibno vozilo je varno vozilo« dne 22. 6. 1985. Akcija je potekala v celi regiji na isti dan. V akciji je sodelovalo 7 miličnikov, 10 kontrolorjev tehničnih pregledov, 7 inštruktorjev, predsednik AMD Krško in uslužbenec sekretariata za notranje zadeve.

ZAHVALA VALVASORJEVE KNJIŽNICE

Valvasorjeva knjižnica se zahvaljuje vsem navedenim organizacijam združenega dela, ker so prispevale namenska sredstva za nakup knjig, ki so obogatile fond te kulturne ustanove. V akciji 100 DIN ZA ZAPOSLENEGA, katere cilj je bil prispevati delež k ohranitvi matičnosti Valvasorjeve knjižnice, so svojo skrb za kulturni napredek izkazale:

TCP Djuro Salaj, tozd PAPIRKONFEKCIJA (12.500 dinarjev),

SOP Krško, tozd OPREMA (23.600 dinarjev), SOP Krško, tozd IKON Kostanjevica (10.000 dinarjev),

Vzgojnovarstveni zavod Krško (6.000 dinarjev),

Lekarna Krško (1.500 dinarjev), Osnovna šola Kostanjevica (1.700 dinarjev), Srednja šola Krško (7.000 dinarjev), Počitniška skupnost Krško (30.000 dinarjev), Surovina — tozd Brestanica (1.200 dinarjev).

Sodišče Krško (1.700 dinarjev) Transport Krško (19.100 dinarjev)

Skupno sta bili pregledani 302 motorni vozili.

Okvare so bile sledeče:

1. zavore: 7 mot. vozil
2. krmilni mehanizem: 14 mot. vozil
3. gume: 44 mot. vozil
4. svetlobne naprave: 69 mot. vozil
5. druge večje okvare: 51 mot. vozil
6. brezhibnih motornih vozil: 115 mot. vozil

Varnostni pas uporablja: 97 voznikov mot. vozil

Ne uporablja: 20 voznikov mot. vozil Vozil z naslonjali je bilo: 51 mot. vozil Zaradi večjih pomanjkljivosti vozil ali potekle registracije je bilo odvzetih 12 prometnih dovoljenj in ene registrske tablice.

4 vozniki so bili brez voznškega dovoljenja. Hkrati je bila tudi akcija pregleda koles.

Tajnik sveta: PETER ZORKO

ALI STE VEDELI?

- da zagleda voznik pešca, ki hodi pravilno po levi strani cestišča v smeri hoje in nosi pravilno obešeno kresničko, že na razdalji 300 m pri dolgih lučeh in na 130 m pri kratkih,
- da zagleda voznik pešca brez kresničke šele na 130 m pri dolgih lučeh in na 20 — 30 m (ali pa šele na vetrobranskem steklu) pri uporabi kratkih luči,
- da je najprimernejše mesto za nošenje kresničke desna stran oblačila, da kresnička prosto visi približno v višini kolena (40 — 120 cm od tal),
- da je nošenje kresničke OBVEZNO ZA ODRASLE IN OTROKE, kadar hodijo po cesti izven naselja ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti,
- da vas bo miličnik lahko kaznoval z denarno kaznijo, če ne boste nosili kresničke, kadar je to potrebno?

INFORMACIJE

Občinski komite ZKS Krško

KDO JE INOVATOR IN KAJ JE INOVACIJA!?

Problemska konferenca OKZKS Krško o inovacijski dejavnosti

V razvitih državah dvigujemo produktivnost pretežno z inovacijami. Tako dosežejo okoli dve tretjini ali celo 90 odstotkov dviga produktivnosti, tretjino pa z organizacijskimi izboljšavami. Na 100 zaposlenih dosega 40 do 50 in več inovacijskih predlogov (ZDA, Japonska, NDR in drugi), v Jugoslaviji jih imamo 4 odstotke. Okrog 90 odstotkov novih patentov nastaja v 15 državah, v 21 državah prijavijo skupno 96 odstotkov patentov, ostanek (4 odstotke) pa prijavljajo vse druge države sveta, med katerimi je tudi Jugoslavija. „To je le eden izmed podatkov, ki so jih v pripravljene gradivu navedli organizatorji problemske konference o inovacijski dejavnosti v krški občini, ki jo je 25. junija letos sklicalo Predsedstvo OK ZKS Krško.“

Vsi udeleženci so si bili edini v nekaterih točkah:

- da bo naše gospodarstvo lahko dvignilo produktivnost le z znanjem in z učinkovitejšo (sodobnejšo in cenejšo) proizvodnjo,
- da imamo za to kadrov - glede na svetovne razmere - dovolj,
- da inovacij in patentov nimamo toliko, kot bi jih potrebovali glede na vse objektivne in subjektivne okoliščine.

Okoliščine so sicer porinile v ospredje zavest o potrebi po inovacijah. Vzroki so predvsem mednarodni ekonomski odnosi, naše družbenoekonomske razmere (zadolženost v tujini) in stališča, ki smo jih zapisali v naših dokumentih. Žal pa pri vsem tem ne pomaga niti dejstvo, da smo ena prvih držav v svetu, ki je obveznost vseh delovnih ljudi, da ob vestnem ravnanju s proizvodnimi sredstvi in materiali skrbi tudi za njeno nenehno izboljševanje, zapisala celo v Ustavo (15. člen).

- Morali bi imeti referente za inovacije vsaj v občinskih merilu. Skrbel naj bi za dostopnost do strokovne literature, opravljal formalnosti v zvezi s pripravljanjem inovacij, tehničnih izboljšav in patentov, vodil evidenco o njih, skrbel za redno sklepanje o nagrajevanju avtorjev, konstruktorjev....

Zapleta se vedno pri istem:

- Ljudje svojih izboljšav in predlogov ne prijavljajo, ker se razprava o njihovi vrednosti in nagrajevanju prepogosto izrodi v mučno, dolgotrajno mrcvarjenje, namesto da bi postalo samoumevno.
- Ne ločujemo dela od nedela, površnosti in neskrbnega ravnanja z orodji in materialom.
- Ni informacijske in inovacijske kulture in ljudje so preskromni, da bi v svojih drobnih „pogrujavčinih“ gledali ekonomsko pridobitev za celoten kolektiv, ki bi jo bilo vredno in treba nagraditi.

- Nikakor ne moremo razjasniti, kaj je delo konstruktorjev in ostalih strokovnjakov, kaj pa je tudi za njihovo delovno področje tehnična izboljšava.
- Razumno se da in je treba uporabljati tudi vse dosegljivo tuje znanje.
- V kar največji možni meri naj bi odpravili težave, ki izvirajo iz generacijskih nasprotij v OZD in iz zavisti ter dopovedati ljudem, da zaradi nagrade inovatorju ne bodo tanjših, temveč (zaradi prihranka) kvečjemu debelejša kuverte.
- Premalo poznamo tudi zakonska določila in to omogoča zlorabe, izmiknjenja... Ponekod ni urejenih celo internih samoupravnih aktov, a tudi tam, kjer je v dokumentih zapisano vse najlepše, se ne bo nič premaknilo brez subjektivnega faktorja.

Razprava je pripeljala tudi do ugotovitve, da pri nas kriza učinkovitosti ni za trakom, ampak v vodenju in organizaciji. Te stvari bo treba slej ali prej razrešiti in celi vrsti različno rangiranih šefov v proizvodnji poiskati delo, kjer bodo lahko res pomagali. To bo sicer gotovo pripeljalo do socioloških nasprotij, a družbi kot celoti bo koristilo.

- V veliko večji meri bi morali izkoristiti (zlasti) tovarniška sredstva komunikiranja (razglase, oglasne deske, biltena), in sicer ne zato, da preko njih delavce samo učimo. Z ustreznim spodbujanjem, zlasti pa z objavljanjem opisa in seznama problemov, ki jih je treba razrešiti v proizvodnji, na zahodu dosega svojo zavidljivo rast učinkovitosti proizvodnje. Mi vse te institucije imamo, torej jih izkoristimo!

„Ali veste, da v zahodnih tovarnah hodijo vodje skupin in obratov med delavci z rokami na hrbtu (Tako kot pri nas, je pripomnil nekdo!) in najpomembnejša naloga jim je, da ugotovijo, kje v delovnem procesu nastajajo zastoji, kje so problemi...?“ je vrzel

„kost“ eden izmed udeležencev. Ta „kost“ je pripeljala do ugotovitve, da bi v skoraj vsaki naši delovni organizaciji dober organizator proizvodnje imel polne roke dela in bi ob tem lahko prijavil kup izboljšav, predno bi vse uredil in vsaj preprečil nastajanje škode.

Jasno je, da ne gre kopirati modelov. Ustvariti si moramo svoj, avtohton, a učinkovit model in v njega vključiti vse, kar je uporabno, ne pa dobro delovno metodo zavračati zaradi ideloške opredelitve države, iz katere prihaja. Izumi namreč dajejo kakovost, a za prihranek energije, časa in surovin je bistvena vrsta drobnih tehničnih izboljšav. Prihranek pa omogoča nižjo proizvodnjo in prodajno ceno.

O sklepih in usmeritvah, ki jih bo delovna skupina zapisala na podlagi razprave, bodo razpravljali Predsedstvo OK ZKS, Občinski komite ZKS ter Zbor združenega dela SO Krško.

STANJE INOVACIJSKE DEJAVNOSTI V OBČINI KRŠKO PO ANKETI IZ MAJA 1985

Občinska konferenca ZK je v maju 1985 razposlala anketo delovnim organizacijam v občini. Prejela je 19 odgovorov. Analiza odgovorov daje naslednjo sliko stanja inovacijske dejavnosti:

1. Število anketiranih OZD: 19.
2. Število v anketo vključenih zaposlenih: 6884.
3. Število v anketo vključenih delavcev v proizvodnji, vzdrževanju in tehničnih službah: 5535.
4. Število prijavljenih inovacij v letih 1983 in 1984: 52.
5. Število skupinskih inovacij v letih 1983 in 1984: 15.
6. Ekonomska korist inovacij v letih 1983 in 1984: 118.216.100 dinarjev.
7. Izplačan delež inovatorjem v letih 1983 in 1984: 1.143.662 dinarjev (0,97 % od koristi).
8. Kadrovska struktura inovatorjev: 1 NK, 7 KV, 13 VK, 12 SS, 5 VIS, 5 F (brez TCP Djuro Salaj).
9. Struktura inovacij v letih 1983 in 1984: 3 patenti, 42 tehničnih inovacij, 9 koristnih predlogov.
10. Stanje pravilnikov o inovacijah: Od 19 anketiranih OZD dvojce delovnih organizacij še ni sprejelo pravilnika o inovacijskih dejavnosti. Od 19 anketiranih OZD za leti 1983

- Vse premalo vlagamo v vzgojo mladih kadrov. ZOTK občine Krško dobi sredstev toliko, da lahko le živitarji. Tako tudi ne more mladih pritegniti in jim omogočiti usposabljanje na vseh področjih tehničnih dejavnosti, kot bi jih morala in lahko glede na svoj osnovni koncept.

Eden kričečih primerov je razvoj računalništva. Sredstev za nabavo računalnikov ni - torej so ti dosegljivi samo otrokom premožnejših staršev, ki zmorejo tako investicijo. Skozi igro bodo ti otroci seveda zlahka prodali v svet informatike in se kasneje uveljavili na tem področju. Kričeč primer socialnega razlojevanja otrok!

in 1984 so le v 8 delovnih organizacijah vidni rezultati procesa vzpodbujanja inventivne in inovacijske dejavnosti. Ker so bile v anketo vključene predvsem večje in pomebnije DO v občini, je dejasko stanje v vseh preostalih DO slabo, če izvajemo izjeme (obrtiško zadruge...)

11. Obdelovalci inovacijskih predlogov so v večini DO komisije in tehnične službe. Nobena od anketiranih DO ne navaja posebne službe za inovacije in uvajanje inovacij v prakso.
12. Organizirani oblik za pospeševanje množične inventivne dejavnosti (MID) na splošno ni. Izjeme so Iskra IEZ, TPC Djuro Salaj (v uvajanju!)

— Pomemben strokovni delež k razpravi je prispeval prof. Krešo Puharič z Ekonomske fakultete v Ljubljani. Razen tega je s seboj prinesel na vpogled vrsto zanimivih knjig. Ocenjujemo, da bi si z njihovim prebiranjem lahko marsikateri inovator, organizator proizvodnje, vodilni delavec v združenem delu . . . pomagal in da v današnjem času znanje tujega jezika ne bi smela biti ovira. Zato (vam v pomoč) objavljamo seznam teh knjig, študij, brošur in dokumentov, vam pa prepuščamo, da si jih skušate nabaviti in jih preštudirati.

1. **ERFINDEN — (K) EIN PROBLEM? — EINE EINLEITUNG FÜR NEUERER UND ERFINDER — G. S. ALTSCHULLER — VERLAG TRIBUNE BERLIN 1973**
2. **The Employed Inventor in the United States — R & D Policies, Law, and Practice — Fredrik Neumeier with legal analysis by John C. Stedman — Copyright 1971 by The Massachusetts Institute of Technology**
3. **NACHGETACHT MITHEMACHT — Eine Reihe für Neuerer und solche, die es werden wollen**
4. **ista serija in založba H. Ring — J. Starke — Aller Anfang**

braucht Ideen (Erfahrungen eines Neuererkollektivs aus dem VEB

Schwermaschinenbau „S. M. Kirov“ Leipzig)

5. **Janez Stanovnik — Svet v dolgovih in Mednarodni monetarni fond — DZS 1985**
6. **Financiranje in obračunavanje inovacij v organizacijah združenega dela, pripravil LOJZE KERSNIC, dipl. oec. — Center za samoupravno normativno dejavnost Ljubljana, december 1977**
7. **Pot do spodbude in pravične delitve osebnih dohodkov — Zavod za organizacijo poslovanja, center za samoupravno normativno dejavnost, Ljubljana 1979 — avtorji: Albin Cernjač, Martin Grum, Vladimir Klemenčič, Bogdan Lipičnik, Rudi Male, Sebastijan Piskar, Miha Potočnik, Miran Potrč, Viola Prinčič — Gorjan**
8. **Rezolucija o daljem razvoju znanstvenoistraživačke djelatnosti u SFRJ — sprejela jo bo skupščina SFRJ**
9. **Samoupravni sporazum o temeljnih plana raziskovalne skupnosti SRS za obdobje 1986 — 90**
10. **ČZ Uradni list SRS — PREDPISI O IZUMIH, TEHNIČNIH IZBOJŠAVAH IN ZNAKIH RAZLIKOVANJA s komentarjem — Krešo Puharič, Lojze Ude, Marija Krisper — Kramberger**

- in IGM Sava (le razpisi!). Nekatere DO pri tem sodelujejo z ORS Krško.
13. **Ovire za razmah inovacijske dejavnosti v anketiranih DO so predvsem naslednje:**
 - problemi vzdrževanja proizvodnega procesa zaradi malih serij in unikatov,
 - neutečeno teamsko delo,
 - nedorečen pravilnik o inovacijah (kar pomeni nedorečenost v praktičnem izvajanju pravilnika),
 - pomanjkanje strokovnih služb,
 - prevelika angažiranost strokovnega kadra,
 - neustrezna stimulacija inventivnosti in inovacijske dejavnosti, zavist . . . ,
 - tretiranje inovacij pri strokovnjakih za službeno obveznost.

Vzorno je problematiko inventivne dejavnosti izpostavil poročevalec za Kovinarsko Krško. Ugotovitev je značilna za večino DO v občini.

Občinska raziskovalna skupnost Krško, ki je poleg ZKS, sindikata in MGZ delala analize o stanju inovacijske dejavnosti v občini, je prišla do podobnih ugotovitev. Vsem delovnim organizacijam ponujeni poenoteni pravilnik o inovacijski dejavnosti, ki ga je pripravila ORS, uvedba Teslinih plaket, priznanj in nagrad pri ORS ter številne akcije obveščanja naj bi pripomogli k ustvarjanju ustreznih klime in kulture za večje uveljavljanje ustvarjalnega dela. Iz analize ankete iz maja 1985 zaključujemo, da se je stanje inovacijske dejavnosti bistveno premaknilo le v določenih delovnih organizacijah (kar vključuje okrog 4000 zaposlenih v občini).

ČE VAS ZANIMA!

Najbolj so izkoriščeni pravniki, najmanj pa inženirji

Po uveljavitvi zakona o združenem delu so pri nas najbolj iskani pravniki, inženirji pa so na zadnjem mestu, trdi znanstvena raziskava, ki sta jo pripravila GZJ in Inštitut zagrebške ekonomske fakultete

Svojstven, samo naš paradoks je, da so bili leta 1972 pri nas najbolj iskani in najbolj izkoriščeni strokovnjaki ekonomisti, leta 1976 in leta 1984 pa pravniki — to je hkrati najbolj zgovorno pričevanje o tem, kaj se je v zadnjih desetih letih dogajalo v jugoslovanskem gospodarstvu. Diplomirani inženirji so bili leta 1972 na drugem mestu, tik za ekonomisti, leta 1976, po uveljavitvi zakona o združenem delu, pa so na prvem mestu ekonomisti zamenjali pravniki, pa tudi inženirji so prispeli na peto ali zadnje mesto.

Leta 1980 so bili diplomirani pravniki še vedno na prvem mestu, diplomirani inženirji pa še vedno na zadnjem. Kljub temu, da je bil po letu 1980 sprejet dolgoročni stabilizacijski program in napovedan korenit zasuk k učinkovitejšemu gospodarjenju, so bili pravniki v letu 1984 še vedno najbolj iskani in na prvem mestu. Sledili so jih diplomirani ekonomisti, inženirji pa so bili na petem, to je na zadnjem mestu.

Teh podatkov ne stresamo iz rokava, ampak smo jih vzeli iz znanstvene raziskave (že če

ne po vrsti), ki sta jo organizirala Gospodarska zbornica Jugoslavije in inštitut zagrebške ekonomske fakultete. Leta 1984 sta omenjeni ustanovi organizirali znanstveno raziskavo v 305 ozidih, v katerih sta z anonimno anketo testirali stopnjo izkoriščenosti strokovnega znanja kadrov z visoko in višjo izobrazbo, zaposlenih v gospodarstvu. Lani so testirali tudi izkoriščenost znanja visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev.

O rezultatih ankete bodo v kratkem širše razpravljali v Gospodarski zbornici Jugoslavije, po vsej verjetnosti pa tudi v nekaterih znanstvenih ustanovah, ki so pokazale zanimanje za ta vprašanja. Ti podatki to tudi zaslужijo, kajti en sam podatek iz tega sila bogatega gradiva — tisti, ki smo ga navedli v začetku (da so bili strokovnjaki) — je še en dokaz več o etatizaciji gospodarstva v zadnjem desetletju. Če bi bila ekonomska sistem in ekonomska politika dajala prednost hitrejšemu razvoju nove proizvodnje in novih tehnologij, spreminjanju gospodarske strukture z namenom večjega izvoza in hitrejšega vključevanja v mednarodno delitev dela, se nikakor ne bi moglo zgoditi, da bi bili pravniki na prvem, inženirji in matematiki pa na zadnjem mestu.

Najhuje pa je to — anketa to prepričljivo nakazuje — da stopnja znanja v jugoslovanski družbi nenehno narašča, da pa je strokovna struktura nezaposlenih še vedno boljša od strokovne strukture zaposlenih. Poleg tega pa velja za zaposlene, da so, čim večja je njihova strokovnost, časovno in efektivno tem manj izkoriščeni.

Podatki iz industrije in rudarstva povedo, da je bilo v 14,1 odstotka organizacij strokovnost izkoriščena do 25 odstotno, v 30,8 organizacij do 50 odstotno, v 39,7 odstotkov 75 odstotno, samo 15,4 odstotka organizacij pa je izjavilo, da so strokovnjaki pri njih 100-odstotno izkoriščeni. V svetu velja, da je strokovnjak dobro izkoriščen, če znaša ta odstotek 85 do 90. Smo torej v skupini tistih držav, kjer niso slabo izkoriščeni zgolj stroji, oprema in čas, ampak tudi ljudje in njihova strokovnost.

Naj povemo še, da dandanes štejejo v sodobnih gospodarstvih naložbe v izobraževanje za dvakrat bolj donosne kot naložbe v proizvodna sredstva. To je razumljivo, saj so nosilci razvoja nove tehnologije, ki terjajo najsodobnejše znanje in njegovo čedalje večjo udeležbo v celotnih naložbah, na račun strojev in opreme. Profesor dr. Jovan Brekić z Inštituta zagrebške ekonomske fakultete pravi, da je treba značilno vztrajanje Mednarodnega monetarnega sklada pri zmanjšanju naložb v izobraževanje kritično

presoditi, in pogledati koliko je in koliko ni v jugoslovanskem interesu.

Anketa torej po svoje meri naše zaostajanje za svetom, žal pa ne samo za svetom, ampak

tudi za lastnimi načrtovanimi družbenimi cilji, ki so postavili v ospredje motivacijo neposrednih proizvajalcev za povečanje proizvodnje in dohodka. Če so inženirji najbolj strokovni del čete proizvajalcev, je težko razumeti, da so leta 1972 in 1984 pri odgovorih na vprašanje, zakaj inženirji niso dovolj izkoriščeni, na prvem mestu navajali odgovor, da niso spodbudno nagrajevani. Leta 1972 je bil takšen odgovor na prvem mestu, 1976 na petem, leta 1980 na desetem in leta 1984 vnovič na prvem mestu.

Najbolj porazno je sodelovanje strokovnjakov pri sprejemanju poslovnih in samoupravnih odločitev. Le 31,8 jih je izjavilo, da je ta vpliv precejšen, 48,1 odstotka jih pravi, da je le delen, 20,1 odstotka pa, da je šibak. Drugače povedano, 68,2 odstotka strokov-

njakov trdi, da je njihov vpliv pri pripravljanju strokovnih odločitev v ozdih le delen in šibak, le tretjina pa, da imajo nanje precejšen vpliv (to je profesorja inženirja Ivana Simeunovića z Gospodarske zbornice Jugoslavije izjavilo, da se je vprašal, ali ni to nekakšen kazalec moči tehnokratskih skupin in ozkih timov, ki so sprejemanje odločitev monopolizirali za ožje skupine izbrancev).

Ko so Zenica, Iskra ali Rade Končar glasovali

za korenito spreminjanje proizvodnje, so preskrbeli svojim delavskim svetom ne le mnenja svojih domačih pristojnih strokovnjakov, ampak tudi zahodnih in vzhodnih. Kaj pa se dogaja s samoupravljanjem dandanes, če strokovnjake potiskajo na zapeček v lastni tovarni? Nič takega, česar ne bi bili že vedeli: dohodek je v 95 odstotkov primerih (podatki za leto 1984) sad zviševanja cen in ne rasti produktivnosti dela, spremenjene proizvodnje, novih tehnologij itd.

Raziskava in anketa sta dali obilico novih podatkov o starih temah: o tehnološkem presežku med tistimi, ki so že zaposleni, o izkoriščenosti delovnega časa, strojev in zmogljivosti, ki jih v takšnem prispevku ne moremo niti omenjati, kaj šele komentirati. Prav bi bilo, če bi te podatke po pogovorih v Gospodarski zbornici Jugoslavije in nekaterih znanstvenih ustanovah, ki so pokazale zanimanje zanje, obravnavali tudi na drugih ravneh, od katerih je bolj odvisno stimuliranje zviševanja dohodka z državnimi ukrepi in predpisi, zavoljo katerih gospodarsko tako krvavo potrebujejo pravnike.

Jovanka Brkić

ČE VAS ZANIMA:

Iz Biltene Elektrogospodarstva Slovenije

POSLOVANJE Z IZGUBO IN CENA ELEKTRIKE

Od začetka tega leta se v slovenskih elektrogospodarskih organizacijah spet kopiči poslovna izguba. Vzrok je ta, da je po lanskem finančno uspešnem letu, ki se je končalo z ugodnim rezultatom glede dosežene količinske proizvodnje in tudi s pozitivnim bilančnim rezultatom, elektrogospodarstvo v letu 1985 štartalo s prenizko povprečno ceno kilovatne ure.

Že malodane celotno letošnje I. polletje torej Elektrogospodarstvo Slovenije ustvarja manjši skupni prihodek, kot bi bil potreben za pokritje stroškov izkopa premoga, proizvodnje, prenosa in distribucije električne energije.

Po najnovejših ocenah bo elektrogospodarstvo lahko letos ob sedanjih cenah električne energije ustvarilo samo 68,5 milijarde dinarjev skupnega prihodka. Tako mu bo za pokritje stroškov zmanjkalo okoli 12,8 milijarde dinarjev. S tem bo doseženega le 84 odstotkov potrebnega skupnega prihodka, s kolikršnim bi po oceni (s konca lanskega leta) Interesne skupnosti elektrogospodarstva in premoženstva pokrili letošnje poslovne stroške.

Ob tem, ko je določanje cene električne energije v pristojnosti zveznega izvršnega sveta, je znana samo ena izmed postavk letošnje ekonomske politike, po kateri naj bi cena električne energije rastle hitreje od splošne rasti cen. Za zdaj pa še ni znano, kdaj bo zvezna vlada odločala o podražitvi in za kolikšen odstotek se bo odločila.

Iz elektrogospodarstva Slovenije je osrednji organ upravljanja - delavski svet SOZD - vendarle že signaliziral, da terjajo ocene, da bi se s 1. julijem morala električna energija podražiti za, 39 odstotkov, če naj se poslovno leto konča brez izgube. Jasno pa je, da potrebni odstotek podražitve iz meseca v mesec narašča. Prvega januarja letos bi namreč za finančno izravnani letni poslovni rezultat Elektrogospodarstva Slovenije zadoščal le 21 odstotni dvig povprečne cene.

SAVSKE ELEKTRARNE SE BLIŽAJO

Medobčinska gospodarska zbornica je v Krškem 21. junija organizirala »posvetovanje o usklajevanju razvoja v Posavju ob izgradnji hidroelektrarn«. Gre seveda za izgradnjo verige pretočnih hidroelektrarn na reki Savi. Poudarek uvodnih obrazložitve je bil na tem, da naj bo ta »poseg tisočletja, ki ga lahko primerjamo morda le z izgradnjo Južne železnice« (kot ga je označil eden od razpravljalcev), vzpodbujevalec, ne pa nosilec razvoja vseh ostalih dejavnosti, ki nujno morajo spremljati tak dogodek.

Udeleženci posveta iz občin, na območju katerih se bodo te elektrarne gradile (Laško, Sevnica, Krško in Brežice), se tega povsem zavedajo, zato so svoja razmišljanja tudi začeli z nizanjem problemov in dilem, ki jih bo treba razrešiti večinoma že pred pričetkom gradnje posameznih objektov.

»Zavedamo se, da je to slovenski energetski projekt (zopet besede enega od udeležencev) stoletja, da naš gospodarski in z njim ves ostali razvoj sloni na energiji. Iz izkušenj pa vemo, da taka gradnja prinaša vrsto vzporednih problemov na vseh mogočih področjih — od gospodarstva, vzporedno na vso vezane infrastrukture pa tja do čisto socioloških pojavov.

Pred zaključkom dopoldanskega — skupnega dela posvetovanja so si udeleženci bili edini v treh temeljnih ugotovitvah:

1. Na območju občin, kjer se bodo elektrarne gradile, ni ostrega nasprotovanja gradnji, saj se vsi zavedamo potrebe po električni energiji.

2. Zavedamo se vsi, kakšne težave in zapleti nam pri gradnji teh objektov pretijo, in jasno je, da jih je treba pravočasno predvideti ter interese uskladiti v procesu planiranja.

3. Celotni projekt je tik pred vstopom v fazo razprave pred najširšo javnostjo in glede na to, da se nekaterih problemov zavedajo vsi udeleženci akcije, je jasno, da morajo pred javnost z že pripravljenimi rešitvami in odgovori na že sedaj prisotna vprašanja in dileme.

Zaradi obsežnosti problematike so si udeleženci posveta razdelili delo in ga nadaljevali v 3 skupinah, katerih naloga je bila operacionalizacija zaključkov sestanka. Udeleženci dela so po skupinah razpravljali o:

- planskih dejavnostih — vključevanju Posavja v razvojni plan SR Slovenije,
- problematiki razvoja kmetijstva, gozdarstva, ribištva, vodnega gospodarstva....
- uresničevanju resolucijskih gibanj (1985), vključevanju v srednjeročni plan in razvojnih težavah Posavja. Tega razgovora so se med drugim udeležili tudi podpredsednik IS SR Slovenije za področje gospodarstva Janez Bohorič, podpredsednik RK SZDL za področje gospodarstva Jože Knez (nekdanji direktor Novolesa in nosilec Kraigherjevega prizna-

nja), predsednika republiških komitejev za energetiko in plan tov. Piskernik in Samar ter direktorji organizacij združenega dela iz Posavja.

Uvodno poročilo o gibanju gospodarstva v prvih petih mesecih sta pripravila MGZ in SDK.

Zaradi kratkega roka je žal poročilo s posveta sila skraćeno, a glede na obsežnost, pomembnost in dolgoročno naravnost celotne akcije smo prepričani, da bo že dovolj priložnosti za temeljito pisanje o njej.

Dom XIV. divizije FOLKLORNO SREČANJE

Tudi to smo našli na plakatu (mimogrede naj povemo, kako smo opazili, da je ročno pisanih plakatov vse več):

22. junija popoldne je bilo v Domu XIV. divizije na Senovem 1. SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN, ki so se ga udeležile folklorne skupine Ivan Navratil iz Metlike, Anton Umek — Okiški iz Boštjanja, Anton Tanc iz Šmartnega ob Paki, iz Šmartnega v Rožni dolini ter domača folklorna skupina DKD Svoboda Senovo. Po folklornem programu je bilo družabno srečanje, na katerem je igral ansambel Brodniki.

OD 14. JUNIJA NE KRŠKO V REMONTU

V noči iz 14. na 15. junija je bilo prekinjeno obratovanje v Nuklearni elektrarni Krško zaradi rednega letnega remonta in tretje menjave goriva. Najpomembnejša dela, od katerih je odvisen pravočasen zaključek letošnjega remonta, ki je načrtovan za 3. september, bodo na primarnem delu elektrarne pregled uparjalnikov in pregled reaktorske posode ter preizkušanje zadrževalnega hrana. Na sekundarni strani bo glavno opravilo odpiranje ene nizkotlačne turbine. Čeprav imajo v nuklearni nekaj težav z nabavo rezervnih delov, upajo, da bodo s podaljšanjem delovnega časa in delom preko vikendov uspeli pognati elektrarno tudi kakšen dan pred predvidenim rokom.

S. M.

NE KRŠKO: PROIZVODNJA OD JANUARJA DO MAJA

mesec	MWh	razpoložljivost
januar	441 549	93,41
februar	437 435	100
marec	381 062	80,78
april	467 123	99,9
maj	409 491	89,1

NE KRŠKO NA RAZSTAVI V TRŽIČU

Konec maja je bila v Tržiču že 13. mednarodna razstava mineralov in fosilov, na kateri sta poleg razstavljalcev iz 5 evropskih držav sodelovala tudi Rudnik urana Žirovski vrh in Nuklearna elektrarna Krško, prvi s predstavitvijo rudnin, iz katerih bo pripravljali rumeno pogačo za naše jedrske elektrarne, nuklearka pa seveda z delovanjem elektrarne, ki uporablja gorovo iz uranove rude. (Foto: IVAN KRAHULEC)

POSLOVNI VLAK VARČUJE S ČASOM

Hiter in udoben poslovni vlak varčuje s časom, čas je pa od nekdaj, in je čedalje bolj, denar.

Zakaj varčuje in kako?! Zato, ker vas hitro pripelje v Ljubljano in vam zaradi sestanka, ki je (recimo) ob 9. uri, ni treba navlak najpозnejše ob 6. uri zjutraj. Varčujete pa lahko tudi tako, da v udobnosti vlaka samega že med potjo v miru opravite priprave na sestanek ali kak poslovni razgovor. Vse to nikakor ni propagandna akcija v korist ŽTP, ampak v korist vseh, ki so se prisiljeni vsaj enkrat tedensko po službenih opravkih voziti v Ljubljano ali Zagreb.

Akcijo je že drugič (tokrat uspešno) vodil Izvršni svet SO Krško in tisto, česar ni mogla doseči uvedba bencinskih bonov, so sedaj očitno vsilile izpraznjene blagajne pa še kak objektivni dejavnik (tudi varnost prometa na avtocesti n. pr.).

Torej: pogodbo je z ŽTP v imenu vseh korisnikov vozovnic poslovnega vlaka sklenil IS SO Krško. V naši občini so organizacije združenega dela odkupile 20 vozovnic, od katerih vsaka pomeni trajno rezerviran sedež na vlaku in letno velja 160.000 dinarjev.

Stalne vozovnice so odkupile: NEK, TCP Djuro Salaj, Kovinarska, SO Krško, Beogradska banka, Ljubljanska banka-TPB, SOP, Zavarovalna skupnost Triglav, M-Agrokombinat in Preskrba.

V prosti prodaji lahko potniki kupijo vozovnice z rezervacijo sedeža na železniških blagajnah. Cena enosmerne vozovnice za Ljubljano je 518 dinarjev, povratne pa 838 dinarjev. Za Zagreb boste v eno smer odšteli 378 dinarjev in za obe 616 dinarjev.

Poslovni vlak stoji samo na postajah v Brezicah, Krškem in Sevnici. Iz Zagreba krene jutraj ob 6.25, v Krškem je ob 7.01 in v Ljubljani ob 8.25. V obratno smer se odpravi iz Ljubljane ob 14.55, v Krškem je ob 16.21 in ob 17.00 v Zagrebu.

Posavski kovinarji na republiškem tekmovanju

- strugarji:
Karel Gabrič — Metalna, TGO,
Janko Bizjak — TCP Djuro Salaj,
Vzdrževanje,
- konstrukcijski ključavničarji:
Rado Klenovšek — TCP Djuro Salaj,
Vzdrževanje,
- Mirko Tratar — Kovinarska, IO,
- varilci MAG:
Franc Pleterski, SOP, Oprema,
- varilci REO:
Ivan Zabasu — Kovinarska, IO,
- varilci TIG:
Ivan Fridl — Kovinarska, IO,
- plamenski varilci:
Martin Pirc — Kovinarska, IO,
Ivan Zakšek — SOP, Oprema,
- avtomehaniki OTTO:
Slavko Milar — Metalna, TGO,
Jože Lajkovič — Transport,
- avtomehaniki DIESEL:
Drago Jazbec — Transport,
Ivan Zupančič — Transport.

Razen tekmovalcev so se srečanja udeležili tudi štirje člani strokovno-tehničnih komisij iz naše občine. Gre za izbrane dolgoletne sodelavce in udeležence tekmovanj na občinski in republiški ravni, ki so se s svojim delom že potrdili. To so:

Zdenko Mirt — TCP Djuro Salaj, Vzdrževanje, Branko Vegelj in Janko Levičar iz Kovinarske ter Ivan Čumič iz Metalne, TGO.

Po enakih načelih sta se v strokovno žirijo s svojim dolgoletnim dosedanjim delom na tem področju »prebila« iz naše občine še:

- ing. Stane Zorko (SOP) — vsa tekmovanja varilcev,
- Anton Pleterski (OS ZSS Krško) — ključavničarji.

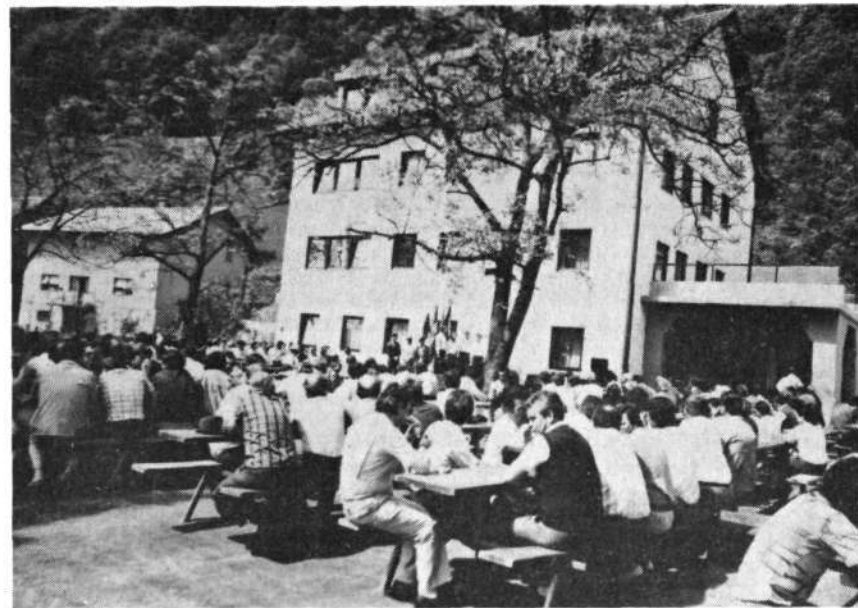
Ne glede na končne uvrstitve na republiškem tekmovanju smo prepričani, da izbor kovinarjev tekmovalcev sili vse zainteresirane, da se v pripravah izpopolnjujejo pri rednem delu, s tem pa v svojih organizacijah prispevajo čedalje več k učinkovitosti, varčnosti in kakovostni proizvodnji.

Res je, da tekmovalna trema marsikateremu odličnemu delavcu včasih ponagaja ali da kdo tudi nima poguma, da bi svoje znanje in sposobnosti pometil z ostalimi. Pač, očitno še velja pregovor, ki v jeziku bratskih narodov tako zveneče pove: »Na muči se poznaju junaci.«

Z OTVORITVE OBNOVLJENEGA DOMA OBRTHNIKOV — Po uradnem delu otvoritve in ogledu prostorov, v katerih zdaj že skoraj poldrugi mesec poslujeta Zdrženje obrtnikov Krško in Obrtna zadruga Resa Krško, se je na asfaltiranem prostoru pod domom številna zbrana množica obrtnikov in njihovih gostov po „veselično“ sprostila...

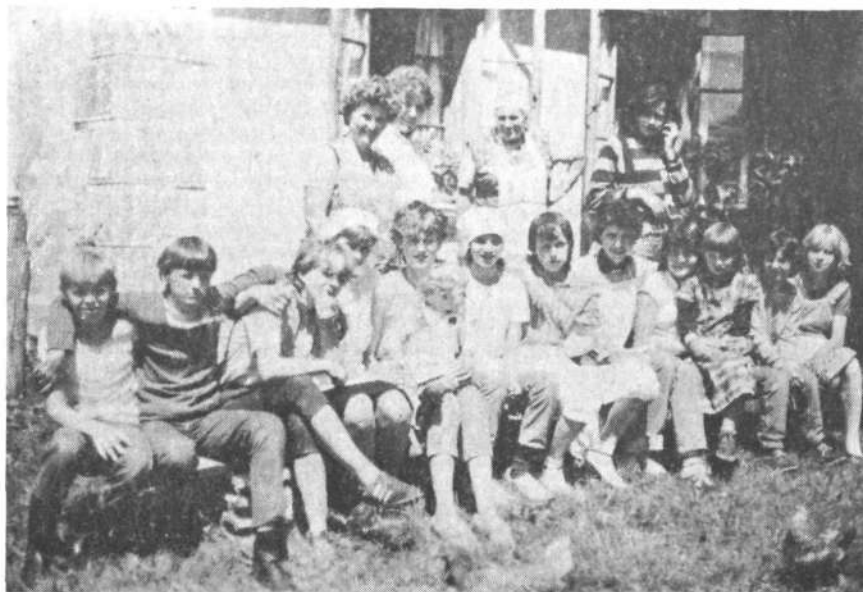
Kulturnoumešniški program na proslavi 40-letnice osvoboditve ter vrnitve izgnancev, internirancev in političnih zapornikov 8. junija na brestaniškem gradu so izvedli: skupina recitatorjev iz Kostanjevice, združena pevska zbor iz Brestanice in Krškega ter Pihalna godba Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj Krško. Udeležence prireditve je še posebej navdušila glasbena stvaritev Radovana Gobca »Od punitov do Tita«, ki je tu doživela krstno izvedbo.

BILA SEM PRI PLANINČEV- VIH NA LIBNI

V torek smo šli na Libno, k Planinčevim, da bomo v krušni peči pekli domači kruh. Ko smo prišli gor, smo se pozdravili. Nato smo si oblekli bele predpasnike in dali na glave rutke. Umili smo si roke, nato smo šli mesiti kruh. Ta čas, ko je kruh vzhajal, je Planinčeva teta zakurila veliko krušno peč. Pri peči je rabila omelo, grebljico in lopar. Bojana je prinesla skuto in smetano in smo napravili še sirov zavitek. Ta čas, ko je kruh vzhajal, so nas povabili na češnjo. Za njih smo natrgali kamilice in lipe. Ogledali smo si tudi hlev, kjer imajo več glav živine. Ta čas je gospodinja vzela z loparjem iz peči rumeno zapečen kruh. Ker je bil še vroč, ga nismo mogli jesti in smo ga vzeli v šolo. Veseli smo bili, da smo videli, kako se peče kruh v krušni peči, nato smo se vrnili domov.

RENATA TERŠELIČ,
učenka 7. r.
OŠ dr. Mihajla Rostoharja
Krško

Z Osnovne šole dr. Mihajla Rostoharja Krško: O SLOVENSКИH ŠAMPIONKAH IN ŠE O ČEM...

ALI SE LAHKO RAZREDU PRAVI TELOVADNICA?

V pogovoru z ravnateljico Osnovne šole dr. Mihajla Rostoharja Krško HILDO BOŽIČ smo izvedeli, da so njihove mlade rokometarice postale 8. junija letos republiške prvakinje med svojimi vrstnicami.

Iz poročila na eni izmed športnih strani ponedeljkovega Dela tega nepoučeni bralec ne more izvedeti, ker so BOJANA SINIČ (kapetanka), BOJANA LEVŠTIK, ROŽIKA STOPAR, MARJETA HUDOKLIN, MARTINA ALT in MIRA MOLAN nastopile kot ekipa Dolenjske:

«...rokomet — dekleta: Dolenjska: Ljubljana 7:1, Gorenjska: Pomurje 4:3, za 3. mesto: Pomurje: Ljubljana 8:5, za 1. mesto: Dolenjska: Gorenjska 5:4...»

Mentor letošnjih republiških prvakinj MIRO DROBNIČ, sicer učitelj tehnične vzgoje na krški osemletki s prilagojenim programom, je dekleta zbral v rokometnem krožku, čeprav obstajajo na šoli za

tovrstno športno disciplino le minimalni pogoji za treniranje. V razredu — mini telovadnici, za katero gre ime telovadnica kar težko z jezika, ker so njene razsežnosti sila skromne, je na treningih vneto vadilo 8 deklet (poleg že naštetih še VLADKA ZUPANČIČ in MARTINA HORVAT). Potem so šle zmagat na področno tekmovalje v Novo mesto in si s tem priborile pravico nastopiti na republiškem vzhodnem polfinalu v Slovenski Bistrici kot predstavnice Dolenjske. Tu so se malo »potuhmile« in so bile samo druge, pravica za nastop na republiškem finalu pa jim s tem ni ušla.

Na 17. republiških športnih igrah šol s prilagojenim programom v Kranju so dekleta navdušila z borbenostjo, je povedal vodja ekipe BRUNO TOPLAK, sicer

učitelj telesne vzgoje na OŠ dr. Mihajla Rostoharja Krško. Po svoje jim je prišla kar prav tudi odločitev, da so zaradi slabega vremena tekme igrane v telovadnici, namesto na igrišču, ker so telovadnice bolj vajene. Njihovi nastopi zunaj so bolj redki, saj šola nima svojega, ampak le kdaj pa kdaj lahko gostujejo na igrišču sosednje osemletke Jurija Dalmatina.

Prvakinje zahodnega republiškega polfinala, Ljubljankinje, mladim rokometaricam iz Krškega niso bile doreale. To pove že sam rezultat 7:1! Težje je šlo v boju za 1. mesto z domačinkami, ki so zastopale Gorenjsko, vendar so tudi te uspeli dvakrat izenačiti, dvakrat pa so Krčanke vodile z dvema zadetkoma prednosti. Za športni podvig so dekleta prejele pokal, kot posameznice pa tudi zlate kolajne.

ŠE O OSTALIH ŠPORTNIH DOSEŽKIH

Da na OŠ dr. Mihajla Rostoharja niso le rokometno »usmerjeni«, pričajo tekmovalni dosežki, ki so ostali malo v senci, od-

Peka kruha v kmetički peči je sila natančna stvar. O tem so se lahko prespričali pred kratkim tudi učenci OŠ dr. Mihajla Rostoharja, ko so bili na delovno-poučnem obisku pri Planinčevih, na kmetiji skoraj pod vrhom Libne. Za to priložnost si je gospodinja omislila celo nov lopar...

kar so njihove mlade rokometašice republiške šampionke.

Na področnem športnem srečanju šol s prilagojenim programom, ki je bilo 16. maja v Novem mestu, so bili Krčani **zmagovanci v malem nogometu**, a tudi atletski rezultati niso od muh. V teku na 60 m je zmagala IRENA ŽIBERT, na 600 m pa BOJANA LEVSTIK. Povejmo še uvrstitve v športni disciplini metanje žogice v cilj: dekleta — 2. MIRA MOLAN, 3. IRENA ŽIBERT, fantje — 2. JANI KODRIČ.

In odgovor na vprašanje v podnaslovu:

Vsekakor moramo tudi razredu (6 x 5 metrov!) priznati status telovadnice, saj prav tu učenci OŠ dr. Mihajla Rostoharja pridobivajo veliko mero tistega, kar je potrebno, da se na tekmovanjih lahko enakovredno merijo z vrstniki. Želijo pa, da bi razred ta status čimprej izgubil...

Za konec naj povemo še, da ima pretežna večina slovenskih šol s prilagojenim programom boljše pogoje za delo kot krška, saj premorejo res prave telovadnice, igrišča in druge prostore, a se naša šola uspešno kosa z ostalimi na številnih področjih. Ko bodo še pogoji izboljšani... No, to pa je že zgodba, ki naj bi jo mojster čas čimprej »napisal«!

V Lamutovem likovnem salonu ZMAGO JERAJ

S plakata, ki smo ga dobili v Valvasorjevi knjižnici v Krškem, smo prepisali:

Galerija Božidar Jakac prireja v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki **RAZSTAVO RISB**, s katerimi se bo predstavil akademski slikar **ZMAGO JERAJ**.

Razstava bo slovesno odprta v torek, 2. julija 1985, ob 19. uri. Na otvoritvi bo nastopil **JERKO NOVAK** (akustična kitara). O umetniku in njegovem delu bo govoril **ANDREJ SMREKAR**. Razstava bo odprta do 18. julija 1985 vsak dan od 13. do 18. ure.

STOLPEC ALI DVA ZA SES TAVKE MLADIH

XVI. srečanje mladih zgodovinarjev

»Dekleta, pridite med prostim časom v razred zgodovine!« Jelka in Jožica sta me dregnili pod rebra in skrivnostno smo si nasmehnile.

Urejala sem si še zadnje zapiske, ki sem jih morala pripraviti za zgodovinsko nalogo **ŠOLE V LETIH 1943 — 1947**. Ko smo se ob dogovorjenem času zbrale v zgodovinski učilnici, smo že vedele, da smo izbrane za srečanje mladih zgodovinarjev v Murski Soboti.

Po temeljitih pripravah in ponovni obdelavi naše naloge smo se 16. maja 1985 zbrale na postaji in odpotovale v Mursko Soboto, ki nam je nudila razburljivo tridnevno življenje.

»Vaši gostitelji so učenci OŠ Dane Šumenjak, to so fantje iz 4. razredov!« so nam povedale in osmošolke smo si že predstavljale mulce, ki bodo sitnariji dan in noč. Toda, zmotile smo se! Gostitelji so bili simpatični četrtošolci, ki so nam popestrili naporne ure. Vse tri smo bile blizu druga druge in takoj po obilnem kosilu pri gostiteljih smo odšli v kino, kjer smo si ogledali super film E. T..

»Alenka, dobijo 'tvoji' VIDEOMIX?«

»Normalno, Jožica, pridi k meni gledat...«

Čuli sva do polnoči in uživali ob zvokih popularne glasbe, ki nama toliko pomeni.

Naslednji dan smo odšli na ekskurzijo po bližnji in daljnji okolici. Ogledali smo si dvojčično šolo, kulturne spomenike ter druge znamenitosti, ki so zanimale nas — zgodovinarje.

»Živio, ge, kam pa greste?« so nas takoj ogovorile domačinke v svojem narečju.

»Rade bi telefonirale gostiteljem, da nas pridejo iskat!« smo jim povedale, ko smo se pozno popoldne vrnile z ekskurzije.

»E, ge ne telefona tukaj blizu, ge boste šle pa peš!«

»Oh!« smo zavzdihnile in se po popolnoma neznanem mestu prebile do »doma«, po raznih dogovidiščinah in obilici smeha.

Zvečer smo imeli družabni večer, s plesom. Vsi zgodovinarji smo se odlično razumeli in plesali do onemoglosti. Sploh si nisem mislila, da so vsi takšni »žuranti«. Nastajali so novi in novi parčki in ko so nas mali gostitelji prišli iskat, smo popolnoma onemogle odšle »domov«.

Naslednji dan smo imeli zagovor naloge in predstavitev našega dela. Mnogo novih stvari smo izvedeli in izmenjali mnenja za še boljše nadaljnje delo. Ko smo prišli na podelitev priznanj, so me intervjuvali za radio in časopis. Bila sem presenečena, da so izbrali prav mene, to pa so objasnili s tem, da sem pač najbolj »gobčena«.

Dobili smo bronasto medaljo za naše delo... S solzami v očeh smo se poslovili od novih prijateljev in gostiteljev.

Srečanje mi bo ostalo v trajnem spominu, saj je zgodovina moj najljubši predmet in s tem je bila moja radovednost vsaj malo »potežena«.

ALENKA MIRT

Krešo Omerzel tokrat nepremagljiv

19 speedwayistov iz 6 klubov na 2. dirki za DP — Slavje Krčanov

LJUBLJANA, — Tekmovanje za državno prvenstvo v speedwayu je na štadion v Zg. Šiški privabilo več ko 3000 gledalcev.

Zato pa so bili izvrstni trije Krčani, še posebej Omerzel, ki ni demonstriral le zmogljivosti svoje nove jave, ampak tudi zelo dobro vožnjo v vseh petih dirkah.

Po drugi dirki od osmih, ki letos štejejo za DP, vodi Omerzel s 27 točkami, 2. mesto pa delita s 26 točkami Pavlic in Žibert. Rezultati v Ljubljani: 1. Omerzel 15,2, Žibert 13,3, Gerjevič (vsi Krško) 12,4, Pavlic (Prelog) 12,5, Horvat (Lendava) in Kocmut (G. Radgona) 10,7, Z. Tominac (Osijek) 9,8, Žagar (Ljubljana) 8.

R. K.

Zbranim udeležencem je na slavnostni akademiji v počastitev dneva mladosti spregovoril predsednik Občinske konference ZSMS Krško **TONE PETROVIČ**

Nikoli ni prepozno...

V prejšnji redni številki Našega glasa je zaradi pomanjkanja prostora izpadel del besedila iz članka **USPIŠNO ORGANIZIRALI 2. TEK MALI MARATON OF** (avtor Lojze Šribar), zato ga objavljamo v tej:

Najboljšemu domačemu tekmovalcu je KS Leskovec podelila pokal, najmlajšemu udeležencu pa knjižno nagrado občinska organizacija ZJB NOV Krško. Najstarejši in najbolj »utrujen« je dobil nagrado mirnske DANE. Poleg naštetih so prireditve podprli: Gostišče Polovič Krško, Kamnosečstvo Arh Zvonko Krško, Avtokleparstvo Pustavrh Stane Leskovec, Kamnosečstvo Jakša Marjan Krško, Cvetličarstvo Anica in Tone Kerin

Krško, Fotoateljé Bodor Krško, Žito-tozd Imperial Krško, Tapetništvo Pislak Krško, Graverstvo Končina Viktor Krško, Pleškarstvo Mirt Tone Leskovec, Transport Krško, Transport Krško, M-Agrokombinat-tozd Sadjarstvo Krško, Bife Maršik Maks Leskovec, Gostišče Antolovič—Komočar Krško, Sodavičarstvo Dolinšek Franc Krško, Sitotisk Geršak Marjan Leskovec, Papirkonfekcija Krško, M-bar Krško, ZTKO Krško, Državna založba Slovenije-prodajalna Krško, Osnovna šola Milke Kerin Leskovec, Elektrotehna-prodajalna Krško, Lekarna Krško, Radio in TV servis Šepetavc Krško, M-Agrokombinat—tozd Trgovina, Gostišče Lekše Zinka Veliki Trn, zasebna kmetovalka Avguštin Rezi Golek, Geodetska uprava Krško, Radioklub Krško, Mizarstvo Prevejšek Lepa vas.

ŠTAFETNI TEK KOSTANJEVICA — KRŠKO DOBILA SREDNJA ŠOLA KRŠKO

Srednja šola kovinarske in elektrotehnične usmeritve v Krškem je 7. junija letos organizirala tradicionalni štafetni tek med Kostanjevico in Krškim. Tek je posvečen spominu prvih borcev in je tako tudi zasnovan, da je njegov pričetek izpred spomenika talcem v Kostanjevici na Krki in zaključek pri spomeniku ob OŠ Jurija Dalmatina v Krškem. Pred obema obeležjema se udeleženci tekmovanja poklonijo spominu žrtev s polaganjem venca.

Letošnjemu razpisu za štafetni tek se je odzvalo 18 ekip in vse tja do 11. mesta je bil njihov doseženi čas manjši od 1 ure. Vrstni red je tak: I. SŠ Krško — prva ekipa (0:52.06), II. AS Maraton Leskovec (0:53.28), III. Ponikve (0:54.26). Člani teh ekip so tekli na progah, dolgih 2000 m, medtem ko so člani osnovnošolskih ekip morali premagovati 1000-metrsko progo in njihove uvrstitve so: I. OŠ Kostanjevica (0:53.48), II. OŠ Leskovec (0:58.58), III. OŠ Podbočje (1:00.30).

Gradnja elektrarn na Savi ne sme še poglabljati problemov

DELO

Med kmetijci, vodarji, prometniki, pa seveda energetiki ob gradnji savskih elektrarn še ni prišlo do pravega usklajevanja, čeprav bomo prvo elektrarno na Vrhovem, eno od sedmih v verigi elektroenergetskih objektov, pričeli graditi že prihodnje leto. Posebej se zgodovinskega dejanja, največjega po gradnji železnice od Zidanega mosta do Siska pred 105 leti, zavedajo v vseh treh posavskih in laški občini, ki so pri medobčinski gospodarski zbornici za Posavje ustanovile poseben programski svet za Krško polje. Ob gradnji vodnih elektrarn na Savi, ki bodo pomenile izjemen poseg v prostor, žele reševati tudi vprašanje kmetijstva.

Prav med kmetijskim značajem krško-brežiškega polja in vsemi njegovimi danostmi ter potrebami po energiji na drugi strani bo treba poiskati razsodnejšo in strokovno razmejitve. Načelno verjetno nihče ni proti gradnji HE na Savi, vendar je ob tem treba obenem reševati še druga odprta in neproučena vprašanja. Letih pa ni malo, zlasti pa čakajo na tehten odgovor najbolj prizadeti, zlasti kmetijci, ki bodo ob gradnji elektrarn izgubili, blizu tisoč hektarov kmetijskih površin, od tega polovico v brežiški občini, kjer bodo prizadeti še topolove planta-

že pod Brežicami, ki oskrbujejo z lesom papirnico Djuro Salaj v Krškem. Kar zadeva kmetijstvo, ki ima v razvojnih programih treh posavskih občin posebno mesto, bo gradnja elektrarn prav gotovo negativno vplivala na strategijo območja, ki ima take naravne prednosti, da lahko pomeni prehrambeni potencial tudi v republiškem merilu. Posebej še, če bi zagotovili načrtovano namakanje Krškega polja in s tem intenzivnejšo kmetijsko proizvodnjo. Za akumulacijami bo namreč dovolj vode, vendar je pomembno, da bo čistejša kot sedaj, kajti zajezi- tve bi znale vplivati tudi na podtalnico in rezervat pitne vode, na geotermalne vode in s tem posredno tudi na turizem, nič manj pa na okolje, saj menda celo strokovnjaki menijo, da bo zajezitev HE Vrhovo slovenska greznica, v kateri se bodo ustavile vse naplavine, tudi strupene snovi, ki pritečejo po Savi navzdol.

Čeprav gre za podvig, ki bo trajal 15 let, bo treba v republiških dokumentih še marsikaj storiti. Tudi v tistem delu, ki govori o razvoju kmetijstva. Seveda pa bomo morali ob gradnji elektrarn storiti vse za odpravo sedanjih problemov. Nikakor jih ne bi smeli poglabljati.

VLADO PODGORŠEK

Memorial Toneta Lilega LETOS NAJBOLJ MNOŽIČNA TEKMOVALNA PLAVALNA PRIREDITEV V SFRJ

Ob 30-letnici je Plavalni klub Celulozar na bazenu pri TCP Djuro Salaj vnovič organiziral tekmovanje, ki ga je posvetil spominu na enega izmed pobudnikov za gradnjo tega športnega objekta in soustanovitelja kluba ter njegovega funkcionarja TONETA LILEGA.

Na memorialu, ki so ga vključili v prireditve za praznik krške krajevné skupnosti, je sodelovalo rekordno število mlajših pionirjev skupine B (rojeni 1975 in kasneje), saj se jih je zbralo skoraj 300, ki so prišli iz 15 klubov iz SR Srbije, SR Hrvatske in SR Slovenije. Tekmovanje je bilo kakovostno, saj je na njem padel tudi državni rekord (Božikov, Fužinar Ravne, 200 hrbtno, 2:48,8). Sicer pa je v ekipni konkurenci zmagalo Primorje z Reke pred Triglavom iz Kranja in krškim Celulozarjem.

Na sam dan memorialnega mitinga je delegacija Plavalnega kluba Celulozar na grob pokojnega Toneta Lilega položila spominski venec, mitinga pa je prisostvovala njegova vdova Antonija Lileg.

Živko Šebek

Kulturni program slovesne mladinske akademije v počastitev dneva mladosti so izvajali mladinci in mladinke sami: brali so svoja dela, pomagala pa sta jim mlada glasbenika — učenca koprivniške šole

ODHODI VLAKOV Z ŽELEZNIŠKE POSTAJE KRŠKO

Vozni red velja od 2. junija 1985 do 31. maja 1986

Čas odhoda vlaka	Prihodi na vmesno, končno, cepno, obmejno postajo in opombe o času prometa vlakov
	Za smer: Zagreb. gl. kol.
5.24	Brežice 5.31, Dobova 5.37 (Zaprešić 5.56, Zagreb gl. kol. 6.15)
6.22	Brežice 6.29, Dobova 6.35, (Zagreb gl. kol. 7.18, Vinkovci 11.24, Beograd 14.10)
6.57	Brežice 7.06, Dobova 7.13, Zaprešić 7.33, Zagreb gl. kol. 7.54
8.22	Brežice 8.29, Dobova 8.35, (Zagreb gl. kol. 9.16, Bosanski Novi 11.52, Banja Luka 13.12, Doboj 14.34, Sarajevo 17.15, Kardeljevo 20.36)
10.35	Brežice 10.42, Dobova 10.48 (Zaprešić 11.12, Zagreb gl. kol. 11.30)
11.35	Brežice 11.44, Dobova 11.50, Zaprešić 12.10, Zagreb gl. kol. 12.34
12.35	Brežice 12.42, Dobova 12.48, (Zaprešić 13.18, Zagreb gl. kol. 13.34)
14.35	Brežice 14.42, Dobova 14.48 (Zaprešić 15.27, Zagreb gl. kol. 15.45)
15.31 B	OHRID: Zagreb gl. kol. 16.19, Slavonski Brod 19.42, Vinkovci 20.38, Beograd 23.12, Skopje 7.10, Bitola 11.00
16.14	Brežice 16.21, Dobova 16.27 (Zaprešić 17.02, Zagreb gl. kol. 17.20)
16.22 PC	ZELENI VLAK: Brežice 16.28, Zagreb gl. kol. 17.00 (obvezna rezervacija sedežev, ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih v SRS)
17.27 B	Zagreb zap. kol. 18.20, Bosanski Novi 20.54, Prijedor 21.33, Banja Luka 22.42 (vozi ob petkih, razen 1. in 29. 11. 1985, 3. 01. in 2. 05. 1986, vozi pa še 31. 10. in 28. 11. 1985 ter 30. 04. 1986)
17.40	Brežice 17.49, Dobova 17.57, Zaprešić 18.18, Zagreb gl. kol. 18.40
17.57 B	Zagreb gl. kol. 18.47 (vozi do 6. 10. 1985 in od 27. 04. 1986)
18.33	Brežice 18.40, Dobova 18.46 (Zaprešić 19.12, Zagreb gl. kol. 19.29)
19.05 B	Zagreb zap. kol. 20.02, Bosanski Novi 22.07, Prijedor 22.38, Banja Luka 23.56, Doboj 2.12 (vozi ob petkih, razen 1. in 29. 11. 1985, 3. 01. in 2. 05. 1986, vozi pa še 31. 10. in 28. 11. 1985 ter 30. 04. 1986)
19.35	Brežice 19.42, Dobova 19.48 (Zagreb gl. kol. 20.27, Knin 3.40 (Zadar 6.10), Perković 5.01 (Šibenik 5.39), Split 6.08)
20.48 B	KOZARA: Zagreb gl. kol. 21.35, Bosanski Novi 0.17, Prijedor 0.49, Banja Luka 1.52, Doboj 3.20, Sarajevo 6.00, Kardeljevo 9.42
21.36	Brežice 21.43, Dobova 21.50
22.35	Brežice 22.42, Dobova 22.48
23.54 B	SLOVENIJA: Zagreb gl. kol. 0.43, Slavonski Brod 3.34, Vinkovci 4.28, Beograd 7.16

Za smer: Zidani most—Ljubljana

4.22	Sevnica 4.40, Zidani most 5.00, Trbovlje 5.16, Ljubljana 6.15 (ne vozi ob nedeljah in praznikih)
5.19	Sevnica 5.25, Zidani most 5.45 (Trbovlje 6.19, Ljubljana 7.15), Celje 6.20, Maribor 7.35

Čas odhoda vlaka	Prihodi na vmesno, končno, cepno, obmejno postajo in opombe o času prometa vlakov
5.41 B	SLOVENIJA: Sevnica 5.55, Zidani most 6.11, Trbovlje 6.29, Ljubljana 7.20, Postojna 8.39, Divača 9.13, Koper 10.05
5.53 B	KOZARA: Sevnica 6.07, Zidani most 6.24, Trbovlje 6.51, Ljubljana 7.40
5.59	Sevnica 6.16, Zidani most 6.35 (Trbovlje 7.07, Ljubljana 8.05), Celje 7.04, Maribor 8.15
7.01 PC	ZELENI VLAK: Sevnica 7.15, Ljubljana 8.25 (obvezna rezervacija sedežev, ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih v SRS)
7.09	Sevnica 7.26, Zidani most 7.45 (Celje 8.20, Maribor 9.35), Trbovlje 8.07, Ljubljana 9.05
8.01 B	Sevnica 8.15, Zidani most 8.32, Ljubljana 9.30, Postojna 10.42, Divača 11.20, Pula 14.00 (vozi do 6. 10. 1985 in od 27. 04. 1986)
9.09	Sevnica 9.26, Zidani most 9.45, (Celje 10.20), Trbovlje 10.07, Ljubljana 11.05
9.51	Sevnica 10.10, Zidani most 10.34 (Celje 11.20, Maribor 12.35), (Trbovlje 11.07, Ljubljana 12.05)
11.09	Sevnica 11.26, Zidani most 11.45, (Celje 12.20, Maribor 13.35), (Trbovlje 12.07, Ljubljana 13.05)
12.39 B	OHRID: Sevnica 12.54, Zidani most 13.11, Trbovlje 13.28, Ljubljana 14.20
12.39	Sevnica 13.55, Zidani most 14.15, Trbovlje 14.29, Ljubljana 15.25
14.10	Sevnica 14.28, Zidani most 14.47 (Celje 15.20, Maribor 16.35), (Trbovlje 15.14, Ljubljana 16.10, Zidani most—Ljubljana ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih)
15.44	Sevnica 16.02, Zidani most 16.40 (Celje 17.24, Maribor 18.40), Trbovlje 17.07, Ljubljana 18.05)
17.45	Sevnica 18.01, Zidani most 18.20, Trbovlje 18.35, Ljubljana 19.30 (vozi ob nedeljah, razen 21. 07. in 29. 12. 1985, vozi pa še 22. 07. 1985 in 2. 01. 1986)
18.09	Sevnica 18.26, Zidani most 18.45 (Celje 19.20, Maribor 20.35), (Trbovlje 19.07, Ljubljana 20.05)
18.44 B	Sevnica 18.58, Zidani most 19.14, Trbovlje 19.28, Ljubljana 20.25 (vozi ob nedeljah, razen 21. 07. in 29. 12. 1985, vozi pa še 22. 07. 1985)
19.03 B	Sevnica 19.19, Celje 20.00, Poljčane 20.35 (vozi ob nedeljah, razen 21. 07. in 29. 12. 1985, vozi pa še 22. 07. 1985)
19.09	Sevnica 19.26, Zidani most 19.45 (Trbovlje 20.07, Ljubljana 21.05), Celje 20.20, Maribor 21.35
21.09	Sevnica 21.26, Zidani most 21.45 (Celje 22.20, Maribor 23.35), (Trbovlje 22.07, Ljubljana 23.05)
21.20 B	MOSTAR—DALMACIJA: Zidani most 21.49, Ljubljana 22.55, Jesenice 0.46, Villach Hbf 2.13, Salzburg 5.46, München 8.26, Stuttgart 11.30
22.01	Sevnica 22.20, Zidani most 22.40 (Trbovlje 23.07, Ljubljana 24.00, Zidani most—Ljubljana ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih)
22.56 B	Sevnica 23.10, Zidani most 23.26, Ljubljana 0.25, Postojna 1.55, Divača 2.33 (Pula 5.38, zveza za Pulo od 15. 06. do 8. 09.), Sežana 2.45, Trieste C. 5.10, Venezia SL 9.05, Roma T. 18.50

LEGENDA:

Svetli tisk: vozna cena za potniški vlak

Polkrepki tisk B: dodatna cena za brzi vlak

PC: posebna cena

OSZSS - REPUBLIŠKI DELOVNI OBISK

Predsedstvo Občinskega sveta ZSS je skupaj s predstavniki RS ZSS in predsedniki nekaterih konferenc osnovnih organizacij ZS (M-Agrokombinat, "Djuro Salaj", SOP in Kovinarska) na skupni seji dne 18. junija 1985 ocenilo uresničevanje nalog v OZS in v OS ZSS s področij, ki so v tem času pomembna.

Tako je bilo potrebno oceniti: aktivnost sindikata pri spremljanju in ocenjevanju doseganja ciljev, zastavljenih v planskih dokumentih, aktivnost pri mobilizaciji pristojnih organov za obvladovanje rasti in kontrole cen, aktivnost pri pripravi izhodišč planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje in dolgoročno obdobje, aktivnost pri dograjevanju samoupravnih aktov o razporejanju dohodka in delitev sredstev za OD na skupnih osnovah, dogovorjenih v sporazumih dejavnosti ter z resolucijo zastavljenih ciljev rasti realnih OD.

Na osnovi poznavanja razmer ter poročil, ki so jih podali predsedniki konferenc osnovnih organizacij ZS, je predsedstvo sprejelo naslednje ugotovitve in zaključke:

- V nekaterih temeljnih sredinah so rezultati gospodarjenja v prvih petih mesecih tega leta zelo skromni, predvsem pri doseganju glede na plan fizičnega obsega proizvodnje ter dohodka, zato morajo IO v teh OZD pri obravnavi polletnih rezultatov gospodarjenja zahtevati od vodilnih struktur detaljne analize o vzrokih nedoseganja planskih ciljev ter predloge in programe za sanacijo stanja s konkretnimi zadolžitvami. Svoje zahteve mora sindikat uveljaviti v samoupravnih organih.
 - Ocenjujemo, da je le malo delavcev v OZD, ki imajo nižji OD od 22.000 din za normalno doseganje rezultatov dela, vendar v nekaterih sredinah to pomeni uravnilovko pri kategorijah manj zahtevnih del in nalog. Z določanjem najnižjega OD rušimo obstoječa delitvena razmerja. Zato moramo iskati in odpravljati vzroke, ki so prav gotovo v premalo ustvarjenem dohodku, v nestimulativnem nagrajevanju in v samih delitvenih razmerjih. Z resolucijami dogovorjeno večletno zaostajanje splošne in skupne porabe je pripeljalo do perečih problemov pri OD v družbenih dejavnostih, predvsem v vzgoji in izobraževanju. Na osnovi analiz, ki so pripravljene, in naših stališč, moramo podpreti predloge za sanacijo stanja na tem področju.
 - V vseh temeljnih sredinah so pristopili k pripravi planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje. IO OZS in Občinski svet ZS se vključujemo v te priprave s sodelovanjem na vseh razpravah in si prizadevamo realizirati sklepe RS in OS ZSS.
- Prizadevanja pa tudi rezultati so v posameznih sredinah zelo različni.

Pri nadaljevanju aktivnosti je potrebno vztrajati pri spoštovanju rokov, ki so določeni, dati podporo planerjem in se aktivneje vključiti v razprave z našimi stališči in sklepi.

- Po večletnih pripravah so sedaj sprejeti vsi sporazumi dejavnosti s področja gospodarstva v naši občini. Niso še sprejeti sporazumi dejavnosti s področja družbenih dejavnosti.

Ocenjujemo, da prepočasi potekajo vsebinske spremembe in dograjevanje samoupravnih aktov o razporejanju dohodka in delitev sredstev za OD na skupnih osnovah, dogovorjenih v sporazumih dejavnosti. To je kompleksna naloga in zahteva aktivnost in odgovornost vseh DPO in poslovodnih delavcev.

VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI kot ga vidijo učenci krških osnovnih šol

Z mesecem majem se je iztekel rok RAZPISA OK SZDL, ki ga je poslala osnovnim šolam v občini. V njem je bilo vabilo učencem, naj napišejo svoje poglede in razmišljanja na temi:

- Vlak bratstva in enotnosti in
- bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Do 15. junija je žirija vsa prispela dela pregledala in ocenila ter izbrala 5 najboljših. Njihovi avtorji so prejeli knjižne nagrade, ob tem pa je h knjigi za prvouvrščenega dodamo še udeležbe na Vlak bratstva in enotnosti, ki bo 11. oktobra letos krenil iz Maribora in z Jesenic. Prvuvrščena je učenka šestega razreda OŠ Senovo SUZANA POZNIČ in bo lahko z vlakom odpotovala do Bajine Bašte, kjer bo gostja na domu enega izmed vrstnikov — učencev.

Ostale knjižne nagrade so si razdelili: II. Monika Mavsar iz 7. razreda OŠ Jurija Dalmatina Krško, III. Valerija Maksl iz 6. razreda OŠ Kostanjevica, IV. Marija Romih iz 8. razreda OŠ Brestanica in V. Romana Kunčej iz 8. razreda OŠ Koprivnica.

VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI

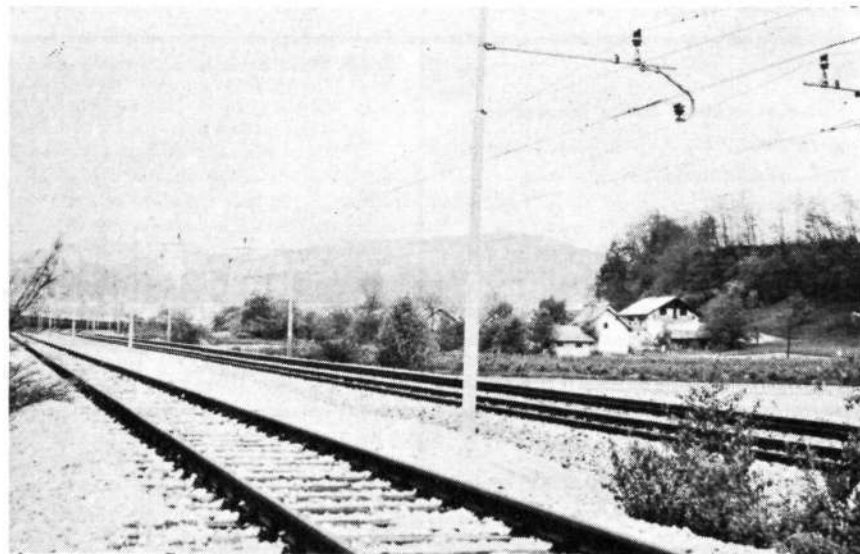
Vlak bratstva in enotnosti je vez, ki se je skovala med NOB. „Izseljeni smo,” so bile besede, ki so šle od ust do ust. „Le kam?” so se spraševali ljudje. Nekdo pove: „V Srbijo.” Solze so tekle po licih. Zapustiti zemljo, ki jo je zalival pot, kadar se je človek sklanjal z motiko v roki in drobil grude, katere je izsušil veter, zapustiti dom, imetje, ki ga je bilo že tako malo. Prišel je čas odhoda in ljudje so lahko s seboj vzeli le najnujnejše. Vlak je odpeljal. Dolgo v noč so tekle solze, dokler ni enakomerno ropotanje uspavalo ljudi. Vlak se je ustavil. Pogled skozi okno in vprašanja: „Le kako bomo tu ko je sama ravnina? Kje so naše planine in grički?” Zopet se utrnejo solze. Na postaji stoji gruča ljudi. Počasni, trudni so koraki! Nekdo zavpije: „Dodi, brate!” Zenske vzamejo v naročje najmlajše in jim ponujajo kruh ter sadje. Otroške roke poželjivo sežejo po ponujenem. Vprašanja in odgovori se vrstijo drug za drugim! Vozovi, ki so čakali na „brate in sestre” iz Slovenije, so polni. Peljejo jih na dom, ki bo sedaj tudi njihov. Tudi novemu načinu življenja in novim navadam se bo treba privaditi. Potem pride beseda: „Svoboda!” Nekateri so v mislih že doma, toda tisti, ki so si tu ustanovili nov dom, na vrnitev več ne mislijo. Zopet pripelje vlak in čaka na postaji. Solze žalosti, ki so tekle ob prihodu, zdaj zamenjajo solze sreče, toda tudi solze žalosti, zaradi slovesa od drugega doma. se mešajo med solze sreče. „Pišite nam!” so besede, ki jih govorijo ljudje. „Sveda!

In vi tudi nam!" se glasijo odgovori. Pisma se menjujejo. V njih so novice, ki jih vsi z veseljem berejo. A tudi vprašanja so: „Kdaj se vidimo? Ko bi prispel vlak bratstva in enotnosti!"

Vlak potuje v obe smeri že mnogo let. Sedaj se v njem vozijo tudi otroci staršev,

ki so morali takrat zapustiti svojo zemljo. In otroci bodo nadaljevali prijateljstvo tam, kjer so ga našli njihovi starši.

(SUZANA POZNIČ, učenka 6. a razreda OŠ XIV. divizije Senovo, je za ta sestavek prejela I. nagrado na natečaju OK SZDL Krško.)

Monika Mavsar BODIMO KOT VELIKA, SREČNA DRUŽINA

*Bodimo si bratje, ljudje!
Bodimo vendar ljudje!
Združimo, združimo se vsi,
vsi ljudje, ljudje z vseh celin
bodimo kot en človek!
Pridite ter prinesite spoštovanje s seboj!
Sejte ljubezen, sejte prijateljstvo!
Pomagajmo si, da bomo živeli srečno!
Bodimo kot eden, kot družina!
(Že 40 let živimo v miru.)
Bilo je težko, na potoke krvi je bilo prelite,
vendar zdaj živimo lepo.
Ne sovražite, ne ubijajte!
Združimo se, pomagajmo si,
tako bomo živeli lepše!
Bojujmo se, vendar ne z orožjem!
Bojujmo se za pravice, za bratstvo,
za enakost in neodvisnost!
Bodimo kot velika, srečna družina!*

(Monika Mavsar, učenka 7. c razreda OŠ Jurija Dalmatina Krško, je za to stvaritev prejela II. nagrado na natečaju OK SZDL Krško.)

Zadnje novice

**Samoupravna stanovanjska
skupnost Krško:
TEŽKO URESNIČLJIVA
SOLIDARNOST
Utrinki seje skupščine
SSS Krško**

Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti je na svoji zadnji seji (2. junija) razpravljala in sklepala med drugim tudi o: poročilu o delu, poslovanju s sredstvi SSS in poslovnem poročilu delovne skupnosti SSS občine Krško za leto 1984 in planu delovne skupnosti za leto 1985. Razprava je tekla tudi o predlogu programa dela in finančnega načrta SSS za leto 1985, o predlogu prednostne liste odobrenih posojil OZD, TOZD, DS individualnim prosilcem iz sredstev vzajemnosti, sredstev ZZBNOV, SPIZ in delavcem, ki so zaposleni pri obrtnikih, povišanju najemnine in obračevalnih stroškov...

Iz poročila o solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu v letu 1984 smo vzeli nekaj odlomkov.

V programu dela in finančnega načrta SSS občine Krško za leto 1985 beremo:

Cene stanovanj so se v letu 1984 podražile v primerjavi z enakim obdobjem v letu 1983 za 32 %. Poprečna cena m stanovanja je znašala v polletju 1984 49.284,40 din/m².

V letu 1984 smo zgradili naslednja stanovanja:

1. KRŠKO – 64 stanovanj
V Krškem smo zgradili 3 objekte s 64 stanovanji, s skupno površino 3562 m².

Poleg stanovanjskih objektov smo zgradili tudi zaklonišče za 200 oseb in kotlovnico.

2. SENOV – 24 stanovanj

Na Senovem je zgrajen 24- stanovanjski objekt s skupno površino 1408 m². V objektu je tudi zaklonišče za 100 oseb.

Dejstvo je, da republiška zakonodaja ne obravnava več mladih družin kot posebne kategorije upravičencev, obravnavajo se v okviru kategorije delavcev in družin z nizkimi dohodki in se jim stanovanja dodeljujejo za nedoločeno dobo kot vsem ostalim upravičencem. Torej jamstvo organizacij združenega dela, kjer je prosilec zaposlen, ni več potrebno in ni pogoj za dodelitev stanovanj.

Najvišji znesek povprečnega mesečnega dohodka na člana družine upravičenca Gre torej za dohodek, ki ne sme presehati določen % (40 % oz. 60 % za mlade družine) povprečnega čistega dohodka delavca v SRS v letu pred razpisom natečaja za pridobitev solidarnostnih stanovanj. To je poseben pogoj za pridobitev stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju.

Odbor je pri pripravi predloga pravilnika sicer upošteval ta člen družbenega dogovora, ker je za vse podpisnike obvezujoč, vendar ugotavlja, da so mejni zneski, izraženi v procentih od povprečnega osebnega dohodka v SRS, postavljeni na kritično mejo. Ljudem, ki imajo tako nizke dohodke, da izpolnjujejo ta poseben pogoj, je ogrožena socialna varnost, ker stroški (standardnega) stanovanja znašajo 5,4 % dohodka družine, ekonomska stanarina pa celo 8,3 % dohodka (Analiza Zveze stanovanjskih skupnosti SRS). Hkrati pa to pomeni, da morajo upravičenci do solidarnostnega stanovanja plačati pred vselitvijo lastno udležbo, ki znaša, že pri 40 % povprečnega osebnega dohodka na družinskega člana v odnosu na povprečni mesečni dohodek v SRS v letu pred natečajem za dodelitev teh stanovanj, 4 % vrednosti

SEJA IZVRŠNEGA SVETA

Izvršni svet SO Krško je na svoji zadnji seji (27. junija letos) obravnaval med drugim tudi: program ukrepov za sanacijo stanja DO Kostak, predlog odločbe o ugotovitvi splošnega interesa eksploatacije gramoza na lokaciji gramoznice Stari grad, informacijo o stanju v OZD in na področju družbenih dejavnosti v letu 1985, predlog za brezplačen prenos pravice uporabe na delu stavbe CKŽ 12, predlog komisije za varstvo pred nalezljivimi boleznimi in zahtevek uprave za družbene prihodke za imenovanje vodje inšpekcije.

dodeljenega stanovanja. To pomeni (za leto 1984), da mora štiričlanska družina pri povprečnem mesečnem dohodku 29.214,40 din plačati za, po površinskem normativu, dodeljeno stanovanje 149.605,22 din lastne udeležbe.

Postavlja se vprašanje, če upravičenca, ki mu je dodeljeno stanovanje kot socialni kategoriji, s to dodelitvijo ne pahnemo še v večjo socialno ogroženost ali celo pred dejstvo, da se v stanovanje ne more vseliti, ker nima sredstev za lastno udeležbo ali pa stanovanja ne bi mogel vzdrževati.

Zato je nujno uveljavljanje načela solidarnosti in vzajemnosti v naši družbi, ki zagotavlja socialno varnost tistim prebivalcem, ki tega s svojim delom objektivno ne morejo sami oziroma tistim, ki objektivno niso sposobni sami sebi zagotavljati socialne varnosti.

V občini Krško je bilo do letošnjega leta zgrajenih in dodeljenih 342 solidarnostnih stanovanj: 274 v KS Krško, 36 v KS Senovo, 4 v KS Raka, 5 v KS Kostanjevica in 7 v KS Podbočje. Od tega je bilo dodeljenih za določen čas 249 stanovanj. Stanovanja so bila dodeljena po pogojih tedaj veljavnih pravilnikov in ostanejo v veljavi. 69 družinam so organizacije združenega dela, ki so jamčile zanje, rešile stanovajske probleme z

odkupom solidarnostnih stanovanj, in sicer: 42 v Krškem 25 na Senovem in 2 v Brestanici. 180 družin, ki jim šestletni rok še ni potekel, bo moralo stanovanje izprazniti oziroma reševati stanovanjsko vprašanje z OZD, ki so jamčile zanje.

Z dodelitvijo solidarnostnih stanovanj so se reševali še stanovanjski problemi upokoencev, invalidov in borcev za nedoločen čas.

Vzajemnost v stanovanjskem gospodarstvu v letu 1984

V januarju 1984. leta je odbor za graditev in prenovo stanovanj razpisal javni natečaj za posojilo iz združenih sredstev vzajemnosti za leto 1984, skupno s sredstvi ZZB NOV Krško in sredstvi SPIZ Krško, namenjenih za kreditiranje individualne gradnje v skupni višini din 108.746.762,00 din,

Po opravljeni preverki vseh vlog s pravilnikom o dodelitvi posojil iz sredstev vzajemnosti v občini Krško, po opravljenih terenskih ogledih, faznosti gradnje in stanovanjskih razmer vseh individualnih prosilcev ter naknadno sprejetem sklepu o zmanjšanju prispevne stopnje za potrebe vzajemnosti v občini Krško za čas od 1. 7. 1984 do 31. 12. 1984 je odbor za graditev in prenovo stanovanj izdelal predlog o razdelitvi zmanjšanih sredstev, katerega pa je potrdil tudi zbor uporabnikov skupščine na seji dne 14. 6. 1984. Razdelitev posojil je bila naslednja:

- posojilo za nakup stanovanj na Koresovem bregu v Krškem, v objektu A 4 na Senovem in objektu v Kostanjevici je prejelo 21 OZD, TOZD in DS, za komunalno opremo zemljišč in kreditiranje izgradnje omrežja komunalnih objektov in naprav primarnega in sekundarnega pomena se je posojilo dodelilo SKIS-u Krško v višini 8.258.254,00 din,
- razpisna sredstva za revitalizacijo v višini 5.000.000,00 din se zaradi zmanjšane priliva niso dodelila,
- sredstva za kreditiranje individualne gradnje in nakup stanovanj so se razdelila med 184 prosilcev, delavcev zaposlenih v OZD, TOZD in DS, podpisnicah samoupravnega sporazuma o temeljih plana SSS občine Krško za obdobje 1981-1985,
- 37 prosilcev je prejelo posojilo iz sredstev, namenjenih udeležencev, NOB,
- 37 prosilcev pa je prejelo posojilo iz sredstev SPIZ.

Na kredite individualnim prosilcem se je pritožilo 7 prosilcev, katerih pritožbe sta odbor za graditev in prenovo stanovanj in skupščina Samoupravne stanovajske skupnosti občine Krško reševala tako, da je realizacija odobrenega kredita možna samo ob povečanem prilivu sredstev.

Vsi odobreni krediti so se koristili po mesečnem dotoku sredstev. Tako je na dan 31. 12. 1984 bilo neizkoriščeno posojilo samo dveh OZD za nakup stanovanj v Kostanjevici.

Program dela Samoupravne stanovajske skupnosti občine Krško upošteva še program dela Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije za leto 1985.

V delovni načrt Samoupravne stanovajske skupnosti občine Krško za leto 1985 so vključene tudi vse naloge iz delovnega načrta za leto 1984, ki v tem letu še niso bile zaključene, in sicer:

1. Obravnava sprememb in dopolnitev zakona o stanovanjskem gospodarstvu
2. Obravnava in sprejem stališč o samoupravni organiziranosti in delovanju delegatskega sistema v stanovanjski skupnosti, s posebnim poudarkom na problematiki dela in pristojnosti stalnih skupnih organov ter strokovnih služb stanovajske skupnosti;
3. Sprejem enotnih stališč za politiko stanarin in najemnin v letu 1985/1986;
4. Sprejem dolgoročnega plana stanovajskega gospodarstva občine Krško v obdobju 1986-2000;
5. Sprejem samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne

stanovajske skupnosti občine Krško za obdobje 1986 - 1990 in srednjeročnega plana 1986 - 1990;

6. Uveljavitev samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic;
7. Uresničevanje in sprejem dogodnih in srednjeročnih planskih dokumentov s področja socialnega varstva;
8. Sprejem samoupravnega sporazuma o medsebojnih obveznostih ter načinu združevanja dela in sredstev ter koriščenje sredstev za pripravo in izvedbo mladinskih delovnih akcij v SR /loveniji ter občini Krško v letu 1985;
9. Zagotoviti izvajanje družbenega dogovora za gradnjo domov za učence in študente v letu 1985;
10. Določiti stopnjo za združevanje sredstev solidarnosti in vzajemnosti na ravni republike;
11. Zagotoviti materialne pogoje, potrebne za pričetek delovanja posebnega združenega dela za področje stanovajskega gospodarstva;
12. Ustanoviti posavsko stanovanjsko zadruzo s posebnim poudarkom na opredelitvi razvoja stanovajskega združništva v samoupravnem sporazumu o temeljih Samoupravne stanovajske skupnosti občine Krško za srednjeročno obdobje 1986-1990
13. Proučiti uveljavitev informacijskega sistema na področju stanovanjske komunalnega gospodarstva.

GV gospodarski vestnik

85

Ljubljana, 28. junij 1985

Splošno združenje komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije

Podprta zamisel o splošni SIS na ravni občine

Izvršni odbor združenja je že na seji 17. aprila obravnaval delovno gradivo »Analiza uresničevanja družbenoekonomskih odnosov in samoupravne organiziranosti v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje« ter v zvezi s tem sprejel nekatere sklepe in predloge. Na izredni seji 4. junija pa je ponovno obravnaval omenjeno gradivo, (objavljeno v prilogi Poročevalca št. 15 z dne 7. 5. 1985) ter pri tem ugotovil, da je treba podpreti dane ugotovitve in predloge za učinkovitejšo in racionalnejšo delovanje SIS-ov materialne proizvodnje, pri tem pa zagotoviti večji vpliv uporabnikov. Zavzeti se je treba tudi za večjo fleksibilnost sistema, ki bo upošteval dejanske potrebe določenega območja in funkcionalno povezanost dejavnikov na tem področju. Postati pa bi morali tudi dejansko mesto dogovarjanja. Izvršni odbor je podprl idejo o organiziranosti splošne SIS materialne proizvodnje na nivoju občine za področje komunalnega, stanovanjskega, energetskega in cestnega gospodarstva. Proučiti bi morali tudi organizacijo SIS vodnega gospodarstva, predvsem glede razmejitve nalog med vodnim in komunalnim gospodarstvom za področje oskrbe prebivalstva in industrije s pitno in porabno vodo. Dodatno bi bilo treba opredeliti tudi mesto in vlogo stavbno-zemljiških skupnosti oz. novo ustanovljenih skladov stavbnih zemljišč, da bi se ti funkcionalno vključevali v novo oblikovane splošne SIS-e materialne proizvodnje. Jasneje pa bi bilo treba, kot so menili, opredeliti tudi pristojnosti razširjenih delavskih svetov in organov SIS. O strokovnih službah SIS pa so menili, da naj bi te opravljale predvsem naloge planiranja, financiranja in usklajevanja, za izvajanje ostalih nalog pa naj bi poblastili strokovne službe izvajalcev oz. drugih pooblaščenih oseb. Prav tako pa so menili, da strokovnih služb gospodarske zbornice in splošnih združenj ne moremo enačiti s strokovnimi službami SIS-ov materialne proizvodnje in se ne strinjajo s predlogom, da bi strokovna dela za SIS materialne proizvodnje prevzela službe zbornic in splošnih združenj, niti s predlogom, da bi se strokovne službe združenj in SIS na republiški ravni združile.

Proslave na brestaniškem gradu so se poleg družbenopolitičnih delavcev iz občine udeležili tudi častni gostje (od leve proti desni): slavnostna govornica VIDA TOMŠIČ, FRANČ SETINC, BOŽENA OSTROVRŠNIK, EMIL ŠTERN in LIDIJA ŠENTJURČ

VIDA TOMŠIČ:

»Naše spominske proslave, tudi današnja, naj bodo za nas nenehni vir krepite in nadaljnega razvijanja vseh tistih najplemenitejših idej in lastnosti naših borcev, uresničevanje vseh tistih sanj in načrtov, ki so jih skušali fašisti s fizičnim uničenjem na moriščih in v plinskih celicah zadušiti, ki pa so zato še silneje zaživele. Vizija o osvobojenem človeku v osvobojeni socialistični družbi, za katero je bil človek pripravljen na najtežje žrtve, naj v mladih rodovih najde nove oblikovalce.

Vztrajanje v graditvi družbe socialističnega samoupravljanja naj bo naš trajni spomenik žrtvam preteklih bojev in naš ofenzivni odgovor reakciji in fašizmu.«

(Iz govora Vide Tomšič na proslavi 40. obletnice osvoboditve ter vrnitve izgnancev, internirancev in političnih zapornikov — na brestaniškem gradu 8. junija letos)

OBČANI, POZOR: V OBČINI KRŠKO 1000 ILEGALCEV

»Ilegalci« ste namreč vsi tisti, ki nimate veljavne osebne izkaznice. Vaša osebna izkaznica pa ni veljavna, če ni bila izdana v času med 1981 in 10. oktobrom 1984. Že ta rok je bil enkrat podaljšan v pomoč vsem zamudnikom, vanje pa štejete tudi vsi tisti, ki imate trajne osebne izkaznice.

Pred kratkim so delavci sekretariata za notranje zadeve občine Krško izbrali iz kartoteke vse tiste, ki osebnih izkaznic še niso zamenjali in jim poslali opozorilo z naslednjo vsebino:

»Po Zakonu o osebni izkaznici (Ur. list SRS, št. 16/74 in 29/79) ste bili dolžni do 12. 10. 1984 zamenjati osebno izkaznico. Ker tega niste storili v določenem roku, morate osebno izkaznico zamenjati takoj, najkasneje pa v desetih dneh. V kolikor ne boste v roku desetih dni od prejema tega obvestila osebne izkaznice zamenjali, vas bomo na podlagi 16. člena, 5 točka Zakona o osebni izkaznici predlagali v postopek SODNIKU ZA PREKRŠKE.

Sekretar: ANTON PODGORŠEK, dipl. iur.«

Delavci Rudnika rjavega pravega Senova s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami oblikujejo praznovanje rudarskega praznika v sredo, 3. julija 1985 ob 18. uri pred Domom Stirinajste divizije Senovo!

Opozorila zamudnikom pošiljajo postopoma po krajevnih uradih. Vsekakor pa je bolj modro, da ne čakate tega opozorila, ampak da se napotite v »svoj« krajevni urad in oddate vlogo za zamenjavo osebne izkaznice.

Če ne veste: neveljavne so vse tiste osebne izkaznice, ki nimajo vpisane osebne matične številke občana. Zato ne čakajte, da vam to pove uradni dopis, uslužbenec pri bančnem ali poštnem okencu ali miličniška patrula, ki vas lahko (ker ste brez dokumenta) kaznuje. Poglejte svojo osebno izkaznico in, če ni prava, si zagotovite novo.

NOVA SPREJEMNA PISARNA

Informacije, vloge, koleki v udobnejšem prostoru

Občane, ki jih bodo različni opraviči vodili v pisarne upravnih organov, so končno dobili možnost, da večino teh zadev opravijo na ugodnejši način, kot so jih doslej.

Od 1. julija namreč v pritličju občinske upravne zgradbe deluje nova sprejemno-informativna pisarna, ki bo le nekaj metrov od glavnih vhodnih vrat na desni strani hodnika in bo nadomestila dosedanje zastekleno lino, neudobno tako za stranke kot za zaposlene.

Pred vhomom v novo pisarno bo visel svetlobni napis INFORMACIJE, VLOGE, KOLEKI, ki se bo prižgal hkrati z lučmi v tem prostoru.

Ni pa ta novost namenjena samo ugodnejšemu počutju občanov in zaposlenih, ampak čim učinkovitejšemu poslovanju občinske uprave, saj bodo v njo skušali prenesti čimveč tistih (zlasti enostavnih) upravnih zadev, ki so jih doslej stranke morale opravljati po različnih pisarnah. Postopek bo enostaven: pri sprejemnem pultu bodo stranke povedale, kaj potrebujejo, prejele ustrezen obrazec z navodili za izpolnitev in, ko ga bodo oddale, tudi obvestilo o tem, kako bo prišel odgovor na njihovo zahtevo — v štirinajstih dneh po pošti ali pa bodo po nekatere dokumente (potni

listi, osebne izkaznice...) prišli osebno. Tudi koleke strankam že nekaj časa ni treba hoditi kupovat v trafike in možnost nabave kolekov bodo še naprej imele kar pri sprejemnem pultu. Prej omenjene »vse preproste zadeve«, ki da jih bodo občani lahko opravili pri sprejemnem pultu in se s tem ognili tavanju po hodnikih občinske upravne zgradbe, so vse, kar so občani že doslej opravljali pri sprejemnem pultu. Poleg tega bodo tu oddajali še vloge za izdajo

- nabavnih dovoljenj za orožje,
- potrdil o premoženjskem stanju,
- izdajo ali podaljšanje potnih listin,
- izdajo osebnih izkaznic...

Postopoma — glede na izkušnje in potrebe — bodo funkcionarji različnih služb občinske uprave v sprejemno pisarno prenašali še ostale zadeve.

SPREJEMNO—INFORMATIVNA PISARNA bo odprta za stranke vsak dan med 7. in 15. uro oz. ob sredah do 17. ure.

PREIZKUS (TUDI) KRŠKIH KOVINARJEV

Med šestnajstimi tekmovalci Posavja jih je iz krške občine 13

Deveto delovno srečanje kovinarjev Slovenije z novim imenom MEMORIAL FRANCA LESKOŠKA — LUKE je bilo med 27. in 29. junijem v Titovem Velenju. Na osnovi republiške uradne razdelitve se je tega tekmovanja najboljših in najučinkovitejših kovinarjev udeležilo iz posavskih občin 16 tekmovalcev, med njimi kar 13 tistih, ki so zaposleni v organizacijah združenega dela krške občine. Glede na to, da že na tako srečanje ne more kdor-sibodi, ampak le najboljši, je vredno zapisati njihova imena:

(seznam tekmovalcev je na strani 24)